

Erdészeti Lapok

Alapítva: 1862-ben

CLL. évfolyam
2016. július-augusztus

Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata

www.oee.hu

150 éve
az erdők szolgálatában

VÁNDORGYŰLÉS SZÉKELYFÖLDÖN

Dr. Herpay Imre

(Vajszló, 1924. augusztus 23. — Sopron, 2007. szeptember 4.)

Bedő-díjas erdőmérnök, egyetemi tanár, az Erdészeti és Faipari Egyetem tiszteletbeli doktora, Erdőmérnöki Karának dékánja, az IUFRO munkacsoport társelnöke, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke 1979—1990. között.

Az erdőmérnöki oklevelet 1949-ben szerezte meg Sopronban. Ezt követően 1949-től 1950-ig a MÁV Pécsi Osztálymérnökségén szakaszmérnöként dolgozott. 1950-től 1951-ig Pécsen erdőrendezőként tevékenykedett. 1951-ben tanársegédi kinevezést kapott az Agrártudományi Egyetem Erdőmérnöki Karának Erdőfeltárási és Gépesítési Tanszékére Sopronban. Ettől kezdve itt, illetve a jogutód intézményeknél dolgozott egyre magasabb beosztásokban. 1951—1954 között tanársegéd, 1954-től 1962-ig egyetemi adjunktus, 1962-től 1976-ig egyetemi docens, majd 1984-ig, nyugállományba vonulásáig egyetemi tanár. 1975—1978 között az Erdészeti Szállítástani, 1977-től 1982-ig az Erdőhasználati, utána 1984-ig, nyugdíjazásáig az Erdőhasználati és Feltárási Tanszék vezetője. Kiemelkedő oktatómunkája és széles körű tudományszervezési tevékenysége alapján 1978—1984 között két ciklusban volt az Erdőmérnöki Kar dékánja. Közreműködött az ERFATERV Talajmechanikai Laboratóriumának létrehozásában. Minisztériumi kutatási megbízás alapján éveken keresztül irányította a mezőgazdasági utak és úthálózatok fejlesztésére irányuló kutatásokat. A IUFRO Erdészeti útépítés Munkacsoportjának több éven át vezetője, a Fa szállítása Munkacsoport társelnöke. Számos kitüntetése közül kiemelendő a Bedő Albert-díj, a Munka Érdemrend arany fokozata, valamint a Bernhard-Edouard Fernow Plakett. A Soproni Egyetem tiszteletbeli doktora.

Az Országos Erdészeti Egyesület elnöke 1979—1990 között több cikluson keresztül. Ebben a minőségében is a korszerű erdőgazdálkodás megvalósításáért harcolt. Az elnöksége alatt kidolgozott erdőszeti politika nyitást jelentett a jövő erdőgazdálkodása egyetlen lehetséges útja, a humánökológia irányába. Az elnökségére jellemző, hogy az átmeneti időszakban politikai érzékkel segített megőrizni és növelni az Egyesület tekintélyét, társadalmi elismertségét.

Sírhelye: Dr. Herpay Imre sírja a soproni Új Szent Mihály Temetőben található. 9400 Sopron, Pozsonyi út 30. GPS koordináták: X 16.599143094001224 Y 47.689779148808974.

Az Erdészeti Lapok 2015. decemberi, jubileumi évünket megnyitó számában újjára bocsájtott Arcképcsarnokunkban eddig bemutatott azon egykori egyesületi elnökeink életútját, akik már nincsenek közöttünk. Az Országos Erdészeti Egyesület titkárainak, később főtitkárainak életrajzaival folytatódik sorozatunk, közülük is elsőként Bedő Alberttel. Külön öröm számunkra, hogy életútjának leírása az erdélyi, jubileumi vándorgyűlést bemutató lapszámban jelenhet meg.

Kálnoki Bedő Albert

(Sepsikőröspatak, 1839. december 31. — Budapest, 1918. október 20.)

Országos főerdőmester, államtitkár, az MTA levelező tagja. Az Országos Erdészeti Egyesületnek megalakulásakor titkára, később első alelnöke, majd tiszteletbeli elnöke. Az Erdészeti Lapok munkatársa, szerkesztője, a magyar erdőgazdálkodás egyik legkiemelkedőbb alakja.

Jogi tanulmányai után a marosvásárhelyi táblánál dolgozott, majd 1860—64 között elvégezte a selmechányi erdőszeti akadémiát. 1864-től az Erdészeti Lapok munkatársa, utóbb szerkesztője, az 1866-ban alapított Országos Erdészeti Egyesület titkára, majd első alelnöke volt. Az Országos Erdészeti Egyesület alapításának 50. évfordulóján, 1916-ban tiszteletbeli elnökké választották.

Divald Adolffal és Wagner Károllyal együtt készítette elő az 1879. évi erdőtvényt. 1881-ben miniszteri tanácsos, 1885-ben államtitkár lett. 1896-ban — miután szabadelvű párti programmal országgyűlési képviselővé választották — nyugdíjba vonult. A Magyar Hajós Egylet elnöke. Emlékeztére az Országos Erdészeti Egyesület 1957-ben Bedő Albert- emlékérem néven évenként kiosztásra kerülő kitüntetést alapított. A magyar erdőszet és az Országos Erdészeti Egyesület meghatározó személyisége volt.

Főbb munkái: Erdő-őr (Bp., 1874); Az erdőszeti ügyek közigazgatási kezelése hazánkban (Bp., 1882); Magyarország erdőségei (Bp., 1885); A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leírása (I-IV. Bp., 1885).

Fénykép, festmény, szoborábrázolás: Bedő Albert olajfestmény (OEE Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár); Bedő Albert-mellszobor (NyME, OEE, Bedő Albert Erdészeti Szakiskola, FM árkádok, Stróbl Alajos munkája); Bedő Albert-dombormű (Általános Iskola, Kálnok, E. Lakatos Aranka); Bedő Albert-portré (Vasárnapi Újság, Pollák Zsigmond); Bedő és az Erdőtvény, emlékszobor (eltűnt)

Sírhelye: Bedő Albert sírja a Kovászna megyei Kálnok temetőjében található. GPS koordináták: szélességi fok 45° 55' 46." N, hosszúsági fok 25° 47' 21." E

A harmadik oldal

„Midőn öntudattal tekintünk a múltra, a jövőre is figyelemmel kell lennünk” – fogalmazott az Országos Erdészeti Egyesület alapításának negyvenéves évfordulója alkalmából Bánffy Dezső, Magyarország korábbi miniszterelnöke, Egyesületünk elnöke. Majd így folytatta: „Azon vezérszerep, melyet az Egyesület eddig a saját szakmájában betöltött, további kötelezettségeket ró reánk. Amit építettünk, azt fenntartani, a rohamosan alakuló viszonyokhoz alkalmazkodva fejleszteni kötelességünk!” *Máig érvényes gondolatok, a másfél évszázados jubileum idején is helytálló egyesületi program.*

A 147. Vándorgyűlésen, Székelyföldön öntudattal tekintetünk a múltra. Tebettük ezt Bedő Albert szakmai méltóságot sugárzó szellemére, a több mint ezer résztvevő fegyelmezett jelenlétére alapozva. A sepsikőröspataki és kálnoki rendezvény méltó volt szakmánkhöz, 150 éves működésünkhöz, nemzeti

emlékezetünkhöz egyaránt. Köszönöm minden résztvevőnek és bázisgazdának, hogy a Kárpát-medencei erdészek ország-világnak megmutathatták: a közjót szolgáló közösségként lehet rájuk alapozni a következő évszázadok szakmai kibívásokkal teli erdőgazdálkodását.

Mert Bánffy Dezső gondolataira figyelve, a múlt méltó ünneplése nem lehet öncélú, annak a jövő szolgálatában kell állnia. És ha az 1900-as évek elején a nagy politikai tapasztalattal rendelkező elnök szükségesnek látta felhívni a figyelmet a változó viszonyokhoz való alkalmazkodás fontosságára, még inkább így van ez napjainkban.

Az ünnep után következő hétköznapi eredményességéhez az Egyesületnek folyamatos megújulásra és kezdeményezőkézségre, aktív tagokra és hosszú távon gondolkodó támogatókra van szüksége, hogy képes maradjon a szakmai iránymutatásra, a kor követelményeinek megfelelően a fenntartó erdőgazdálkodás szolgálatára.

Az elődeink munkáját dicséző 150 éves évforduló, a jubileumi Vándorgyűlés alapjaira építve, bizakodva tekintetünk előre: a magyar erdészek közössége, az Országos Erdészeti Egyesület készen áll a következő évszázadokra.

Zambó Péter
elnök

Erdészeti Lapok

Az Országos Erdészeti Egyesület havonta megjelenő folyóirata

CL. évfolyam 7–8. szám
(július-augusztus)

A kézirat lezárva: 2016. július ??.

A címlapon:

Összetartozás

(Ünnepség a Bedő-tölgy alatt, Kálnokon)

Fotó: Nagy László

FŐSZERKESZTŐ: NAGY LÁSZLÓ

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE:

DR. OROSZI SÁNDOR

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

dr. Bartha Dénes, Haraszti Gyula,
Lengyel László, Lomnici Gergely, Puskás
Lajos, dr. Sárvári János, dr. Schiberna
Endre, Wisnovszky Károly

SZERKESZTŐSÉG:

1021 Budapest, Budakeszi út 91.

Telefon: 06 (1) 201-6293

Mobil: 06 (20) 330-3462

e-mail: erdlap@oee.hu

www.erdeszetilapok.hu

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület,
1021 Budapest, Budakeszi út 91.

Levélkím: 1021 Budapest, Budakeszi út 91.

FELELŐS KIADÓ: ZAMBÓ PÉTER elnök

Tördelőszerkesztő: Balog Zoltán

Olvasószerkesztő: Rimóczi Irén

Nyomdai munkák:

PR Innovation Kft., Budapest

Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Felvilágosítást
a lappal kapcsolatban az Egyesület ad.

A beküldött kéziratokat, fényképeket
nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások
nem feltétlenül azonosok a szerkesztő
véleményével, azok tartalmáért min-
denkor a szerző felel. Honoráriumot
megegyezéssel csak felkért írásokért,
illetve grafikai munkákért fizetünk.

ISSN 1215-0398

A tartalomról:

Vándorgyűlés Székelyföldön.....	222
<i>Andrésiné dr. Ambrus Ildikó:</i> Az Év Erdésze Verseny Somogyszobon	271
A 2016-os Év Erdésze Verseny szakmai értékelése	272
<i>Nagy László:</i> Immár másodszer!	274
<i>Duska József:</i> Magánerdős juniális Napkoron	276
Az első magyar szisztematikus erdőleltár	277
Egyedülálló erdei pályaszakaszy nyílt meg a kisvasutazás szerelmesei előtt	277
<i>Reményfy László:</i> Műveljük erdeinket és anyanyelvünket!.....	278
A világ erdeinek állapota – 2016	278
<i>Balogh Róbert:</i> Kísérleti telepek, diplomácia és női szerepek	281
<i>Nagy-Khell Melinda:</i> Göcsej fája, Tündérbertek zamata	283
Dr. Sárvári János: Könyvtári aktualitások.....	284
<i>Dr. Szikra Dezső:</i> Madarak és fák napja a Budakeszi Vadasparkban.....	285
<i>Dr. Sárvári János:</i> Debreceni Erdészeti Technikumés diákjainak története	286

A Székelyföld geográfiája dióhéjban

Az erdélyi felföld keleti részén nagy kiterjedésű, hegyekkel sűrűn behálózott hegyes vidék emelkedik. A hegyek hatalmas tömegéből különösen két hegylánc válik ki. Északról délre húzódó, nagy terjedelmű, magas sziklacsúcsokkal, festői sziklacsoportokkal ékeskedő, s rengeteg erdőségekkel borított hegyláncolat mind a kettő. A keleti lánc a Kárpátok övének egyik szakasza: az ország keleti határát képező keleti határláncolat. A nyugati a keletivel egyközűen haladó s 136 kilométer hosszú Hargita és a Persányi-hegység, mely az előbbi folytatásának tekinthető.

E hegyek közül mindenik más és más korszakáról beszél a föld történetének. A keleti láncolat a kréta- vagy eocénkori kárpáti homokkő, a Hargitának az Erdély tűzhányó korszakában előtörő trachit a fő alkotó kőzete.

Ezen hegylánccok egyes szakaszainak külön neveket adtak. A keleti határláncolat északi szakaszát Gyergyói-, a középsőt Csíki-, a délit Berecki-havasoknak nevezik. E hegyek egyike sem emelkedik az örök hó határvonaláig, de csúcsaik vonalzatának merészségével még az Alpések ismerőjét is megragadják.

A Gyergyói- és Csíki-havasok emelkedései: a Vereskő, az Öcsémteteje, a Tarkő, az Egyeső, a Nagy-Hagymás és a Cofronka a legszebb szabású mészsiklák, amiket csak látni lehet.

A Berecki-havasoknak egyik nevezetes tagja az 1649 méter magas Nemere-hegy. Nevezetes hegy ez, mert onnan indul ki a Nemere-szél, amelyet amennyire óhajt a háromszéki ember, éppen annyira fél is tőle. Óhajtja, mert tapasztalatok nyomán megérlelődött szent meggyőződése, hogy az az esztendő, amelyben a Nemere szele gyakran fúj, termékeny lesz, s hogy az ilyen esztendőben szorgalmas munkája után bő áldást várhat.

Fél tőle, mert midőn a Nemere kibontja szárnyait s végigseper a falvakon és utakon, házfödeleket ragad magával, fákat csavar ki tövestől, az utasok szekereit – még a gabonával rakottakat is – fölfogatja; ha pedig téli időben kerekedik fel, az útba eső falvak szélső házait hóval eltorlaszolja, fagyos lehelletével megdermeszt embert és állatot, s vastag hórétegből borít rá szemfedőt.

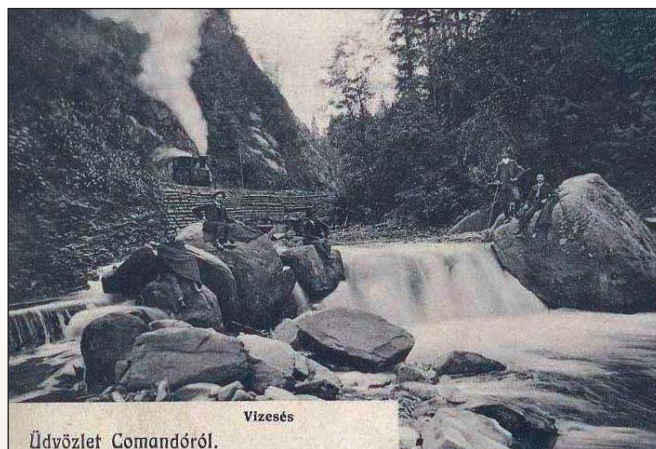
A Hargitának északi tagja a Görgényi-hegycsoport, a középső a tulajdonképpeni Hargita, amelyhez délről a Hermányi- és Háromszéki-hegyek csatlakoznak. Alkotásánál fogva a Beszterce-Naszód és Maros-Torda vármegyék határán emelkedő Kelemen-havast is ezen láncolat tagjának tekintik. Nagy részében úttalan és lakatlan hegység, melyet sűrű erdőségek borítanak. Július és augusztus hónapokban mintegy 15 000 marha s 50-60 000 juh legel rajta.

A Hargita sziklategéből keletre és nyugatra hegyágak nyúlnak ki, a hegyek lejtőjéről különösen nyugat felé nyájas völgyek ereszkednek alá. A völgyek a keleti láncolat és a Hargita helyel-közzel tágas medencékké szélesednek. Egyik-másik medencét az éles természeti határok egymástól elkülönített, zárt egységekké formálják. A medencék: a Gyergyói-lapály, Felcsík, Alcsík, Háromszék észak-déli irányban lépcsőzetesen sorakoznak egymás mellé.

A Hargita és a keleti határhegylánc közé eső, valamint a Hargita nyugati oldalára támaszkodó lejtők, völgyek, medencék együtt képezik a székelyek hazáját. „A felkelő nap földjének” nevezhetném bátran e földdarabot, ha már réges-régen nem neveznék Székelyországnak: mert midőn a nap Nagymagyarország keleti határhegységének csúcsain kibukkan, sugarii ezen istentől megáldott földet köszöntik legelőbb.

A székelyek hazája zárt egység. Északi és keleti határa gyanánt a Kelemen-havasok és a keleti határláncolat összefüggő sziklategem emelkedik. A keleti hegyláncolatot rengeteg erdőségek – többnyire fenyvesek – borítják. A táj egyhangúságát nyájas völ-

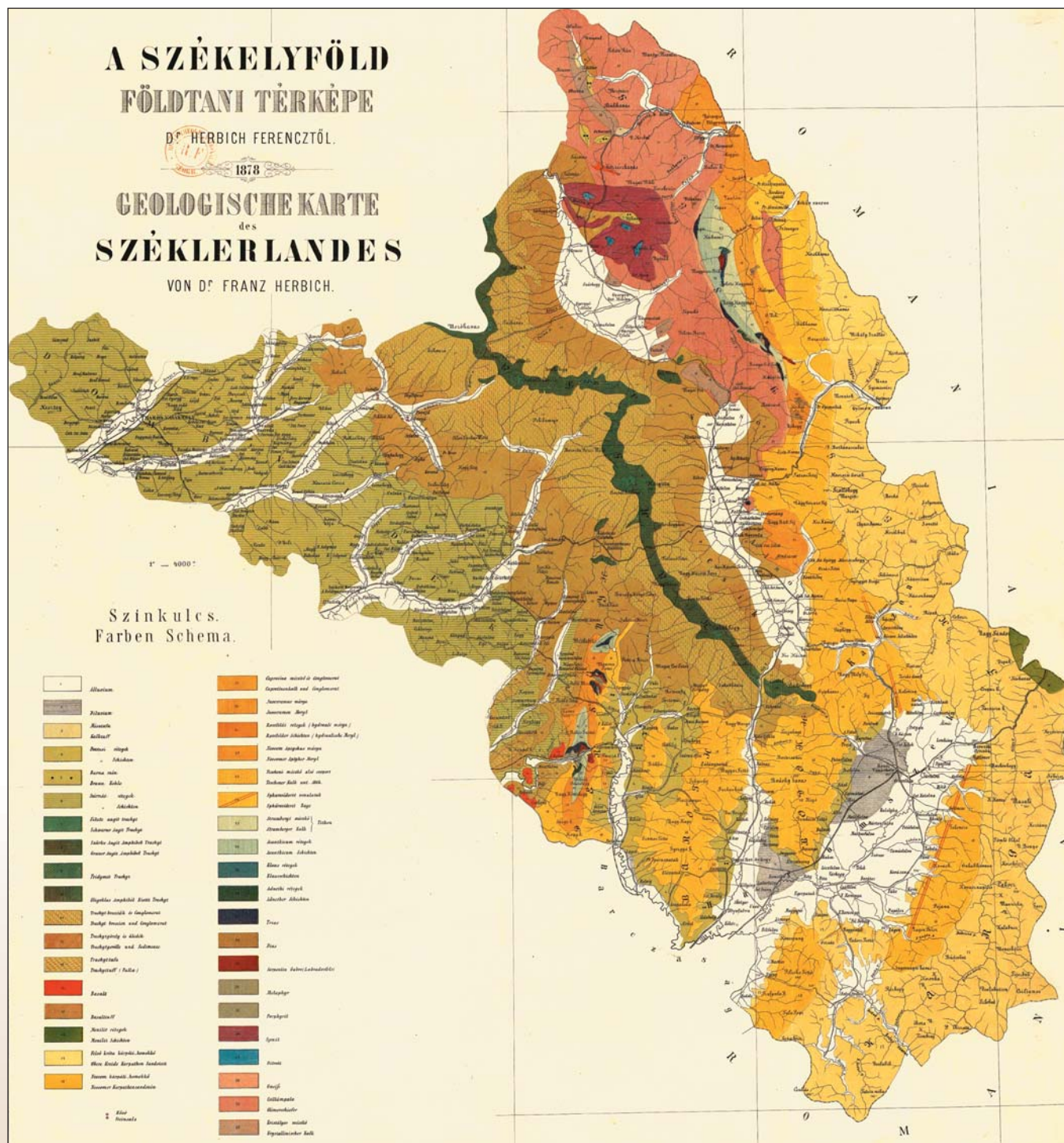

gyek, s az erdő zöldjéből kiemelkedő szirtek, sziklacsoportok szakítják meg. Ezen határegység hosszú vonalán csak négy olyan hágó van, amely könnyű átjárást enged a hegyek között Romániába; ezek a Tölgyesi-, Gyimesi-, Ojtozi- és Bodzai-szorosok.

A Hargita messziről nézve tiszta körvonalú, szelíd hajlású hatalmas bérctömeg, mely nagyságával, magasságával, őríási vonalaival uralja fél Erdélyországot. Közlebbtről tekintve azonban sok helyen megszagott zezugos sziklafalakat, kiugró sziklákat, sziklacsoportokat látunk, melyeken megtörik a vihar és szél ereje, s szurdokokat, meredek falú szakadékokat, amelyekben még a nyár küszöbén is fehéren csillog a hó.

A Hargita lábánál nyugvó szikladarabok hangosan hirdetik, hogy a természetben semmi sem örökkévaló. A romboló, a föld felszínét átalakító erők egész sora dolgozik itt is szünet nélkül, szakadatlanul. Fenn a tetőn a víz fúrja, faragja, koptatja, tördeli, a fagy szétrepeszti a kemény trachitsiklákat, a lavináknak árja, a zivatarok idejében lerohanó vizek pusztító ereje tolja, viszi, hengergeti, ragadja, sodorja a port, törmelékét, szikladarabokat a hegyen lefelé örökös munkával.

A Hargita sziklacsúcsai egyre törpülnek, lejtői egyre kopnak, az alatta elterülő völgyek mélyedései pedig telülnek, folyton-folyvást, szakadatlanul. A Hargita keleti fele meredek, a nyugati rész lejtői szelíden ereszkednek le. A hegység főgerince széles földhát, derekán vulkáni jellegű kúp és harang alakú hegyek emelkednek; belseje zordon és lakatlan.

A Székelyföld földtani térképe (Szerk.: Dr Herbich Ferenc – 1878) – Forrás: Wikipedia/National Library of France

Alsóbb részét lombos erdők (tölgy, bükk, nyír), a magasabban fekvő részeket fenyvesek fedik. Legmagasabb tetői az 1500 métert is meghaladják; az Oláhfalva felett emelkedő Galusa-tető példának okáért 1798 méter. A tulajdonképpeni Hargitát a 978 méter magas Tolvajos-hágó választja el a Hermányi-hegységtől. Ezzel egyközű irányban emelkedik a zordon Háromszéki-hegység (Bodoki-hegységek), amelynek legnagyobb csúcsa az 1174 méter magas Büdös. A Persányi-hegység az ország legsebbe és legkisebb hegységeinek egyike. Sziklacsoportok, termékeny mezők, óriási tölgy- és bükkerdők váltakoznak benne.

Az Olt Alsó- és Felsőrákos között egész szélességben áttöri a hegységet. Az Oltnak ez az áttörése a Rákosi-szoros. Észak felé a Vargyas vize folytat évezredes küzdelmet a szikla-hegységgel. Egyik hegy falán hatalmas nyílás tátong: a

messzi földön híres Almási-barlang sziklatorka. Ezen hegyekben ugyanazokat a szépségeket találjuk, melyeket az Alpesekben megbámulunk: égszínű tengerszemeket, zuhogó víz-eséseket, tajtékoz patakokat, vadregényes sziklaszorosokat, sötét barlangokat, bűvópatakokat.

A székelyek földjét a Hargita-hegylánc és tagjai két részre osztják: a Hargita és a keleti határhegylánc közé zárt Csík- és Háromszék-, a Hargita nyugati oldalán levő Maros-Torda és Udvarhely vármegyét foglalja magában. Csík-, Háromszék-, Maros-Torda és Udvarhely vármegye: íme a Székelyföld, a mi hazánk, 450 000 székelynek a hazája.

A székelyföldi havasokból indulnak hosszú útjukra az erdélyi részek leghatalmasabb folyói: a Maros és az Olt, a két Küllő s a Feketeügy, mely utóbbi egész pályáját székely tájakon

futja meg. A Maros Csík megye közepe táján a Feketekez nevű hegygerincből ered; néhány patak vizéből gazdagodva a havasokkal környezett gyönyörű gyergyói térségen északi irányban halad tovább. Oláhtopicánál (Maroshévíz) nyugatra fordul, majd a trachit hegységet áttörve, délnyugatra kanyarodik.

Mellékvizei közül a Görgényi-havasokból eredő, s a Székelyföldet észak felől határoló Görgény vizét, meg a Maros-Torda keleti oldalán eredő Nyárádot említjük meg, mely a népes és termékeny Nyárád-völgyén folyik keresztül. A Nagy- és Kis-Küküllőnek forrása Udvarhely megyében, a Bucsin tetejétől délkeletre eső Küküllőfőben van; a Nagy-Küküllő délnek, a Kis-Küküllő északnyugatnak tart.

A Nagy-Küküllő kezdetben magas, bükkal és fenyővel fedett havasok között, majd keskeny völgyeken törtet keresztül; később irányát megváltoztatva Székelyudvarhely mellett folydogál tovább. A folyamvölgy Bögöz és Décsfalva között távol ki tekintélyesebb térséggé; itt van a székelyek Rákosmezeje: az Agyagfalvi rét.

A patakok közül, melyeket a Nagy-Küküllő felvesz, legismertebbek a Gagy és a Fehér-Nyikó. A Gagy torkolatánál fekszik Székelykeresztúr. A Fehér-Nyikó völgye Udvarhely megye legnépesebb vidékét képezi. A Kis-Küküllő útja kezdetben lakatlan havasi vidéken vezet keresztül; Udvarhely megyétől Parajd alatt búcsút véve Maros-Torda, később Küküllő megyébe lép. A két Küküllő Balázsfalván alul egyesül egymással, hogy Mihálfalva mellett egyesülten a Marosba szakadjanak.

Az Olt Csík megyében a Maros-forrás közelében a Feketekez északkeletre hulló völgyéből ered; a Maros északnak tart, ez dél felé indul hosszú pályájára. Az Olt a Zsögödi-szoroson át jut Felcsíkból Alcsíkba; erdős hegyekkel körülvett térség ez is, az is. Az utóbbi térségen délnyugatra fordulván, a regényes Tusnádi-szoroson törtet keresztül, hogy Háromszék megyében folytassa útját tovább.

Illyefalván alul a Feketeüggel egyesül, s a Háromszéki-hegység déli ágát megkerülve északnyugatra, nyugatra fordul, majd a Rákosi-völgyszoroson siet gyors folyással keresztül.

A Feketeügy Háromszék megye északkeleti részében a Berecki-hegység a Nagy Sándor-csúcs alatt ered; mellékvizeivel alkotja a termékeny és népes Háromszéki-rónát.

Ezen kívül a Feketeügy és az Olt köze: Szépmező, Háromszék megyének legdúsabb vidéke. A Feketeügy mellékvizei: a Kászón, a Torja, a Kovászna és a Tatrang. Mindezen vizek közül csak az Olt hűtlen szülőföldjéhez, bár pályájának legnagyobb részét ez is az édes hazai tájakon futja meg.

Udvarhely megyéből a Homoród felé vezető délkeleti út a Rika-erdőn keresztül Háromszékbe, a Tolvajoson átvívó Csíkba vezet. A Görgényi-havasokon két út vezet keresztül; az egyik az, amelyik a Görgényi-völgyön s a Kereszthegy-hágón át Gyergyóba visz, a másik az, amelyik a Kis-Küküllő völgyén halad felfelé.

A keleti határhegyláncból a Romániába folyó vizek közül a Beszterce, a Békás, a Tatros, az Uz, a Putna, az Ojtoz a nagyobbak. A székelyföldi folyókat vagy a Maros, vagy az Olt fogadja magába. A Nyárád, a Görgény, a Kis- és Nagy-Küküllő a Marosba, a Homoród- meg a Vargyas-patak az Oltba ömlik. Ezen folyók forrásvidéke, kies völgyei és völgyalapjai képezik nagyjából a székelyek hazáját.

A Székelyföldön az éghajlat a magasság és fekvés szerint változik: a hegyes vidékeken hűvös, a Görgényi-havasokban, a Keleti-Kárpátokban zordon, s a Háromszéki-rónán példának okáért kellemes, szelíd.

Minden földterület visszatükrözi a klímát, amely rajta uralkodik. Termékenységre nézve a Háromszéki-róna a Székelyföldnek legaldottabb része: a székely Kánaán; piros szemű, súlyos, acélos búzája vetekedik a bácskai feketeföld híres és világszerte keresett búzájával.

Udvarhely és Maros-Torda vármegyékben az alvidék szintén jó búzát és kitűnő gyümölcsöt termel. Udvarhely megye szilvájának, Maros-Torda megye cseresznyéjének, almájának; a „Marosszéki piros Páris”-nak, a Székelyföld ezen sárga húsú, ropogós, nedvdús, zamatos őstermékének országos híre van.

A Nyárád és Maros mentén, meg a Gagy völgyében még a szőlő is díszlik. Már sokkal zordabb és terméketlenebb Alcsík, de különösen Felcsík. Legzordonabb és legterméketle-

nebb azonban Gyergyó. A tavasz, mely Marosvásárhely környékén március végén beköszönt, ide csak májusban ér el. A rövid tavasz és nyár után már szeptember elején bekopogtat rövid tartózkodásra a hideg ősz.

A zordon Gyergyóban kellemes oázis a 882 méter magasan fekvő Borszék, melyet kedvező fekvése, mérsékelt ingadozókat mutató hűvös hegyi klímája az elsőrangú klimatikus gyógyító helyek sorába emel. Borszéken július és augusztus hónapokban a középhőmérséklet a 15 C°-ot is meghaladja. Klímájánál fogva Borszék még beleesik a gabonatermelő övbe; e vidéken a gabonanevek, ha későn is (augusztus második felében), de megérnek. Háromszéken négy héttel előbb aratnak, mint Gyergyóban, és két héttel előbb, mint Alcsíkban. Amilyen kevés Csík megyében a földművelésre alkalmas földterület, éppen olyan sok a dús legelő, mit rengeteg erdőségei magukban rejtnek. A szántók és legelők aránya azután megszabja az arányt a nép foglalkozásában is.

Dr. Hankó Vilmos
(1896)

In: Dr. Hankó Vilmos: Székelyföld, Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület kiadása, Budapest, 1896.

Forrás: Magyar Elektronikus Könyvtár/OSZK

A Székelyföld természetföldrajzi adottságai

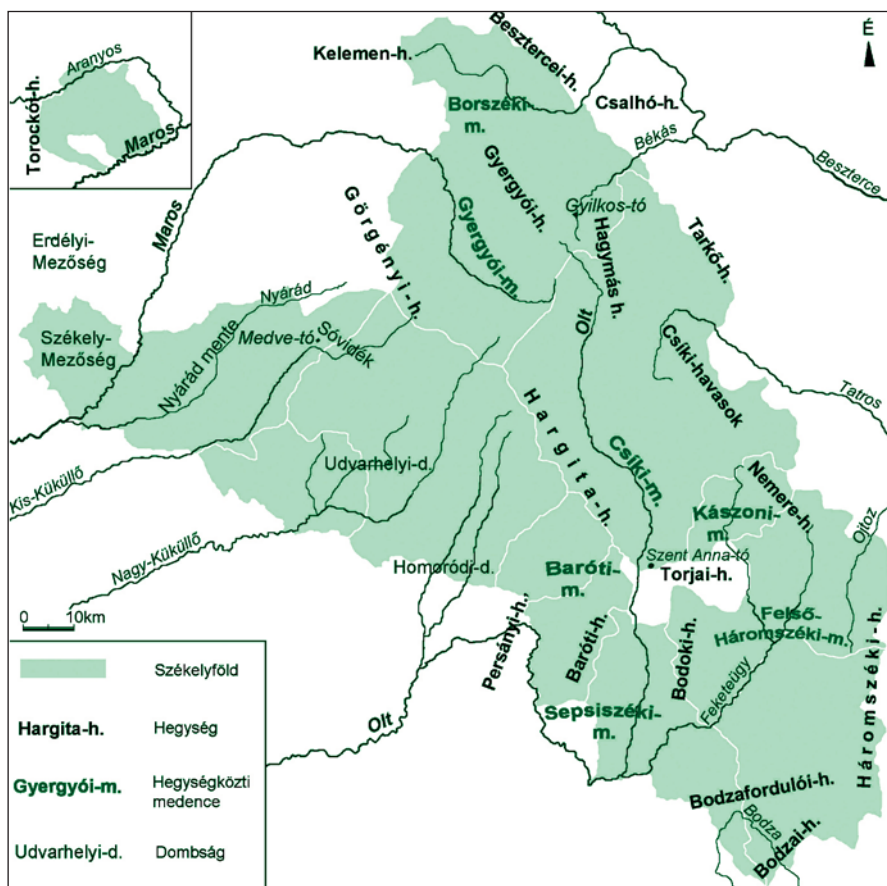
Dr. Elekes Tibor – egyetemi docens, Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar, Földrajz-Geoinformatikai Intézet

A Székelyföld két természetföldrajzi tájegység, nagyjából a Keleti-Kárpátok, kisebbrészt az Erdélyi-medence területén helyezkedik el. Keletről nyugat felé haladva, a Keleti-Kárpátok mind a négy szerkezeti öve érinti a Székelyföldet, a hegyközi medencesor túlnyomó része is e történelmi tájegység területén helyezkedik el.

A márga, homokkő, pala és mészkőből fölépülő kréta-miocén flis részét képezik a nagy felszíni kiterjedésű Tarkói-takaró homokkővonulatai. A Székelyföld K-i peremét és DK-i részét alkotják a lankás lejtőjű, párhuzamos, egyenletes csúcsmagasságú hegyhátak formájában jelentkező flis vonulatai, Erdély és Moldva hajdani határhegyei a Tarkó, a Csíki-havasok és a Nemere-hegység.

DK-i folytatódásuk a „Kárpátkanyari-hegyvidékként” is emlegetett Háromszéki- (1777 m), Bodzai- és Brassói-havasok. É-D-i párhuzamos sávokba rendeződött, enyhe lejtőjű kiemelkedések és mélyedések alkotják a Tarkó-hegységet (1664 m). Érdekessége a jellegzetes havasi gazdálkodásra berendezkedett szórványtelepülés hálózata. DNy-i előterében, a Tatros felső folyásánál találjuk a legnagyobb tengerszint feletti magasságon (800-950 m) települt magyar közösséget, a gyimesi csángókat.

A Székelyföld részét képező Gyimes-től DNy-ra, a párhuzamos, évezredes közlekedési útvonalakat eligazító patakvölgyek által fől szabdalt Csíki-havasok és Nemere-hegység húzódik. 1777

A Székelyföld domborzata és vizei (Szerző: Elekes Tibor)

m magasságig emelkedik az Olt és a Szeret vízgűjtőjét, ugyanakkor Erdélyt, Moldvát és Havasalföldet elválasztó határhegység, a Háromszéki-havasok.

Tőle DNy-ra, a Bodzafordulói-hegység és a Székelyföld határát jelző Bodzai-havasok található. Széles, legömbö-

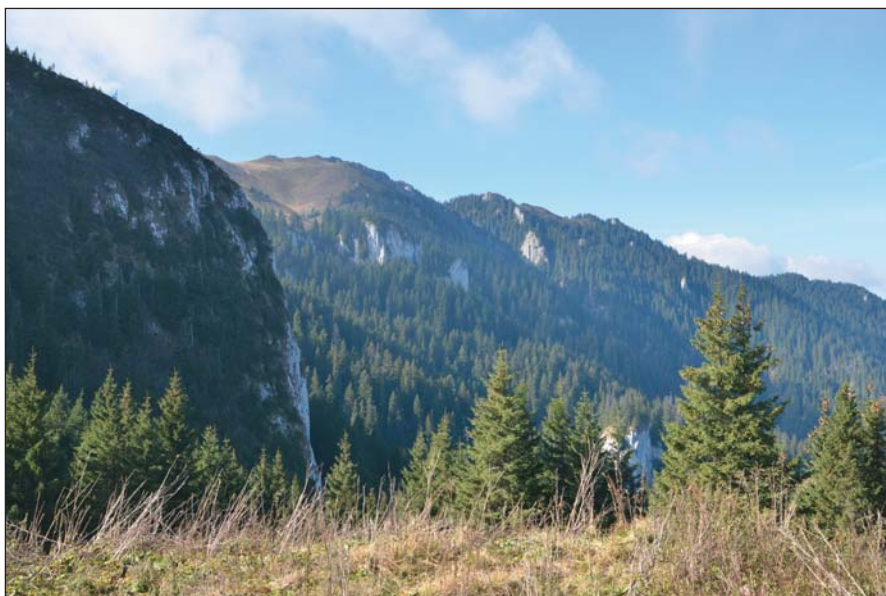
lyített háta uralják az 1000 m-t alig meghaladó, a Háromszéki-medence részeit elválasztó Bodoki- és Baróti-hegység kréta flis vonulatait.

A Keleti-Kárpátok legidősebb egységét a Bukovinai- és Erdélyi-takarók kristályos-mezozoikumai öve képezi. A törésszerű szerkezetű felszint mély völgyek szabdalják, lépcsőzetes tönkfelszínek borítják. A Bukovinai-takarórendszer szárazföldi és sekélytengeri metamorfizált (átalakult) képződményeiből (gneisz, filit, csillámpala) épül föl a kristályos vonulathoz tartozó Gyergyói-havasok, a Székelyföld É-i peremét szegélyező Besztercei-havasok és a Naskalat-hegység.

Változatosabb kőzetanról tanúskodik a Borszéki-, Salamási-, Ditrói- és Vaslábi-hegycsoportra osztható, a Maros és a Szeret vízválasztóját magán hordozó Gyergyói-havasok.

Triász és jura ofiolitokra települt triász-alsó-kréta tengeri üledékes mészkő képezi az Erdélyi-takarókat (Transzilvanidák). Ennek része a kiemelt, töredezt, karsztos felszínű Hagymás-

hegység (1792 m). Az Erdélyi-takaró részeként ismert a Persányi-hegység É-i részében található, a Székelyföldhöz tartozó Vargyas-mészaköszoros az Orbán Balázs-barlanggal.

Felső-miocén-pleisztocén vulkanikus vonulatok képezik a Keleti-Kárpátok legbelső, Ny-i részét. A Székelyföld hátrahegyei, a Kelemen- (2100 m) és a Görgényi-havasok (1777 m), valamint a „székelyek szent hegye”, a Hargita (1800 m) alkotta tűzhányólánc Európa egyik leghosszabb összefüggő vulkáni vonulata. A vízválasztót képező, többnyire andezites kalderák és kráterek sorozata évszázadokon át székelyföldi közigazgatási egységek határát hordozta. A nagyobb részt fenyvesekkel és bükkösökkel borított, tőzegmohalápokat őrző vulkáni vonulatban és térségében több ezer ásványvíz (borvíz) forrás (Borszék, Csík-szentkirály, Tusnád, Kászón, Bibarcfalva, Bodok stb.), kénes, szén-dioxidos gázszivárgások, hévizek képződtek. A tűzhányó tevékenység eredményeként a kalderavonulat két oldalán összefüggő 900-1200 m-es vulkáni peremfennsík képződött, melyhez szervesen hozzátartozott a napjainkban az Erdélyi-medence K-i peremét jelző, 1000 m-t meghaladó Bekecs-tető, Siklód-kő és Firtos. A nagy kiterjedésű erdőségekkel borított, a mai bokortanyáknak helyt adó peremfennsík a Görgényi-havasok és a Hargita Ny-i peremén 10-25 km szélességben húzódik, K-i pereme 10-15 km-rel keskenyebb.

A Keleti-Kárpátok szorosokon és hágókon keresztül egymásba fűzött, a vulkáni, valamint a kristályos, mészkő és flis, DK-en az alacsony homokkővonulatok között fekvő hegyközi medencéi Székely-medencesorként is ismerete-

sek. A kis medencék az 500-950 m tszf.-i magasságban elhelyezkedő Bélbori-, Borszéki-, Kászoni-, Baróti- és Bodzafordulói-medence. A nagy medencék a vulkánossághoz, illetve a fiatal szerkezeti süllyedésekhez kapcsolódó, tavifolyóvízi feltöltődésű Gyergyói-, Csíki- és Háromszéki-medence.

A Maros felső folyása mentén kialakult, több száz méteres hegylejtőkkel szegélyezett Gyergyói-medence 640-850 m tszf.-i magasságban, 75 km-en húzódik É-D-i irányba. A domborzat függvényében kialakuló fordított hőmérsékleti rétegződés, a gyakori köd miatt itt tapasztalható Székelyföld viszonylatában a leghűvösebb időjárás: a téli hónapok középhőmérséklete $-9\text{ }^{\circ}\text{C}$, a téli napokon gyakori a $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$, $-30\text{ }^{\circ}\text{C}$. A medencealjon a 14.–18. században kitermelt erdőségek és lecsapolt mocsarak helyét állattenyésztésre használt legelők és kaszálók, burgonyatermesztés-

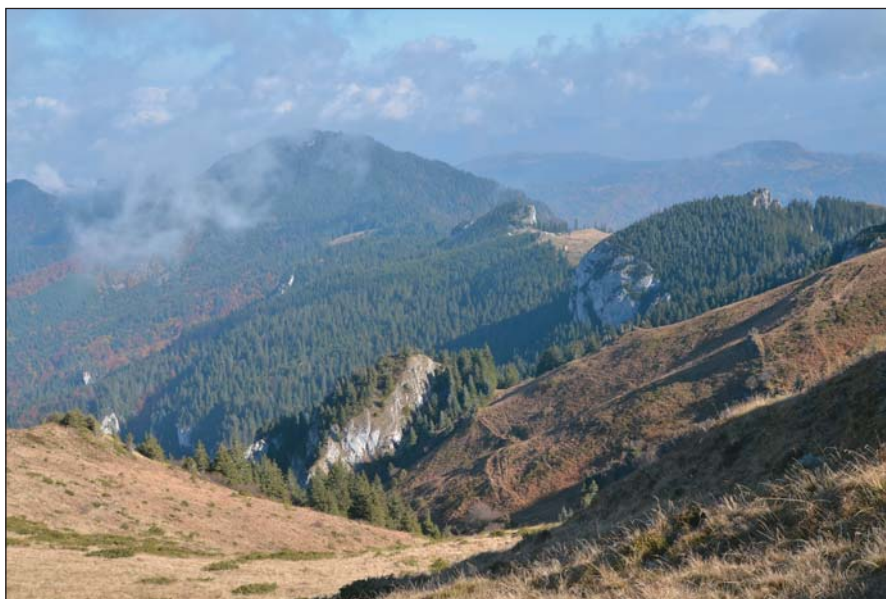
re alkalmas szántók és D-ről É-i irányba bővülő településhálózat vette át.

Fel-, Közép- és Alcsíki-medencére osztható az Olt felső folyása mentén 50 km hosszúságban elnyúló Csíki-medence területe. É-on a Marosfői küszöbön a Gyergyói-, D-en az Olt Tusnádi szorosán a Háromszéki-medencéhez kapcsolódik. A nagy kiterjedésű erdőségek, a 600-700 mm évi csapadékmennyiség, az $5,8\text{ }^{\circ}\text{C}$ évi középhőmérséklet sajátos, hűvös éghajlathoz kapcsolódó életforma kialakulását tette lehetővé a sűrűn lakott medence több ezer lakosú községeiben és városaiban.

A flisbe mélyült, folyóvízi hordalékkal feltöltött, 530-560 m tszf.-i magasságú Háromszéki-medence (Felső-Háromszéki vagy Kézdivásárhelyi-, illetve a Sepsiszéki-medence) enyhén lejt a hegységperem felől az Olt és a Feketeügy irányába. Az Olt völgyétől DNy-ra elterülő Barcasági-medencével együtt Brassói-Háromszéki-medenceként is ismerjük (a román nyelvű szakirodalomban többnyire Brassói-medenceként írják le.).

Az Erdélyi-medence a Keleti- és Déli-Kárpátok, valamint az Erdélyi-középhegység közé ékelődő, K-ről Ny-i, illetve ÉNy-i irányba fokozatosan lejtő dombsági felszínű tájegység. Felszínét pannon, kisebbrészt szarmata üledékek, a szélesebb völgyekben negyedidőszaki folyóvízi hordalékok borítják. A dombság hajdani lombos erdőkkel borított felszínét napjainkban csuszamlásos-suvadásos formákkal tarkított legelőként, kaszálóként használják.

A Görgényi-Hargita vulkáni vonulat közvetlen DNy-i szomszédságában található három változatos fölépítésű, az Erdélyi-medencéhez tartozó székely tájegység: a Sövidéki-, az Udvarhelyi- és a

Homoródi-dombság (Ez utóbbinak csak É-i része tartozik a Székelyföldre). Az agyaggal, homokkal, konglomerátummal és vulkáni törmelékkel borított felszínen ÉNy-DK irányú völghálózat alakult ki. Itt húzódnak a vulkáni peremfennsík maradványhegyei, a Bekecs (1080 m), a Siklód-kő (1028 m), és a Firtos (1062 m). Változatos sókarsztformák, sószoros alakult ki a parajdi Sóháton, sókarszttavak a szovátai „Sókárpátokban”.

Az Erdélyi-medence központi területe a túlnyomórészt agyaggal borított csuszamlások, suvadások, deráziós formák és vízmosások által fölszabdalt Erdélyi-Mezőség. A dombság állandó és időszakos, „rendezetlen” vízhálózatú völgyeiben nagyszámú halastavat létesítettek. Az utóbbi évszázadokban a lombhullató erdők helyét legelők, kaszálók vették át. Az Erdélyi-Mezőség DK-i részét Székely-Mezőségeként is ismerjük.

D-re a teraszokkal szegélyezett, széles árterű Mezőségi-Maros-völgy (Marosmező) húzódik. K-ről Ny-i irányba lejtő, táblás szerkezetű az 500-700 m tszf.-i magasságú Küküllők-dombsága. A Maros völgyétől a dél-erdélyi hegyaljai Fogarasi- és Szebeni-medencéig terjed. Az agyagos, márgás összleten erőteljesen fölszabdalt, párhuzamos magaslatookban tetőző felszínek és széles, teraszos völgyek képződtek. A tektonikai adottságokhoz igazodó, párhuzamos völgyeket erdőkkel borított gerincek választják el. A lejtőkön csuszamlások és suvadások, deráziós formák, vízmosások alakultak ki, erőteljes a talajlepusztulás.

É-D-i irányba haladva, a legfontosabb, részben a Székelyföldre tartozó tájegységei a nagy településsűrűségű

Háromszék — Kovászna

Földrajzi értelemben Kovászna megye megközelítőleg Románia közepén helyezkedik el, a Keleti-Kárpátok ívének belsejében. Kovászna, 3 710 km²-es kiterjedésével az ország egyik legkisebb megyéje. Magassága 468 m-től (Ágostonfalva mellett) 1777 m-ig (Lakóca-csúcs) terjed.

A Kárpátokat érintő intenzív szerkezeti mozgások a megye területét több geomorfológiai egységre tagolták. Három domborzati egység különül el: egy külső, 1500 m-nél magasabb rész, a Hargita Nemere, a Háromszéki- és Bodzai-havasokban, egy második, központi rész, melyet a Szentgyörgyi-, Késdivásárhelyi- és Baróti-medencék (a Brassói-medence északi nyúlványai) alkotnak, valamint egy magasabb, belső rész, ahol a hegycsúcsok csak ritkán haladják meg az 1100 m-t (Persány-hegység, Baróti- és Bodoki-havasok).

Kovászna megye területe a Keleti-Kárpátok része, melynek felépítésében jura, kréta, paleogén, neogén és negyedkori kőzetrétegek vesznek részt. Ezeket üledékes és magmás eredetű kőzetek építik fel.

A megye elhelyezkedése és a domborzat jellegzetes hegyközi-medence klímát hoznak létre, szélsőséges hatásokkal. Gyakoriak és erőteljesek a hőmérsékleti inverziók, a minimumhőmérsékletek nagyon alacsonyak és a légmozgások gyengék. Az évi átlaghőmérséklet 7,1 és 7,6 °C között mozog.

Figyelembe véve Kovászna megye magasságát, a csapadékmennyiség viszonylag kevés. Az évi átlagos csapadékmennyiség 500-580 mm a medence alján és 700-800 mm a magas hegylábakon. A csapadék télen a legkevesebb. A május-augusztus közötti időszakban hull a legtöbb eső (több mint 80-100 mm), júniusi csúccsal. A megye egészét tekintve érezhető a csapadékmennyiség csökkenése nyugatról kelet felé, a Késdivásárhelyi-medencében éves átlagban 50-75 mm-rel kevesebb, mint a Baróti-medencében.

A geológiai formációk változatossága, melyek a megye felépítésében részt vesznek, jelentős felszínalatti vízkészlet kialakulását tették lehetővé. Az Olt, a Feketeügy és mellékfolyókái árterének pliocén és negyedkori üledékeiben, valamint a lejtőüledékekben felhalmozódott vízkészletek minőségileg kielégítőek, a vidék vízellátásának jelentős erőforrásai. A felszín alatti víztároló rétegekben felhalmozódott vizek hozama eléri az 5-6 liter/másodpercet.

Az ásványvízforrások jelenléte a vidék egyik kiemelkedő jellemvonása. Legnagyobb sűrűségben Kovászna város környékén jelennek meg (főleg szénsavas, bikarbonátos, nátriumos vizek). A hegyek és a medence találkozásánál, az Olt völgyében és a Feketeügy vízgyűjtőjében az ásványvizek szénsavas, konyhasós, kalciumos típusú vizek. A megyében több mint 600 ásványvizet adó forrás ismert, ezek közül néhányból palackoznak is. Legnépszerűbbek a bibarcfalvi, bodoki és az előpataki borvizek.

Forrás: <http://www.kovasznamegyetanacs.ro/haromszek-foldrajza/>

Nyárádmente, a Kis-Küküllő menti dombság, a Kis-Küküllő völgye, a Küküllőközi-dombság, a több város felől felfűző Nagy-Küküllő völgye. Az Erdélyi-Mezőség és a Küküllők-dombsága székely tájain a növénytermesztést és gyümölcsstermesztést is lehetővé tevő 7,5-9 °C az évi középhőmérséklet, 600-800 mm az évi csapadékmennyiség. A történelmi Aranyosszék az Erdélyi-medence Ny-i peremén, a Maros, az Aranyos és a középidői mészkőből fölépülő Torockói-hegység közé ékelődő, túlnyomórészt dombsági terület, az Erdélyi-Hegyalja részét képező Tordai-hegyalja-hoz sorolható. A közigazgatási egységek kialakulása, változásai szempontjából is jelentős székelyföldi vízhálózat gerincét a Hagymás-hegység térségéből eredő Maros és Olt képezi.

A Keleti-Kárpátok központi vonulatai a Tisza, az Olt, valamint a Szeret közötti vízválasztót képezik. A Maros székelyföldi jelentősebb mellékágai a Nyárád, a Kis-

Küküllő és a Fehér-Nyikót is felfűző Nagy-Küküllő. Aranyosszék térségében ömlik Erdély leghosszabb folyójába, a Marosba, a Hespát-patakat is magába fogadó Aranyos. Az Olt a Székelyföldön a Kászón-patakkal bővülő Feketeügyet, valamint a Hargitából eredő Nagy- és Kis-Homoród vizét gyűjti össze. A Szeret Székelyföldről érkező mellékvizei a Besztercebe ömlő Kis-Beszterce és Békás-patak, a Tatros az Ojtozzal, valamint a Bodza.

A Székelyföld idegenforgalmi szempontból is fontos természetes tavai a Szent-Anna kráter tó, a természetes torlással kialakult Gyilkos-tó és a szovátai sókarszt tavak legjelentősebbike, a Medve-tó.

Szerkesztette és képek: **Nagy László**

Forrás: *Dr. Elekes Tibor: A természetföldrajzi adottságok és a közigazgatás térbeliségének kapcsolata a Székelyföldön, In: A Miskolci Egyetem Közleményei, A sorozat, Bányászat, 82. kötet (2011), pp. 49-59.*

Háromszék vármegye erdősegeinek gazdasági állapota

Háromszék vármegyét három oldalról erdők koszorúzzák, melyek legnagyobb részét az ország határán, továbbá az Olt és Feketeügy völgyek mentén és kis terjedelemben a vármegye alsó lapályosabb részein terülnek el. Fekvésüknél fogva az utóbb említettek kivételével a magashegységi erdők jellegével bírnak, s 420-tól-1787 méter magasságban fekszenek az adriai tenger színe felett.

A vármegye határai északról Udvarhely és Csík vármegyék; északkelet, kelet és délről Románia, délnyugat és nyugatról Brassó vármegye. Az erdők kiterjedése 414.986 kataszteri hold, vagyis a vármegye összes területének 60%-át erdő borítja.

Az erdők összes területéből 152.261 hold (36.7 %)- magántulajdont képez, 262.725 hold (63.3 %) pedig az 1879. évi XXXI. t.-ez. 17. szakasza alá tartozik s hatósági felügyelet, illetve állami kezelés alatt áll.

A talajt alkotó kőzetek közül legnagyobb mértékben a kárpáti homokkő fordul elő, ezen kívül kisebb mértékben az Olt-völgy felső részén a trachyt, a Bodza és Ojtoz vidékén pedig mészkő található. A kárpáti homokkő 95%, a trachyt 400 és a mészkő 1% arányban fordul elő.

A termőhelyi viszonyok – különösen a feltétlen erdő-talajon álló erdőknél – általában véve kedvezők. A termő-talaj ál-

talában véve mély és középmeleg, tüde, televénydús homokos agyag és váltakozva agyagos homok-talaj. Ki-vételt képeznek a községek közelében elterülő, úgynevezett „befüggő” erdőrészek, melyeknek talaja a múlt időkben korlátlanul gyakorolt legeltetés, valamint az évről-évre ismétlődő futótűzek (alomégés, harapégés) következtében termőerejében gyengült és helyenkint kopárosodásnak indult. Az erdőtörvény életbelépte óta azonban a legeltetés korlátozása, nemkülönben az erdővédelem rendszeresebb gyakorlása következtében a talajt bontó csenevész fiatal cserjések növekvésnek indultak, kielégítő zárlatuknál fogva a talajt kellőképpen beárnyékolják ; mindama s ezen tényezők kedvező hatása alatt a talaj termőereje ezekben az erdőrészekben is fokozódott.

Uralkodó fanem a bükk, tölgy, luczfenyő és jegenye-fenyő. Ezeken kívül szórványosan előfordul a szil, juhar, kőris, gertyán, nyár, nyír, éger és alárendelt minőségben a fűz és mogyoró. A bükk a szórványosan előforduló fanemekkel együtt, 70%-ot, a kocsányos és kocsánytalan tölgy 13%-ot, a lucz- és jegenyefenyő 17%-ot foglal el az erdők összes területéből.

Az egyes fanemek tenyészhatára következő: a tölgy a vármegye legalacsonyabb fekvésű részein kezdődik és tenyészhatára 1336 m. tengerszín feletti magasságig terjed, 950 m magasság mellett még zárt állabokat alkot, erőteljes növekvést mutat és 25-30 éves vágásforduló alkalmazásával kis kivétellel cserhántó üzemben kezelteik; a bükk tenyészhatára 1400 m tengerszín feletti magasságig terjed, nagyobbára zárt

állabokat alkot, s növekvése úgy itt, mint a fenyővel elegy-
esen igen erőteljes; a fenyő 650 m magasságnál kezdődik és
tenyészhátára 1550 m magasságig felmegy, ebben a magas-
ságban növése már törpe, műfára nem alkalmas, 1450 m ma-
gasságban azonban szép, erőteljes növésű bír, fája, kitűnő mi-
nőségű s szelvény és hasított árura egyaránt alkalmas.

Közlekedési viszonyok a mily mostohák voltak a múltban
– midőn a vármegye területén vasút még nem volt – ép oly
kedvezőre fordultak a jelenben a vasúthálózat kiépítése által.
A közlekedési eszközök közül első sorban kell felemlítenem
a magyar államvasutak hálózatának budapest-predeáli fővon-
alát, mely a vármegye személy- és áruforgalmát egyrészt
Brassótól budapesti irányban a nyugati és Predeálon át a ke-
leti piacokkal közvetíti. Továbbá a Brassó-Sepsi-szent.György-
Kézdivásárhelyi helyi érdekű, a Sepsi-szent-györgy-Csik-
szereda-Gyimesi államvasút, mely utóbbi a Gyimesi-szoroson
át Romániával létesített újabb összeköttetést s végül a Ko-
vászna-Gyulafalvi gőzerejű iparvasút, mely a papolczi vízvá-
lasztón túl fekvő s a Beszka vizére hajló terjedelmes erdősé-
geket köti össze a háromszéki helyi érdekű vasutakkal. A ví-
zen való szállítást ebben a vármegyében két tönkűszató csa-
toma kivételével egyáltalán sehol sem gyakorolják.

Ami a vármegyében lévő erdők kezelését illeti, mindenek-
előtt meg kell említenem, hogy az erdőtörvény életbelépte
előtt egyetlen erdőbirtok sem volt ellátva rendszeres üzem-
tervel, ennél fogva azok minden rendszer nélkül, a birtoko-
sok igényeinek megfelelően szabadon használtattak. A vá-
rmegye exponált fekvésénél és ama kör-
ülménynél fogva, hogy vasutak hiányá-
ban az erdei termékek szállítása és érté-
kesítése nagyban teljesíthető nem volt,
az erdők fatermése majdnem kizárólag a
házi szükségletek kielégítésére szolgált.

A fatermés legnagyobb részét tüzelő-
anyagul használván fel, csak jelentéke-
len részből termeltek értékesebb válasz-
tétot, melynek a helyi szükséglet fede-
zése után maradt fölöslege kismérvűben a
brassói piacon került eladásra oly olcsó
árak mellett, hogy az ily kivitelnél ren-
desen csak a termelési és szállítási költsé-
gek térültek meg.

Minthogy tehát az erdők termését
kellő módon és mértékben értékesíteni
nem lehetett, a főhasználat mellőzésével

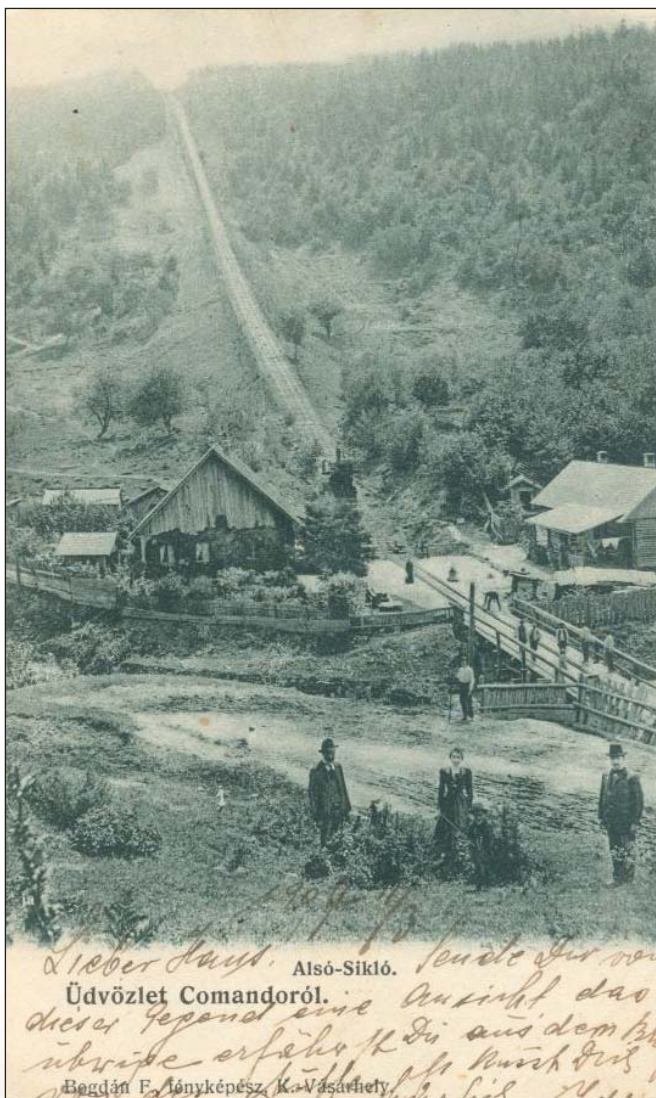
a mellékhasználat jutott előtérbe. Az er-
dők alárendeltettek a mezőgazdaság s
az állattenyésztés érdekeinek s az erdők
főjövendelmét a legeltetés képezte. A le-
geltetés okszerű használata a nép igé-
nyeit ki nem elégítvén, a legeltetés nem-
csak mindenütt és minden időben sza-
badon gyakoroltatott, hanem az erdei
tisztasok nagyobbítása s a legeltethető
területek javítása céljából az erdők sza-
badon vágattak, gyérítettek, sőt szándé-
kos gyújtogatás által pusztítottak.

Ily eljárás mellett az erdők zöme ál-
dozatul esett. Az életbeléptetett erdőtör-
vény gátat vetett a fentebb ecsetelt rend-
szertelen gazdálkodásnak. Az erdőtör-
vény 17. szakasza alá tartozó erdők
rendszeresebb kezelése céljából a tör-
vényhatóság három járási erdőtisztai állást rendszeresített s az
ezen állásokra 1883. évben megválasztott erdőtisztok bízattak
meg az erdőtörvény 17. szakasza alá tartozó összes erdők ke-
zelésével, kik feladatuk betöltésében híven eljárva, dicséretes
munkásságot fejtettek ki az erdők rendszeres kezelése és
üzemtervi berendezése körül.

Ebben az időben már az értékesítési viszonyok is kedve-
zőbbre fordultak s az erdők jövendelmzősége is emelkedni
kezdett. A még mindig nagyban gyakorolt legeltetés mellett a
fahasználat nagyobb mértéket öltött, fa-iparvállalatok létesül-
tek s az érdek hatása alatt az érdeklődés és figyelem az erdők
felé irányult. A vármegye intéző körei belátván az erdők köz-
gazdasági fontosságát, súlyt fektettek annak rendszeres keze-
lésére és használatára. S miután az alkalmazott. három járási
erdőtiszt az erdők nagy kiterjedésénél fogva elégtelennek bi-
zonyult az okszerű és rendszeres használat fokozatos beho-
zatalára és keresztülvitelére: tárgyalást indítottak az erdőknek
állami kezelésbe vétele iránt.

A tárgyalások mihamar eredményre vezettek, a mennyi-
ben már 1886. évi november hó 29-ik napján, egy-részről a
földművelésügyi m. kir. ministerium – annak képviselője –
másrészről pedig a vármegyei közigazgatási erdészeti bizottság
között megkötöttetett a Három-szék vármegye területén
fekvő, s az 1879. év XXXI. t.-cz. 17. szakasza alá tartozó er-
dőknek állami kezelésbe vétele és rendszeres erdőgazdasági
üzemtervekkel leendő ellátása iránti egyezség, mely egye-
zség okmány úgy a törvényhatósági közgyűlés, valamint a

földművelésügyi kormány részéről jóváhagyatott. Ennek alapján az állami kezelés 1887. évi január. hó 1-én kezdetét is vette, s ez idő óta az erdők kezelését és üzemberendezését a Sepsi-Szent-Györgyön rendszeresített m. kir. erdőhivatal a vezetése alá rendelt m. kir. erdőgondnokságokkal teljesíti.

Az erdőkezelés a törvényi követelményeinek minden tekintetben megfelel. Az üzemtervi rendelkezések pontosan betartottnak. Az állami kezelés célja a rendszeres erdőgazdaság behozatala és meghonosítása, az évi fahozamok szabályozása és olyképen való megalapítása, hogy az erdőbirtokosok szükségletét azok igényeinek megfelelően, a legnagyobb mértékben és a legértékesebb választékban állandóan biztosítsák, továbbá hogy az erdőtalaj jóságának fenntartása és lehető fokozása mellett az erdők minél előbb szabályos állapotba jussanak.

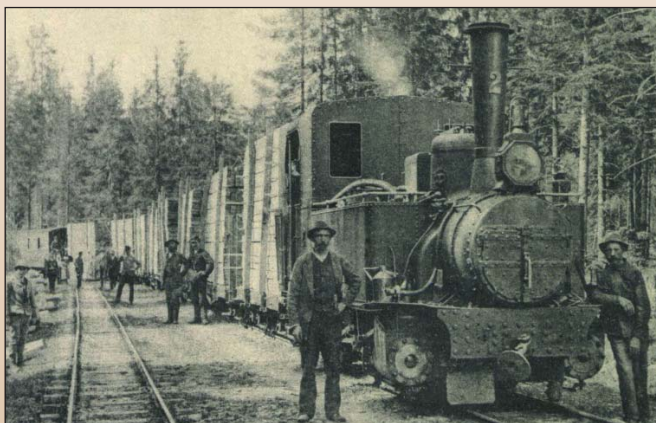
Az állami kezelés által megoldandó feladatok következők: 1. az előleges adatok alapján kitüntetett erdőbirtokok területének és határainak részletes felmérésen alapuló végleges megalapítása; 2. a birtokrendezési arányosítási – eljárások gyors haladásának és megoldásának előkészítése; 3. a befejezett arányosítások rendjén külön birtokcímek alatt kihasított erdőilletmények rendszeres erdőgazdasági üzemterveinek elkészítése; 4. a jóváhagyást nyert üzemtervek gazdasági vonalainak állandósítása; 5. az esedékessé váló üzemátvizsgálási munkálatok keresztülvitele; 6. a kevésbé értékes fánemekkel bíró állatoknak fokozatos kihasználása és azoknak értékes fánemekkel való újból telepítése. A befüggő erdőrészek ehhez képest lehetőleg tölgy, a soványabb részek erdei fenyő

és ákác, a hátsó magasabb fekvésű erdőrészek pedig lúczy és részben jegenyefenyő állatokká való átalakítása; 7. az erdei legeltetés okszerű használatának szabályozása; 8. a felújítandó vágásterületeknek és tisztásoknak szakszerű gyors beerdősítése, vízmosások megkötése, kopárterületek befásítása; 9. az évi hozamterületek fatömegének okszerű kihasználása, értékesítésének elősegítése, a belterjes kezelés és kihasználás behozatala; 10. megfelelő számú csemetékert telepítése és azokban a szükséglet arányában jó, erős facsemeték nevelése; 11. az erdővédelem rendszeres gyakorlásának behozatala; a nagymértékű erdei kihágásoknak s erdőrendészeti áthágásoknak gyors és erélyes megtorlás útján történő apasztása és elhárítása; s végül 12. az erdőszetnek és illetve a rendszeres erdőkezelésnek népszerűvé tétele.

Az állami kezelés alatt álló erdők védelmére 37 vármegyei erdőőri állás van rendszeresítve s az erdőőrzést az ezen állásokra kinevezett szakképzett s hatóságilag felesketett megyei erdőőrök teljesítik. Egy-egy védkerület több község határára kiterjed s átlagosan 7500 kataszteri holdra rúg. A védkerületek nagy kiterjedése, valamint az a körülmény, hogy az erdőtestben elszórva igen sok magántulajdont képező kaszáló és szántóföld van beékelve, a védelmi szolgálatot nagyon megnehezíti. E végből az egyes erdőbirtokosok az erdőőrök kiségitésére évről-évre felfogadott erdőpásztorokat is alkalmaznak, kik azonban erdőőri képesítéssel nem bírnak, hatóságilag felesketve nincsenek s csekély bérükkel arányban álló megbízhatatlan szolgálatot teljesítenek.

A fakelendőségi viszonyok a nyolczvanas évek közepe táján létesített faiparvállalatok üzembehelyezése óta jóra fordulván, a használatok előhaladásával a faszükséglet s ennek megfelelően a fakereslet élénkült, minek következtében az értékesítési viszonyok ez idő szerint eléggé kedvezően alakultak, holdankinti eladásnál pedig faár fejében a tölgnél 473 ft, a fenyőnél 122 ft éretett el, mint maximális ár.

Az állami kezelés alatt álló erdőkben 1897. év végéig a következő üzemrendezési munkálatok foganatosítottak: a) rendszeres erdőgazdasági üzemterv elkészítetett 342 birtokról 100,485 kataszteri hold területéről; b) üzemátvizsgálási munkálat esedékessé vált és elkészítetett 75 birtokról 28,257 kataszteri hold területéről; c) ideiglenes üzemterv alapján kezeltetik 68 birtok 155.640 hold területtel; (1) rendszeres gazdálkodás folytatására nem alkalmas és az üzemtervi kezelés alól felmentetett 7 birtok 38 kat. hold területtel; e) üzemterv nélkül van 23 birtok 5600 hold területtel. Ez utóbbira nézve megjegyezhetem, hogy ezek a birtokok jelenleg birtokrendezés alatt állanak, s ezért azokban a fahasználatok a birtokrendezés befejezéséig teljesen szünetelnek, minél fogva az a körülmény, hogy ezeknél az erdőknel a használatok szabályozva nincsenek, káros következményekkel egyáltalán nem bírhat.

Az ideiglenes üzemtervek úgy az erdőgazdaság követelményeinek, valamint az erdőbirtokosok igényeinek megfelelően. Az üzemtervi munkálatok előhaladása a birtokrendezéssel lépést tart. Az üzemrendezés gyorsabb menetét a birtokviszonyok rendezetlensége gátolja. Az üzem módok közül a viszonyoknak megfelelően a szál-erdő-, sarjerdő- és legelő-erdő-üzem alkalmaztatik. Vágásmódok közül általánosságban a tarvágás, korosabb tölgyesekben s a fenyővel egyes bükkösökben a fokozatos felújító vágás, a véderdőkben pedig a szálaló-vágás alkalmaztatik.

A szálerdők felújítása kevés kivétellel mesterséges úton csemeteültetés útján történik, a sarjerdőknel ellenben a mesterséges erdősítés csakis a tisztás területek beültetésére s a vágásterületeken előforduló hézagok pótlására szorítkozik.

Kopár területek befásítása. A vármegye területén az állami erdészeti személynzet összesen 532.2 kataszt. hold kopárterületet mutatott ki, mint olyant, mely erdőhöz nem tartozik ugyan, de melynek befásítása s az erdőkhöz való csatolása kívánatosnak, sőt szükségesnek mutatkozik. Ebből az 532.2 hold területből 1897. év végéig beerdősített 198 hold, a fennmaradó 334.2 hold befásítása pedig részben már megkezdett, részben pedig a legközelebbi 2 év alatt fog eszközöltetni. A befásításhoz szükséges csemetemennyiséget az állam díjtalanul bocsájtotta a birtokosok rendelkezésére s az ültetőanyagot kívül a földmivelségi miniszter ur nagyméltósága összesen 1169 forint pénzegélyt utalványozott a befásítást eszközölő birtokosok rendelkezésére. Tekintve azt, hogy a kopárok befásítása csak 1896. évben kezdetet meg s két év alatt a terület 37%-a már is befásított, joggal lehet következtetni arra, hogy legkésőbb 3 év alatt a fent kimutatott összes kopárterület befásítatik s a termőterületek közé lesz sorozható.

Erdei legeltetés és egyéb mellékhasználatok. Az erdei mellékhasználatok közül legnagyobb fontossága van az erdei legeltetésnek, ezenkívül a kőfejtésnek és makkoltatásnak van némi jelentősége. A vármegye lakosságának egyik biztos és számottevő jövedelmi forrását az állattenyésztés képezi s minthogy külön kihasított legelőterülettel csak kevés község rendelkezik s az sem elegendő a marhalétszám eltartására, ennél fogva legeltetés tekintetében az erdőre vannak utalva s nagy súlyt fektetnek az erdei legeltetés minél kiterjedtebb gyakorlására. Az állami erdőkezelés életbelépte alkalmával legeltetési tilalom alá helyezettek mindazok az erdőrészek, melyekben koruknál és minőségüknel fogva a legeltetés károsnak ismertetett; továbbá a vágások, illetve a használatok előhaladása és az erdőkben elszórtan fekvő kisebb tisztás területek beerdősítése által az erdei legeltetés jelentékenyen korlátoztatott. Ezen megszorítások következtében a legelőhiány mindinkább érezhetővé vált s érezhető lesz az mindaddig, míg a legeltetési tilalom alá helyezett területek a tilalom alól tömegesen felszabadulni nem fognak. Az állami kezelésen kívül álló erdők legnagyobb részén a legeltetést most is szabadon gyakorolják.

Faiparvállalatok. A használati értékkel bíró fenyves álla-

bok kevés kivétellel a vármegye keleti és észak-keleti határszélén terülnek el, helyrajzi fekvésüknel fogva Románia felé hajlanak, a vármegye lakott és művelés alatt állórészétől nagy távolságban fekszenek s attól mintegy 1040-1400 méter tengerszínfeletti magas hegylánc által vannak elválasztva. Ezekben az erdőkben a nagy távolság és nehéz szállítási viszonyok következtében rég időktől fogva csak igen korlátozott felhasználás gyakoroltatván, azokban nagymennyiségű ipari célokra alkalmas haszonfakészlet halmozódott fel, mely azonban az erdők kedvezőtlen fekvésénél fogva csakis nagyarányú szállítási berendezés és költséges beruházások árán volt forgalomba hozható.

A kereslet és kínálat közötti kedvezőtlen arány, valamint a fent elsorolt természeti nehézségek következtében a faárak a képzelhető legrosszabbak voltak, miből folyólag kevés ki látás volt, ezen erdők nagy fakészletének tömeges értékesíthetése. A nyolczvanas évek végén Horn Dávid a Morpurgóczi cég hozzájárulásával tette meg az első kísérletet egy nagy-

arányú faiparvállalat létesítésére. Ez a cég Zathureczky Gyula és társaitól olcsó áron megvásárolta Papolcz község határában a tulajdonukat képező s mintegy 14,582 kataszt. hold kiterjedésű erdőségek fáját 25 évi kihasználásra s a megvásárolt erdőség belsejében a Baszka-völgyben 1888. évben létesítette Gyulafalva fűrésztelepét, felépítvén ott az első, jelenleg is üzemben tartott 6 keretes József-gőzfűrész és ezzel a kezdeménnyel megvetette alapját a vármegyében később nagy lendületet vett és jelenleg is virágzó faiparvállalatoknak. Nevezett cég belátván, hogy a fenforgó szállítási nehézségek csak gőzerejű iparvasút építése által lesznek legyőzhetőek, a szükségesnek ismert iparvasút kiépítését, valamint a vállalatnak nagyobb alapra fektetését vette célba, az üzem fokozása végett újabb erdővásárlásokat eszközölt és 1889. évben egy újabb fűrésztelepet létesített.

A gőzerejű iparvasút kiépítése, újabb erdővásárlások és a fűrészek üzemének fokozása folytán szükségessé vált költséges befektetések kellő fedezhetése végett részvénytársasággá alakult, s az így megnagyobbított vállalatot „Erdélyi erdőipar részvénytársaság” cég alatt indította meg. Időközben kiépült a háromszéki helyi érdekű vasút s midőn ez az 1892. évben a forgalomnak átadott, megszűntek az eddig leginkább érezhető s a kereskedelmi forgalmat bénító kiviteli nehézségek. A kedvezőre vált közlekedési viszonyok előnye mellett, az életképesnek bizonyult első faiparvállalat példájára újabb faiparvállalatok alakultak s ezek útján lehetővé vált a vármegye többi részében elterülő erdőségek fenyő-fakészletének értékesítése és kihasználása.

Műfatermelésre alkalmas korosabb tölgy-állab a vármegyében már csak elvétve fordul elő s az eladásra kerülő ilyen műanyag bármikor és bármily mennyiségben jó árak mellett értékesíthető.

Kócsy Janos

m. kir. erdőmester

Forrás: Erdészeti Lapok, 1898./9.

Háromszék a közösségi erdőgazdálkodás jegyében

Kádár Tibor Sándor – okl. erdőmérnök, erdőművelési műszaki vezető, Barót Magánerdészet

Háromszék erdőgazdálkodásának megismertetésében és megértésében elengedhetetlen tényező a tulajdonviszonyok ismerete és ezek történelmi háttere. A székelyföldi régióban jelenleg tizenöt magánerdészet és hét állami erdészet biztosítja az elengedhetetlen szakszolgáltatást.

Ennek célja, hogy az erdő a régió gazdasági tartópillérévé váljon és a tulajdonos közösségeknek hosszú távú és fenntartható fejlődést biztosítson. Hozzájáruljon a fiatalság elvándorlásának megállításához a munkahelyteremtéssel, a környezeti katasztrófák megelőzéséhez a klímaváltozás lokális hatásainak csökkentésével, ugyanakkor a turizmust, mint az erdő mellékszolgáltatásainak megteremtését is fejlessze, amelyet ugyancsak a közösség kell, hogy hasznosítson.

Ezek a magánerdészetek méreteikben (kezelt terület) nagyon különböznek, és szinte folyamatosan változnak, 8000–45 000 hektár közötti területtel. Háromszék erdeit hét magánerdészet és négy állami erdészet kezeli, itt az erdészetek kisebb méretűek, mint a szomszédos Csík, Gyergyó és Udvarhelyszéken, ahol 11 000–45 000 hektár közötti kezelt erdőterülettel rendelkeznek.

A jellemző hegyvidéki területek esetében az erdészetek kiterjedése el kell érje legalább a 7000 hektárt, amit a hatályos törvények tűznek ki (ugyanennek a törvénynek az értelmében erdőnek tekintendő a legalább 0,25 ha területen fekvő, legalább 10%-os borítást biztosító és felnőttkorban legalább 5 m magas fák összessége).

Érdekes adalék lehet az anyaországiaknak a nálunk használatos erdőalap-besorolás, mely nem minden esetben takarja az összes erdőterületet. Ez általában az üzemtervezett erdőkre vonatkozik és azon területek összességére, melyeknél a nyilvántartásokban a területhasználati mód erdőgazdálkodást határoz meg. Az erdőtervvel rendelkező, de mezőgazdasági hasznosításra előírt erdőterületek is részét képezik az erdőalapnak, annak ellenére, hogy itt a területhasználati mód megváltoztatása sokszor hosszú évekre elnyúlhat. Az erdő-

Jellegzetes háromszéki erdőtáj

alapon kívüli területek, ha teljesítik az erdő meghatározását, ugyancsak az erdőtvény hatálya alá esnek annak ellenére, hogy nem tartja számon őket a nemzeti erdőalap.

Egy magánerdészet elindításához a szükséges terület általában azon tulajdonosi kör adja össze, akiknek a bizalmát többé-kevésbé sikerült megszerezni, majd meg is tartani az erdészet szakközösségének. Az erdészetek összetett, erdőgondnoki és ágazati vezetői rendszerben működnek, általános felépíté-

sükre jellemző, hogy az erdészet igazgató mellett, az irodai és terepi személynél a fahasználati ágazati vezetőből, a művelési és erdővédelmi műszaki vezetőkből áll.

A fahasználati vezető feladata főként a fahasználat, a SUMAL erdőhasználati információs rendszer vezetése, a vágástér engedélyeztetése, követése, majd a vágástér visszavétele. Kapcsolatot tart a vállalkozókkal és tulajdonosokkal, nyilvántartja a kezelt erdőterületeket.

Az erdőműveléssel foglalkozó kollé-

Háromszék mészkőrűlő bükkös

ga feladata a vágástér visszavételét követő felújítás, az erdészeti szaporítóanyag beszerzése, mesterséges és természetes újulat monitoringja, az ápolási munkálatok megszervezése. Az ő feladata általában a tisztításokkal véget ér.

Az erdővédelmi műszaki vezetőnek az erdőkárok, betegségek, kártevők, valamint leginkább az erdő vagyónvédelmének követése a feladata. Ezek a feladatok gyakran átfedik egymást, főleg a nagyobb erdészeteknél (20 000 ha fölött) ahol a fahasználati ágazatvezető kollégák általában ketten vannak, vagy olyan esetben, ha az erdészet sok magánszemély kis erdőbirtokát (< 5 ha) kezeli. Pl. 10 000 hektár oszlik 3 000 tulajdonos között.

Mindemellett az iroda személyzete is aktív részt vesz a jelölésekben, minden vágástípus esetében szükséges használnunk a saját kóddal ellátott bélyegző kalapácsokat, ami hatalmas terhet ró az erdészetek személyzetére. Egy átlagos, 15 000 ha-os erdészet esetében jelölési joggal 5-6 személy rendelkezik és a teljes fahasználatot (40-65 000 köbméter/év) nekünk kell terepen kijelölni, törvény szerint persze.

A kezelt területhez társul gyakran a kezelt terület vagy az erdészet normális fahasználatának 10-20%-át kitevő fás vegetáció valamilyen formáját tartalmazó mezőgazdasági terület, amelyen az eljárás szerint a gazda jelöltethet kérésre az erdészet személyzetével fát, saját használatra vagy kereskedés céljából. Ezt a fajta választékot csupán a SUMAL erdészeti információs rendszeren keresztül lehet hivatalos dokumentumokkal igazolni és szállíthatóvá tenni.

A terepi személyzet erdőgondnokságokba szerveződik, ezeknek a gondnokságoknak az élén felsőfokú vagy középfokú erdészeti végzettséggel rendelkező erdészeti szakszemélyzet áll. Az erdőgondnokság román megfelelője – és egyben, ami az erdélyi magyar köztudatba beépült – a *disztrikt*, ez a román erdőgazdálkodás francia mintájú megszervezésének bizonyítéka. Az erdőgondnok feladata a kerületvezető erdészek munkájának a leosztása, megszervezése, ugyanakkor az ágazati vezetők felé a jelentés, illetve a tervek és a terepi viszonyok összhangjának biztosítása.

Az erdőgondnok a kerületvezető erdészek felettése, a kerületvezető erdészek a kanton élén állnak, ez az elnevezés ugyancsak francia örökség. A kerületvezetők talán legnagyobb feladata az erdei vagyónvédelem, nálunk csak őrzésnek nevezzük, ez rója rájuk a

legnagyobb felelősséget és anyagi terhet. Évenként két teljes ellenőrzést (*inspekció*) ír elő a szabályzat, mely során a művelési, fahasználati feladatok mellett a kerületvezetők főleg az erdővagyonról felelnek.

A jellemző erdészenkénti erdőkerület 400 és 1 500 hektár körüli, főleg a környező települések számától, közelségétől és szociális érzékenységtől függően.

Habár Kovászna megye erdős területe (171 ezer hektár) kisebb a szomszédos Hargita megye erdővel borított területeinél, amely mintegy 260 ezer hektárra rúg, az erdőborítottság arányaiban jobb Háromszéken, ahol 46%, míg Hargita megyében 39%, Maros megyében pedig 32%, 215 ezer hektár kiterjedésű erdőterülettel. Románia erdőborítottsága 27%, az optimális viszont 32% lenne. Hargita megyében hét magánerdészet

A hegyvidéki kaszálókon és a kisebb lefelő birtokokon, melyek kimaradtak a támogatási rendszerből, a lucfenyő hódít. A bükkre nem igazán jellemző a spontán erdőn kívüli terjeszkedés, okát boncolgatva talán a bükkmakk méretében keresendő a titok nyitja, mely a sűrű fűben nem jut le a termőtalajig és ily módon gyakran az állatok eledelévé válik, míg a lucfenyő magja a hóolvadásal együtt leér a talajszintig.

Rendeltetésüket tekintve az erdők két nagy csoportba tartoznak, ezek közül a véderdők 11 386 hektáron, a faanyagtermelést és védelmi célokat egyaránt szolgáló erdők 158 240 hektár területen fekszenek. Fafajta-megoszlás szerint a bükkösök a 71 200, a tölgy 17 400, az egyéb keménylombos (itt főként a gyertyán a fő fafaj) és a gyertyán rontott (sarj) erdők 12 000 hektáron képviseltetik magukat. A luc 51 700, a jegenyefenyő 10 907 hektárt

Felhagyott mezőgazdasági terület, amit visszabódít a luc – Kormos-tető

kb. 150 000 hektár erdőt kezel, míg Maros megye székelylelőli részén két magánerdészet mintegy 19 000 hektárt.

Háromszék vagy a mai Kovászna megye területe az erdők megosztásában a következőképpen alakul: a teljes erdős terület 171 423 hektárra rúg a 2015-ös, nemzeti statisztikai hivatal által bekért erdőgazdálkodást érintő adatok alapján. A 171 ezer hektár mellett mindenképp említést érdemel az a jelentős kiterjedésű terület, amelyet a felhagyott mezőgazdasági tevékenység nyomán visszahódít az erdő a természetes szukcesszió teljes kibontakozásával.

Ez főként a dombvidéki kaszálókra jellemző, ahol a gyertyán uralkodik el.

borít, az utóbbi (nálunk fehérfenyő) főként a megye keleti felében, a Háromszéki havasokban van jelen látványosan, ahol a felhagyott mezőgazdasági területeken spontán módon is terjeszkedik, nagyszerű karácsonyfákat kínálva a székelylelő gazdáknak.

A fafajok megosztását főképpen a domborzati tényezők alakították ki, ezek alapján az alsóbb régiókban a kocsánytalan tölgy és kocsánytalan tölgy-gyertyán elegyes erdők, valamint a bükk-kocsánytalan tölgy elegyes erdők a jellemzőbbek. Ezeknek az erdőknek a legnagyobb művelési kihívásai közé tartozik a sokszor szakszerűtlen

Tölgyújulat ápolás után, 2 méter magas gyertyan alatt – Kőpecbánya

gazdálkodás miatt a tölgy megfelelő arányának biztosítása a felújítások során.

A kocsánytalan tölgy akár 800 méterig is felhatol elegyfajként, de itt legnagyobb kihívója a felújítások során a bükk, mely jobban iparkodik. Ezek az elegyek inkább a megye nyugati, északnyugati részén jellemzőbbek, a Persányi-, de főleg a Baróti- és a Bodoki-hegységek nyugati-délnyugati lejtőin, ahol főként a mészkerülő tölgyes állományok a jellemzők.

A bükkösök kiterjedése a legnagyobb mind a megye nyugati és középső részén a hegyoldalakon, mind pedig a megye keleti és északkeleti részén, a háromszéki havasok alsóbb övezetén, valamint a Dél-Hargita nyúlványain. Egészségi állapotuk megfelelő, szerencsére a száradások nem jellemzőek bükköseinkre. Annál inkább jellemző, valószínűleg a klímaváltozás hozadékaként a lucosok elbükkösödése vagy a tiszta lucosok elegyedése.

Bükk lucegyes állományainkban a művelés és ápolás munkálatok fő feladata a kis számban jelen levő természetes luc újulat és a mesterségesen bevitt luc védelme a bükkal szemben, mert utóbbi jellemzően megfojtja nagy egyedszámával és élénkebb növekedésével. A bükkösöket a felsőbb régióban a mészkerülő bükkösök képviselik, egy érdekes csoport az úgynevezett Dák bükkerdők (*Symphyto fagion*), amelyeket a Kárpáti régióban a Natura 2000 rendszer besorolásnál egyre gyakrabban használnak a természetvédők szakemberei, mivel bükköseink nagy részét ebbe a kategóriába sorolják.

Itt érdemes kitérni a Natura 2000 rendszer kiterjedésére, amely igen jelentős Háromszéken. A megye északnyuga-

ti felén található a Magyarhermányi élőhelyvédelmi terület mintegy 13 ezer hektáron, a Vargyas-szoros 830 hektárnyi élőhelyvédelmi terület (SCI), a megye északkeleti felében a Csomád-Bálványos élőhelyvédelmi terület 6000 hektáron. A Rétyi nyír élőhelyvédelmi terület 2100 hektáron, több más kisebb méretű természet-megőrzési területtel. A madárvédelmi területek (SPA) kiterjedése sokkal nagyobb, a Bodok-Baróthegység 56 ezer hektárral a megye jelentős részén jelen van. Az élőhelyvédelmi területek (SCI) nagy részben erdőszűltek (70-80%) ez persze fordítva is számottevő, mivel az erdők területe gyakran esik a Natura 2000 rendszer alá.

A Natura 2000 hálózat kijelölése, majd a területek gondnokságának pályázhatósága sok magánerdészetnek adott arra lehetőséget, hogy Natura 2000 területek gondnokai legyenek.

Bükkösödő lucos – Sepsiszék

Ezek az erdészetek elkerülhetik azt a konfliktusos helyzetet, amikor egy civil szervezet gondnokságában levő természetmegőrzési területen erősen korlátozottak tevékenységükben. Ez egyébként egyelőre nem jellemző a térségre.

Ezekon a természetmegőrzési területeken az erdőgazdálkodóknak figyelmet kell fordítaniuk a kijelölt természeti értékek védelmére a környezetvédelmi hivatalok és a Natura 2000 területek gondnokainak közreműködésével, megszabott irányelvek mentén. Az eljárási rend szerint az erdőgazdálkodónak láttamoztatnia kell a természetmegőrzési terület gondnokával az erdőhasználatra szánt terület dokumentációját A Natura 2000 terület gondnoka felméri a lehetséges természetkárosító tevékenységeket és meggyőződik arról, hogy a vágásterek nem veszélyeztetnek védett élőhelyeket vagy populációkat. Itt főleg a nagyragadozók (medve, farkas, hiúz) életterének biztosítása és nyugalma a cél.

A térség Natura 2000 rendszerében véleményem szerint a legfontosabb cél az erdőgazdálkodási tevékenységek megszervezése lenne, oly módon, hogy az minimális mértékben zavarja meg azt az ökológiai egyensúlyt, amelyet a nagyragadozók jelenléte biztosít. Ezt csupán a tevékenységek szezonális koncentrációja teremtheti meg (egy völgyben csak egy szezonban legyenek munkálatok, majd következnie kell egy csendes időszaknak, hogy az állatok visszavonulhassanak ezekbe a zavarástól mentes övezetekbe).

Jelenleg ez teljesen másképp működik. A kettős gazdálkodási rendszer (magán és állami) és az átfedések jelen pillanatban ellehetetlenítik ezeket a törekvéseket. Ugyanilyen gondot okoz a szervezett és rendszeres kommunikáció

hiánya a különböző gazdálkodók (erdészetek) intézményi szintjén, legyen az állami szakszolgálat vagy magán-magán erdészet között.

Egyik fő célkitűzése a szakma képviselőinek mindenképp a közeledés és párbeszéd kialakítás kell, hogy legyen olyan szakmai szervezeteken keresztül, melyek keretet és egyben lehetőséget is adnak a szakmán belüli együttműködésre, de a közös fellépésre is a külső kihívásokkal szemben.

Ilyen szakmai szervezet lehet az Országos Erdészeti Egyesület Erdélyi Helyi Csoportja és az általa rendezett őszi szak-

A hét magánerdészetből hat magyar, a Bodzafordulói Erdészet román érdekelt-ség. Ezen a területen gyakorlatilag két erdőgazdálkodási rendszer osztozik, ami nem mindig vezet hatékony szakszolgálathoz, sem egészséges árversenyhez.

Az erdőgazdálkodás költségeinek optimális szint alá süllyesztése mindenképp a teljes térség erdőgazdálkodására kiható kedvezőtlen eredményeket hozott és hoz majd, amit a jövőben csak nagyon keserves erőfeszítések árán lehet helyrehozni.

A tehetséges és tettekre kész erdészeti szakszemélyzetet meg kell fizetni, kü-

nek és hatékony kommunikációs képességének köszönhetően. Az erdészeknek lehetőségük volt, hogy a környezetvédelem élharcosai legyenek, ha megfelelően kommunikálták volna tevékenységüket. Sajnos ilyen irányban nem tettek erőfeszítéseket, még a sokszor felkínált lehetőségeket sem használta ki az erdész-társadalom, Háromszéken, de Székelyföld többi részén is ritkán. Ezen mindenképp változtatni kell, hogy nagyobb társadalmi támogatásnak örvendjen közös ügyünk: az erdőkkel való hosszú távú és fenntartható gazdálkodás.

Marketing lehetőség rejlik az erdők fenntartható gazdálkodását garantáló FSC tanúsításban, melynek megfelelő kommunikálásával a sajtóban megnyerhetünk embereket, és ez a nemzetközi tanúsítvány kiemelheti erdőgazdálkodásunkat a Romániában általában az erdészetről alkotott negatív megítélés alól. Háromszéken eddig az állami tulajdonban levő erdők mellett egy magánerdészet rendelkezik FSC tanúsítvánnyal, egy másik esetben folyamatban van a tanúsításra való felkészítés és még két erdészet élhet hamarosan ezzel, amennyiben elfogadja a felkínált lehetőséget. A tanúsított magán-erdők Hargita megyében mintegy 80 000 hektárra rúgnak, itt a tanúsítást a Székelyföldi Erdőtulajdonosok és Erdőgazdálkodók Szövetsége (APAPET) vállalta fel.

A hatóság képviselőjében a brassói központú Közép Régió (Brassó, Kovászna, Hargita, Maros megyék) Erdőőr-ségének sepsiszentgyörgyi irodája végzi a szakszolgálatok és magánerdészetek felügyeletét. A számos átszervezésen átesett erdőfelügyelőségtől sokat vár a társadalom és a kormány, és pedig a sokat emlegetett romániai erdőirtások megfékezésére.

A szervezet feladatai között a fahasználat és erdőfelújítás végrehajtásának folyamatos ellenőrzése és monitoringja is szerepel, valamint a vagyoneellenőrzés, törvények és szakirányzók (*normák*) szerinti gazdálkodás biztosítása. Háromszéken kb. 24 000 hektár erdő jut egy erdőfelügyelőre, ezt valamikor maximum 12 000 hektárban határozták meg.

Az erdőtervezésben a magánerdészetek főleg az erre szakosodott és a minisztérium által engedélyezett erdőtervező cégekre támaszkodhatnak. A Háromszékhez közeli Brassóban van a legtöbb erdőtervezési cég, mivel valamikor itt működött az egyedüli erdészeti felsőoktatási intézmény. A magáncégek mellett az állami erdőtervezési hivatal is folytat erdőtervezési feladatokat, de főleg a megye állami erdőtulajdonán.

Sziklás begyoldal medve barlangokkal – Natura2000 Élőhelyvédelmi terület – Kormos-völgy, Bardoc község, Erdőfüle

konferencia, mely fórumot adhat a szakmai kihívások megvitatásának. Ugyanakkor jelentős szerepe van a Székelyföldi Erdőtulajdonosok és Erdőgazdálkodók Szövetségének (APAPET), amelynek tagerdészetei egyre aktívabban lépnek fel. A szövetség rendezvényei, ahol a székelyföldi magánerdészetek képviselik magukat, a baráti találkozók mellett közös stratégiák megfogalmazására, közös fellépésre is lehetőséget nyújtanak. A szövetség román erdőgazdálkodókkal kötött megállapodása a törvényhozásban való hatékonyabb részvételt is segíti. Mindkét fórum nyitott a jelenlegi nehézségek megoldásainak keresésére, ezért igen fontos lenne minél nagyobb arányú igénybevételük a szakemberek és magán-erdészetek részéről.

Kovászna megye területén gyakorlatilag hét magánerdészet és négy állami szakszolgálat létezik. Az állami szakszolgálat négy erdészetét a sepsiszentgyörgyi székhelyű erdészeti igazgatóság fogja össze.

lönben elvándorol a rendszerből és ez is hatványozottan fogja hátráltatni az eredményes és fenntartható erdőgazdálkodást. A jelenlegi erdőgazdálkodási rendszer teljes alárendelése a magántulajdonos anyagi érdekeinek a teljes térség hosszú távú fejlesztését veszélyezteti. A szakemberek legfontosabb célkitűzése kell legyen ennek az anyagi érdekeknek a szakmai ellensúlyozása és az egészséges, egyenlő félként való együttműködés megszervezése a tulajdonos és az erdészeti szakszemélyzet között. Fontos, hogy a szakmaiság legyen az első és az erdő hármaskörének – környezeti (védelmi), gazdasági és közjóléti (társadalmi) – messzemenően egyenlőképpen érvényesüljön.

Itt térnék ki egy másik jelentős feladatra, amelynek megoldásán el kell kezdeni dolgozni. A mai fiatalok Székelyföld-szerte igen jelentős ellenszenvet táplálnak az erdész szakember iránt, rossz a megítélésünk a civil lakosság körében is, főleg a „zöld szervezetek” tevékenységé-

Növedékfokozó gyérites gyertyaneleges-bükkösben

Háromszéken mintegy 24 950 hektár állami erdő van, ezeken a gazdálkodást a Sepsiszentgyörgyi Erdőgazgatóság (erdőgazdaság) alá rendelt négy állami erdészeti hivatal végzi. Ezek a következők: Bereck, Kommandó, Kovászna, Olasztelek. Ezek az állami erdők fele-fele arányban, tűlevelű (főleg luc) és lombhullató (főleg bükk) állnak. Az állami tulajdonú erdőkn kívül – melyen teljes gazdálkodást végeznek – az állami erdészeti hivataloknak lehetőségük van a magán tulajdonú erdőknek is szakszolgálatot nyújtani szerződés és a piacgazdaság elvei szerint. A sepsiszentgyörgyi erdészeti igazgatóság így mintegy 57 750 hektáryi területen végez erdőkezelést, ebből 24 950 hektáron erdőgazdálkodást állami tulajdonú erdőn, valamint szakszolgálatot 3105 hektár önkormányzati tulajdonú erdőben, valamint 30 101 hektár magántulajdonú erdőben.

Magántulajdon szerint a megye erdei a következőképpen oszlanak meg. Az önkormányzatok erdeinek területe 30 271 hektár, magánszemélyek és jogi személyek erdőtulajdona 116 201 hektár, ebben a kategóriában van jelen a háromszéki erdővagyon gerincét képező közbirtokossági erdőtulajdon. A magánerdészetek kivétel nélkül e köré az erdővagyon köré szerveződtek.

A közbirtokossági erdővagyon közösségi tulajdonforma, mely ősidők óta a helyi közösség fennmaradását szolgálta a természeti erőforrásokhoz való hozzáférés jegyében. Célja az őshonos közösségek erőforrásainak fenntartása a külső jövevények minél hatékonyabb kizárásával és a természeti erőforrás elidegeníthetlenségével a közösség jövőjének hosszú távú biztosítása. Ilyen okból kifolyólag a közbirtokosság vagyonából külső ember nem részesül-

het. Az erdő mint magántulajdon visszaszolgáltatása a 2000. évi 1-es számú földtörvény alapján történt.

A hat magyar magánerdészet (Barót, Bereck, Hatod, Kézdialmás, Kézdivásárhely, Zágon) kezelésében Háromszéken a következő tulajdonformák találhatók: összesen 101 040 hektár kezelt erdő, ebből közbirtokossági tulajdon 50 500 hektár (89 közbirtokosság), önkormányzati tulajdon 23 600 hektár (25 önkormányzat), a fennmaradó terület főleg magán-

Bükkös természetes újulat, bagyásfákkal

személyek tulajdona, de egyházak (helyi parókiák, lelkeszi hivatalok) és iskolák is rendelkeznek erdővagyonnal. Ezek a magánerdészetek a 141/1999. törvény magánerdészetek létrehozásáról szóló rendelkezései alapján jöhettek létre.

Háromszék területén a 171 000 hektár erdőből minden választékot összevetve mintegy 496 000 köbméter fát ter-

meltek ki: 77 ezret állami tulajdonú erdőből, 101 ezret önkormányzati erdőből, 317 ezret pedig magántulajdonban levő erdőből, az országos átlagára az 1 köbméter lábbon álló fának 2015-ben 115 lej (26 euró) volt.

A fafajtákat tekintve a teljes kitermelt mennyiség mintegy 42%-a fenyő (főként luc és jegenye), valamint 40%-a bükkfa, 8%-a keménylombos (főleg gyertyán), 5%-a tölgy.

A teljes famennyiség 49%-a főhasználatból származik, 28%-a gyéritésekből (törzskiválasztó és első növedékfokozó). Ezt a faanyagot 2440 hektáryi főhasználatból, ebből mintegy 2133 hektár felújítóvágásból (szálalás, fokozatos felújítóvágás és véghasználat) sikerült termelni. A gyéritéseket és tisztítóvágásokat 4621 hektáron végezték.

Erdőfelújítások, mesterséges első kivitelek 255 hektáron történtek, ezek mellé jön még mintegy 315 hektár természetes módon megújított erdőterület, 60-40 %-os megoszlási arányban lombhullató-tűlevelű.

Végül hadd fejezzem ki köszönetemet azoknak a kollégáknak, aki segítettek összegyűjteni a háromszéki erdőgazdálkodásról írt körképben szereplő számokat, adatokat. Segítségük nélkül nem jöhetett volna létre ez a teljesség

igénye nélkül készült beszámoló, melynek statisztikai megalapozása gyengébb, mint a több mint száz évvel ezelőtt az Erdészeti Lapokban megjelent összegző írás. *(Ld. az előző cikkanyagot – a szerk.)*

De ilyen a sors, akkor Magyar Királyság volt, ma meg valami teljesen más, és a különbség kézzel fogható. 🌲

Meghívó

az Országos Erdészeti Egyesület 1898. évi közgyűlésére

Az Országos Erdészeti Egyesület idei rendes közgyűlését folyó évi augusztus hó 25. és 26.-án Sepsi-Szt.-Györgyön és környékén fogja megtartani a következő napirenddel és tárgysorozattal.

Augusztus 24.-én szerdán megérkezés Sepsi-Szt.-Györgyre a délelőtt 10 óra 31 perczkor vagy délután 4 óra 34 perczkor Brassó felől jövő vonatokkal. Elszállásolás, este 8 óraker ismerkedés a központi szálló kerthelyiségében.

Augusztus 25.-én reggel 9 óraker a közgyűlés megnyitása a városháza dísztermében és a tanácskozássok megkezdése a következő tárgysorozat szerint:

1. Jelentés az egyesület működéséről a múlt évi közgyűlés óta.
2. Az igazgató-választmány jelentése az 1896. évi számadások megvizsgálása és az 1899. évi költségvetés megállapítása tárgyában.
3. Elnök és egy választmányi tag választása.
4. Jelentés a Deák Ferenci irodalmi Alapítvány kamataiból kiirt pályázatok eredményéről és javaslat az alapítvány 1899. évi kamatainak felhasználására nézve.
5. Emlékbeszéd gróf Tisza Lajos egyesületi elnök fölött. (Tartja: Vadas Jenő m. kir. erdőtanácsos, akadémiai tanár)
6. Háromszék vármegye erdőgazdasági viszonyainak ismertetése. (Előadó: Kócsy János m. kir. erdőmester)
7. A Háromszék vármegyében levő erdei iparvállalatok berendezésének és üzemének ismertetése. (Előadó : Sümegh Ignác m. kir. főerdész)
8. Indítványok az 1899. évi közgyűlés tanácskozási tárgyaira nézve.
9. Indítványok az egyesület céljainak előmozdítására általában. (Az ilyen indítványok a gyűlést megelőző napig az egyesület titkári hivatalához írásban bejelentendők.)

Délután 1 óraker közebed a Nagy József-féle kerthelyiségben. Ebéd után az árvaifú szeretetház, szővő- és szivargyár megtekintése.

Este 5 óra 30 perczkor indulás külön vonaton Kovásznára. Elszállásolás, 8 1/2 óraker közös vacsora az Ürmössy-féle vendéglőben.

Augusztus 26.-án reggel 7 óraker indulás Kovásznáról a gyulafalvi fűrésztelepekre. Megérkezés Commandóra 10 óraker; rövid villásreggeli után a közgyűlés folytatása és befejezése, 2 1/2 órától kezdve a fűrésztelepek, telítógyár és egyéb látnivalók megtekintése, folytatólag kirándulás vasúton „Halomra” és esetleg „Karajos” felé.

Délután 3 óraker közös ebéd a commandói fűrésztelepen.

Este 6 óraker indulás vissza Kovásznára, 9 óraker vacsora az Ürmössy-féle vendéglőben.

Augusztus 27.-én kirándulások a jelentkezés szerint külön csoportokban. Elindulás reggel 9 óraker Kovásznáról külön vonattal a honnan a tagok egy része a jelentkezés szerint Bálványos és Tusnádfürdőre, másik része pedig Brassó és Predeálon át Sinajába tovább utazik.

Azok a tagok, a kik egyik kirándulásban sem kívánnak részt venni, S.-Szt.-Györgyről egyenesen hazautazhatnak.

Van szerencsém az egyesület tagjait, valamint az erdészeti ügyek iránt érdeklődőket tisztelettel felkérni, hogy ezen a közgyűlésünkön megjelenni és tanácskozásainkban részt venni szíveskedjenek.

Budapest, 1898. június hó 3.

Dr. Bedő Albert
s. k., alelnök.

Vándorgyűlés Sepsiszentgyörgyön — 1898

1898 nyarán Háromszék vármegye székhelye jeles eseménynek adott otthont: ott tartotta az évi rendes vándorgyűlését az Országos Erdészeti Egyesület. A kiterjedt erdősséggel rendelkező megyében az erdőgazdálkodás régi időktől kezdve szerves részét képezte a lakosság mindennapi életének. A modern, nagyipari jellegű fafeldolgozás azonban csak az 1880-as évektől honosodott meg, és nőtte ki magát ki a 20. század első évtizedében olyannyira, hogy a század második feléig csak a fa-, és mellette a textilipari létesítmények működtek nagyipari jelleggel a megyében.

Az új alapokra helyezett háromszéki faipar számára az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) 1898. évi vándorgyűlése komoly jelentőséggel bírt, hiszen a jeles személyiségek részvételén és a kapcsolatteremtési lehetőségeken túl, súlyának a növekedését is jelezte az esemény. Jelen tanulmányban az OEE 1898 augusztusában tartott sepsiszentgyörgyi (háromszéki) vándorgyűlésének történetéhez, szeretnénk adatokat szolgáltatni, a teljesség igénye nélkül.

Erdészet és faipar Háromszéken a vándorgyűlés idején

A 19. század végén Háromszék vármegye területének 61 százalékát erdő borította, ennek több mint fele lombhullató (főleg bükk és tölgy), kisebb hányada (kevesebb, mint egyharmad) pedig fenyőerdő volt.¹ Területi megoszlásukat tekintve a lombhullató részek leginkább a Sepsi, illetve Miklósvár járásokban, míg a fenyvesek leginkább a Kézdi és Orbai járásokban tömörültek.²

Az 1890-es évek végén egyharmaduk volt magántulajdonban, a fennmaradó részt pedig valamely jogi személyiség kezelte, úgy mint törvényhatóságok, községek, egyházi és oktatási intézmények, közbirtokosságok, vállalatok, vagy az állami kincstár. Az utóbbiak közül a közbirtokosságok és a községi birtokok rendelkeztek a legnagyobb erdőterületekkel.³ A legnagyobb birtokai (10 000 k. hold fölött) a Kézdi és Orbai járás egyes községeinek, úgy mint Gelencének, Zágonnak, Berecknek vagy Ozsdolának voltak, a magánszemélyek közül pedig *Zathureczky Gyulának* voltak, de 5000 hold föl-

Erdősítés Kovászna község Kopacz nevű erdejében, a 20. század elején (Székely Nemzeti Múzeum – SzNM, F172)

ött birtokoltak a Mikes, a Szentkereszthy vagy a Béli családok tagjai is.⁴

Az erdőfenntartást az 1879. XXXI. tc. által szabályozták, amelynek a 17. §-a értelmében a korábban említett korlátozott forgalmú erdőbirtokokat állami felügyelet alá helyezték. A jogszabály értelmében ezekre az erőkre üzemtervet kellett készíteni, szabályozták a visszaerdősítést, előírták a kezelő és őrző személyzetet stb.⁵ Háromszék esetében a törvényhatóság és a Földművelésügyi Minisztérium közötti egyezség 1886-ban kötött meg, és annak ellenére, hogy az új rendszabály a székelység körében nem örvendett túl nagy népszerűségnek, 1887-től nekiláttak az üzemtervek elkészítésének.⁶ 1898-ig összesen 342 birtokról (100 400 k. hold) készítettek üzemtervet, 37 erdőőri állást rendszeresítettek, és 64 csemeteket (ebből két állami) létesítettek.⁷

Ez utóbbi azért is fontos, hiszen a közgyűlés évében, az OEE aktív közbenjárását követően lépett életbe az 1898. XIX. tc. amely szabályozta a kopár területek visszaerdősítését, továbbá rendelkezett a kísérleti állomások felállításáról is.⁸

A nagyipari erdőtermelés megindulása előtt legtöbb helyen vízimalmok segítségével dolgozták fel a fát. A kis kapacitású (7–10 ezer m³) fűrészeket nagyobb patakok mentén létesítették és általában szezonálisan működtek. A 19. század végén számuk meghaladta a százat.⁹

A székelyföldi vasúti hálózat fejlődésével, az erdők tulajdonlását befolyásoló magánjogi változások, a különböző kormányzati intézkedések, továbbá a külpolitikai helyzet javulása kedvező feltételeket teremtett a nagyobb beruházást igénylő faipari vállalatok alapításához is, így 1898-ban Háromszék vármegye területén 19 (fenyőre berendezett) fűrésztelep termelt.¹⁰

A háromszéki modern, nagyipari jellegű fakitermelés meg-honosítása *Horn Dávid* felvidéki vállalkozó nevéhez fűződik, aki 1888-ban Zathureczky Gyulától a papolci, zágoni és zabolai határokon vásárolt erdőterületeket. A termelést az újonnan létrehozott telepen, Gyulafalván indították meg. A cég 1892-ben részvénytársasággá alakult Erdélyi Erdőipari Rt.¹¹ néven, az ügyvezetésben Horn továbbra is aktív maradt, a részvénytársaságon belül az erőviszonyok a máramarosi származású Groedel család (Zadig, illetve három fia, Ármin, Bernát és Albert) felé tolódtak. Ugyanettől az évtől kezdődően (a magyar–román úgynevezett vámháború megszűnése és a román

¹ Bedő Albert: *A magyar állam erdősegeinek gazdasági és kereskedelmi leírása, I. kötet*. Budapest, 1896. 3.

² Sümegh Ignác: *Erdei iparvállalatok Háromszéken, I. Székely Nemzet*, 1898. augusztus 29.

³ Kócsy János: *Háromszék vármegye erdősegeinek gazdasági állapota. Erdészeti Lapok*, 1898/9. 892.

⁴ Bedő Albert: *A magyar állam erdősegeinek... i. m.* 69.

⁵ Uo. 901

⁶ Kádár Zsombor–Pál Antal Sándor: *A székelyföldi erdészet és faipar*. Marosvásárhely, 2002. 104, 114.

⁷ Kócsy János: *Háromszék vármegye erdősegeinek... i. m.* 901.

⁸ Az OEE 1898. augusztus 23-án tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve. *Erdészeti Lapok*, 1898/9. 948–949.

⁹ Sümegh Ignác: *Erdei iparvállalatok Háromszéken, I. i. m.*

¹⁰ Kádár Zsombor–Pál Antal Sándor: *A székelyföldi erdészet és faipar*. 119. A helyi konjunktúra kialakulására vonatkozóan lásd bővebben: Nagy Botond: *Erdővagyon-újraelosztás és faipari nagyvállalatok megjelenése Háromszéken*. In: Egyed Emese, Pakó László, Weisz Attila (szerk.): *Certamen I. Előadások a magyar tudomány napján az Erdélyi Múzeum Egyesület I. szakosztályában*. Kolozsvár, 2013. 335–352.

¹¹ A trianoni békeszerződés után *Ardeleana* néven folytatta a tevékenységét.

erdőtörvény kevésbé szigorú előírásai által teremtett kedvező feltételek következtében) kezdett az Erdélyi Erdőipari Rt. erdőterületet vásárolni a román határrészen is.¹² 1898-ra összesen 65 000 hold (majdnem összefüggő) területen termeltek.¹³

Az Rt. a megye legnagyobbikának számított, és három gőzfűrésztelepen termeltek. A Gábor-fűrész 9 rendes és 2 hasító, a József-fűrész 6 rendes, a Ghermani-fűrész pedig 8 rendes üzemre volt berendezve. A Gábor-fűrész ugyanakkor hangszerekhez használatos deszkák, továbbá vasúti talpfák telítésére is alkalmas berendezéssel is ellátták.¹⁴

A fűrésztelepeket Gyulafalvához hasonlóan (amely Zathureczky Gyuláról kapta a nevét) Horn egy-egy aktív támogatójáról nevezték el. Így a Gábor-fűrész *Apor Gábor* háromszéki származású államtitkár, a József-fűrész pedig *Potsa József*ről, Háromszék vármegye főispánjáról kapta a nevét.

Érdekességük még, hogy a telepek voltak az elsők a megyében, amelyeket villamos világítással is elláttak.¹⁵ A cég nevéhez fűződik egy sor erdei vasútvonal kiépítése is. 1898-ban a vállalat keskeny nyomtávú pályáin 65 kilométeren gőz-, 32 kilométeren pedig lóvontatással dolgoztak. Ide tartozott továbbá az 1258 méter hosszú sajátos erdészeti szállítóberendezés, a sikló is.¹⁶

A kovásznai sikló 1898-ban. (SzNM, F602)

A megyében¹⁷ jelentőséggel bírt még a Mikes család által működtetett fűrészüzem, amely ekkor még legnagyobb részt gyufaszálat termelt. Zágon község határában a *Schmidt-Üngár*n (1890), *Farkas Lajos* gőzfűrészke Bükszádon (1894), *Üg-*

ron János gőzfűrészke Kovásznán (1893), valamint *Bajkó Barabás* fűrészke Barátoson említendő meg.¹⁸

Háromszéken egy évben összesen 9452 vagon fát termeltek, ennek többsége fűrészáru volt (7769 vagon), de számottevő volt a talpfa (800), az épületfa (182), a donga (150), a gömbölyű épületfa (107) és a tűzifa (117) is.

Többnyire exportra termeltek, leginkább déli piacokra (Konstantinápoly, Kairó), de a 19. század végi görög-török háborúk idején nyugatra is szállították a háromszéki fát.¹⁹ A zavaros déli viszonyok következtében a háromszéki termelőknek megérte a 6000 kilométeres kitérő a galaci (Román Királyság) kikötőből, a Fekete- és a Földközi-tengeren keresztül, Rotterdamon és Kölnön át, hogy a düsseldorfi piacokon értékesítsék termékeiket, erős konkurenciát teremtve a bajorországi vállalatoknak.²⁰

Az OEE háromszéki vándorgyűlése

Komoly presztízsértékkel bírhatott a háromszéki erdészet és faipar számára, hogy 1898-ban az Országos Erdészeti Egyesület a soron következő vándorgyűlését a megye székhelyén, Sepsiszentgyörgyön kívánta megtartani. A háromnapos eseményt augusztus 24–25-ére tervezték, két színhelyen, Sepsiszentgyörgyön és Gyulafalván az Erdélyi Erdőipari Rt. fűrésztelepén. Az eseményre kb. 140 tag jelezte részvételét.²¹

A Brassóból vonattal Sepsiszentgyörgyre érkezőket a város polgármestere, *Gödri Ferenc* köszöntötte, a vendégek nevében pedig *Bedő Albert* államtitkár válaszolt. A majdnem 200 fős vendégsereg a köszöntők után a Nagy József-féle kerthelyiségbe vonult, ahol zenés táncmulatsággal töltötte az estét. Másnap reggel, még a gyűlés előtt *Potsa József* főispán vezetésével meglátogatták a vármegyei *Árvafüti- és szeretelbázist*.²²

A közgyűlés első részét *Bedő Albert* elnökletével a Székely Mikó Kollégium dísztermében tartották meg. A gyűlésen a Földművelésügyi Minisztériumot *Tomcsányi Gyula* erdőigazgató, a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumot pedig *Hirsch István* főerdőtanácsos képviselte.

Háromszék vármegye törvényhatósága nevében *Székely György* országgyűlési képviselő; *Újvárosi József* kir. tanácsos; *Imreb Albert*, *Bogdán Artúr* és *Temesvári János* törvényhatósági bizottsági tagok; *Szentiványi Miklós* főjegyző, *Gyárfás Győző* főmérnök, valamint *Málik József* lapszerkesztő jelent meg.

Képviseltették magukat továbbá Budapest, Selmec- és Bélabánya, Körömcébánya, Szeged, Pozsony, Kassa és Sopron városok is, és jelen voltak a Galíciai Erdészeti Egyesület, a Morva Sziléziai Erdészeti Egyesület képviselői.²³

Az ülés az év elején elhunyt OEE elnökre, *Tisza Lajos* miniszterre való emlékbeszéddel kezdődött, majd az egyesület időszerű ügyeit tárgyalták meg. Sor került az egyesület költségvetésének megvitására, illetve számot adtak a Deák Ferenc-

Sepsiszentgyörgy a 19. század végén (SzNM, F63)

¹² Nagy Botond: Erdővagyon-újraelosztás... i. m. 348.

¹³ Sümegh Ignác: Erdei iparvállalatok Háromszéken. *Erdészeti Lapok*, 1898/10. 996.

¹⁴ Sümegh Ignác: Erdei iparvállalatok Háromszéken, II. *Székely Nemzet*, 1898. augusztus 31.

¹⁵ Uo.

¹⁶ Uo. vö. Kádár Zsombor-Pál Antal Sándor: *A székelyföldi erdészet és faipar*. 119.

¹⁷ További jelentős üzemek később, az 1900-as évek elején alakulnak meg: a *Magyar Erdőipar Rt.* (Kézdivásárhely, 1905), *Gróf Mikes Zabolai Erdőgazdasága és Fűrésztelepei Rt.* (Budapest, 1905), *Papoc-Barátosi Faipar Rt.* (Nagyvárad, 1907), *Magyarbodzai Bükkipar Rt.* (Prázsmár, 1911). Nagy Botond: Erdővagyon-újraelosztás... i. m. 351.

¹⁸ Kócsy János: Háromszék vármegye erdőségeinek gazdasági állapota. i. m.

¹⁹ Sümegh Ignác: Erdei iparvállalatok Háromszéken, II. i. m.

²⁰ Uo.

²¹ *Székely Nemzet*, 1898. augusztus 24.

²² *Székely Nemzet*, 1898. augusztus 26.

²³ Az OEE 1898. augusztus 23-án tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve. 947.

Az OEE közgyűlés résztvevői a Gábor-fűrésznél emelt díszkapu alatt (SzNM, F442)

alap kamataiból kiosztott ösztöndíjakról is. Ez utóbbi által az egyesület olyan kutatásokat támogatott, mint a faeladási szerződések feltételeinek a vizsgálata a kisbirtokosok védelme érdekében, a bükkfa úsztatásakor történő károsodások vizsgálata, a faiparhoz köthető háziipar fellendítésének módozatai.²⁴

Külön napirendi pontot képezett az OEE szakirodalmi munkásságának a megvitatása is, ahol döntöttek az *Erdészeti műszótár* szerkesztési munkálatainak a folytatásáról, az *Erdészeti Vegytan*, az *Erdőrendezés* második (gyakorlati) kötetének, továbbá az *Erdészet építéstan* harmadik (vízépítéset) kötetének a kiadásáról.²⁵

A sepsiszentgyörgyi dobánygyár épülete és a dobánygyári telek 1898-ban (SzNM, F574)

²⁴ Uo. 935.

²⁵ Uo. 952.

²⁶ Uo. 958.

²⁷ *Székely Nemzet*, 1898. augusztus 26.

²⁸ *Székely Nemzet*, 1898. augusztus 29.

²⁹ Uo.

Említésre került az OEE-nek az 1898: XIX. tc. meghozatala során kifejtett munkássága is, ugyanakkor döntöttek arról is, hogy 1899-ben Pozsonyban, 1900-ban pedig Selmecebányán tartják meg a vándorgyűlést. Az ülés során *Kócsy János* erdőmester ismertette a háromszéki erdőgazdálkodási viszonyokat is.

Az első napi ülés fénypontja az elnökválasztás volt. A szavazatszedő bizottság vezetésére Potsa József főispánt kérték fel. A voksolás során egyesületi elnöknek 90 szavazattal *Bánffy Dezső* miniszterelnököt választották meg, *Krajcsovits Bélát* pedig igazgatósági választmányi tagnak. A választással egybekötve rendes taggá iktatták Potsa főispánt, illetve felvették tagnak Sepsiszentgyörgy város közönségét is.²⁶

A programot az akkor még a Mikó épületében székelő Székely Nemzeti Múzeum látogatásával folytatták, de megtekintették a dohány- és a textilgyárat is. A vendégsereg a kollégiumban marhasültet, töltött káposztát, vegyes sültet ebédel, a résztvevők pedig a korabeli szokásokhoz híven a király éltetése után, sorban illették egymást a tósztokkal. Innen vonattal Kovásznára utaztak.²⁷

Másnap a helyi látványosságnál, a Pokolsár mellett gyülekeztek, majd a kovásznai állomásról feldíszített szerelvény vitte a résztvevőket az Erdélyi Erdőipari Rt. Gábor-fűrész telepére, ahol ez alkalomból egy kéttornyú díszkaput is emeltek. Ott *Weiner Artúr*, az Rt. igazgatója fogadta és vezette körbe a vendégeket, a házigazda szerepét pedig *Groedel Bernát* látta el.

Háromszéki fűrésztelep a 19. század végén 20. század elején (SzNM, NEG19-25)

A gyűlés során a számvizsgáló bizottság jelentését és az 1899. évi költségvetést vitatták meg, továbbá meghallgatták *Sümegh Ignác* főerdésznek az erdélyi faipari vállalatokról szóló előadását.²⁸ Az ülés végeztével meglátogatták a fűrész- és telítőtelepet, majd átutaztak a József-fűrészre, végül pedig Kommandón ebédeltek.

A vendégsereget „extra-zug” szállította vissza Kovásznára, ahol este mintegy száz vendég gyűlt össze, hogy „a bankettek hagyományos kotyvalékával a székely vendégszeretet nagyobb dicsőségére, itt is megismerkedhessenek”. A korábbiakhoz hasonlóan itt is későig tartó táncmulatság következett, ahol záporoztak a pohárköszöntők. Másnap reggel a résztvevő tagok Tusnád-, illetve Bálványosfürdőre tehettek egyéni kirándulásokat.²⁹

A vándorgyűlés úgy az egyesület, mint a háromszéki erdészet, vagy faipar számára nem hozott gyökeres változást, a megyei erdőipar számára azonban mégis kiemelt jelentőségű volt, hiszen a 16 éves hagyománnyal rendelkező nagyüzemi jellegű faipar elismerésül szolgált, ugyanakkor szorosabbra fűzheték kapcsolataikat az országos hálózattal is.

Tóth-Bartos András

történész (Székely Nemzeti Múzeum)

Vándorgyűlés Székelyföldön

Megérkezés Tusnádfürdőre

„Összetartás által kis dolgok
nagygyá lesznek, és megfordítva,
a legnagyobbak is megsemmisülnek.”
(Bedő Albert – 1878)

Az Országos Erdészeti Egyesület 147. Vándorgyűlését az Egyesület alapításának 150 éves jubileuma alkalmából, 2016. június 22-25. között, az erdélyi Sepsikőröspatak-Kálnok-Tusnádfürdőn rendezte meg. A 2009-es selmechányai Vándorgyűlés után ismét Magyarország határain túl, ezúttal Erdélyben gyűltek össze a magyar erdészek, ünnepelni és a térség erdőgazdálkodásával ismerkedni.

Nem véletlen a helyszínválasztás, hiszen a Kovászna megyei kis falu, Kálnok unitárius temetőjében nyugszik az Egyesület és a magyar erdőgazdálkodás egyik megalapítója, dr. Bedő Albert. A munkássága és a személye előtti tisztelegés volt a jubileumi rendezvény egyik kiemelt célja.

Június 22-én a Kárpát-medence majd minden tájáról – a Felvidékről, Kárpátaljáról, Erdélyből és az anyaországból – sereglettek össze a hosszú utazást követően a magyar erdészek, tagtársak, kollégák és a meghívott vendégek, a Csomád-hegység lábánál fekvő festői Tusnádfürdőbe.

A Székelyföldre érkezés közösségi örömeinek egy-egy kiragadott pillanatait hivatottak alábbi képeink megörökíteni.

Szöveg és kép: **Nagy László**

MEGJELENT, MEGRENDELHETŐ!

Andrési Pál, Nagy László (szerk.):

Bedő Albert a székely erdész polihisztor

A jubileumi erdélyi vándorgyűlés hivatalos ünnepi kiadványa

Az Országos Erdészeti Egyesület alapításának 150. évfordulója alkalmából, Egyesületünk egyik leg-nemesebb hagyományát követve, jubileumi könyvsorozat kiadását kezdte meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagsága a Kovászna megyei Sepsikőröspatakon és Kálnokon sereglett össze 2016-ban, hogy az Egyesület életében oly meghatározó szerepű dr. Bedő Albert szülő- és nyughelyén ünnepelje a szervezet alapításának 150. évfordulóját.

A rendezvény alkalmából, *Andrési Pál* és *Nagy László* szerkesztésében jelent meg a Bedő Albert életút-ját és emlékezetét összefoglaló tanulmánykötet, *Bedő Albert a székely erdész polihisztor* címmel.

Az Országos Erdészeti Egyesület másfél évszázados fennállását ünneplő jubileumi könyvsorozat immár második egyesületi kiadványa, a hazai erdészszakma és az Egyesület kiemelkedő személyiségét, *kálnoki dr. Bedő Albert (1839–1918)* erdőmérnök, akadémikus, országos főerdőmester, főerdőtanácsos életét és munkásságát, illetve emlékének Kárpát-medencei léptékű gondozását mutatja be.

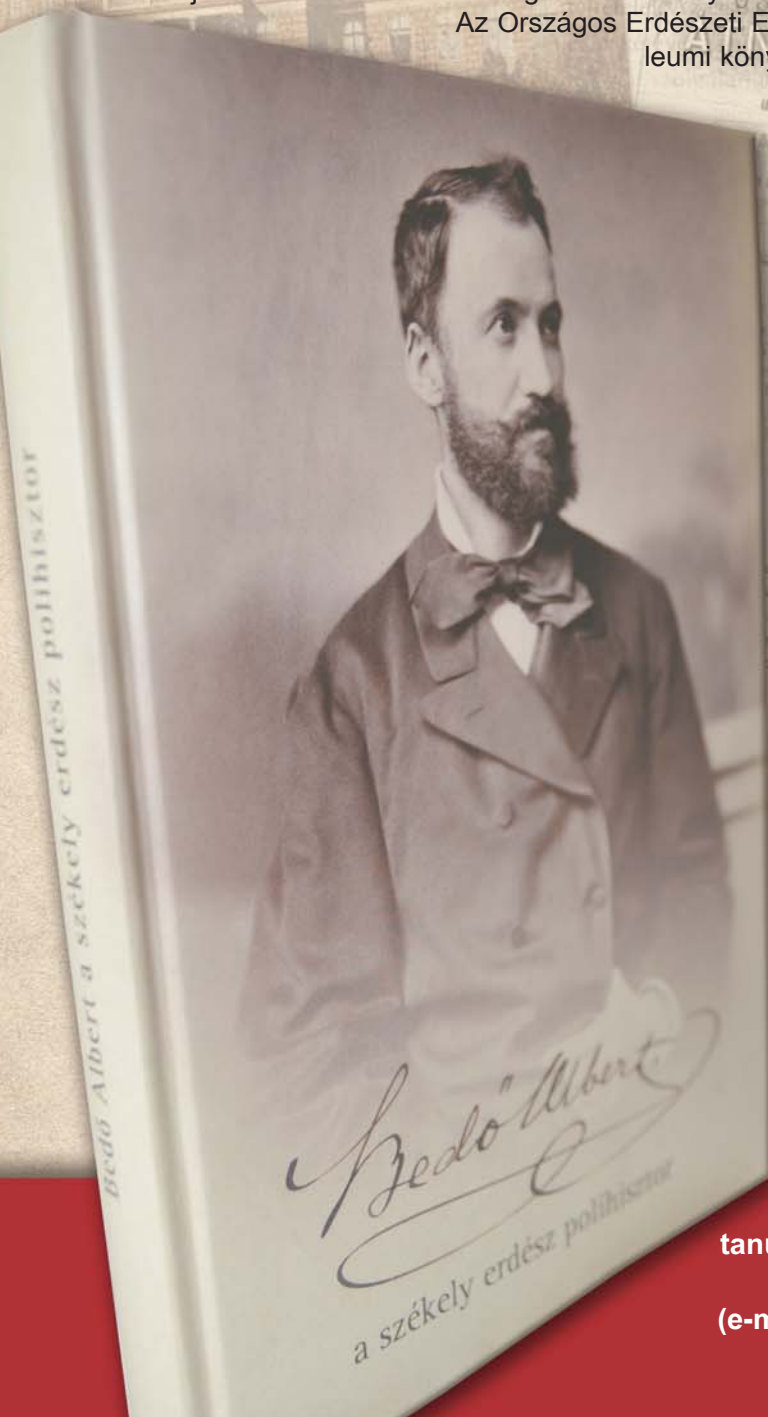
A székely erdész polihisztor a magyar erdőgazdálkodás kiemelkedő alakja, történelmi formátumú szakembere volt, vezetésével a 19. században még elmaradottnak tekinthető hazai erdészet európai színvonalúra emelkedett. Szakmai tevékenysége, nemzetközi szinten is, mindmáig tartó megbecsülést és elismerést vívott ki az utókorból.

Bedő Albert az Országos Erdészeti Egyesület egyik megalapítója, nagy formátumú, alkotó szellemiségű titkára, majd tiszteletbeli elnöke, az Egyesület folyóiratának, az *Erdészeti Lapoknak* elhivatott szerkesztője és szerzője is volt. Méltán tekinthető az Egyesület egyik legnagyobb alakjának, akinek emlékét az utókornak kötelessége illő megbecsüléssel ápolni.

Kívánjuk, hogy a kötet teremtsen kapcsolatot korok és emberek között, akiknek Bedő Albert példája adjon lelkesedést és új lendületet a jövőt szolgáló magyar erdészet érdekében végzett munkához.

A tanulmánykötet rendkívül igényes szerkesztésben, minőségi kivitelezésben készült, matt fóliázott keménynyitáblás borítóval, cérfűzött kötéssel, színes megjelenésben, álló B5 formátumban, korlátozott példányszámban.

A „*Bedő Albert a székely erdész polihisztor*” tanulmánykötet még megrendelhető, előjegyezhető az Országos Erdészeti Egyesület Titkárságán (e-mail: titkarsag@oe.hu, telefon: +36(1)201-6293) 2500 Ft+áfa/kötet áron.

Jubileumi ünnepi közgyűlés Sepsikőröspatakon

Az OEE 147. Vándorgyűlésének első napján, 2016. június 23-án került sor Egyesületünk megalapításának másfél évszázados jubileumát ünneplő közgyűlésre, Sepsikőröspatakon.

A közgyűlésen megjelentek – a vadász-kürtök üdvözlő hangjai mellett – felállva köszöntötték az egyesület hivatalos zászlajának és a vándorgyűlés vándorzászlójának a bevonulását, majd az ünnepi közgyűlés nyitányaként felcsendültek nemzeti Himnuszunk közösen énekelt hangjai.

Lomniczi Gergely, az OEE főtitkára a pulpitusához lépve üdvözölte az Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűlésének a Kovászna megyei Sepsikőröspatakon megjelent résztvevőit és vendégeit.

Kiemelte, hogy idén ünnepli az Egyesület az alapításának 150. évfordulóját, amely alkalmából az egyik alapító, *dr. Bedő Albert* szülő- és nyughelyén gyűlt össze a tagság a hagyományos évenkénti találkozóira, amely immár sorrendben a 147. OEE Vándorgyűlés.

Külön köszöntötte a megjelent magyarországi közjogi méltóságokat, elsőként *dr. Áder Jánost*, Magyarország köztársasági elnökét, majd *dr. Semjén Zsoltot*, Magyarország miniszterelnök-helyettesét és *dr. Fazekas Sándort*, Magyarország földművelésügyi miniszterét. Ezen kívül *dr. Bitay Márton Örs* állami földekért felelős államtitkárt és *Győrffy Balázst*, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnökét.

Köszöntötte a házigazdákat is, *Zambó Pétert*, az Országos Erdészeti Egyesület elnökét, *Tamás Sándort*, Kovászna Megye Tanácsának elnökét és *Kisgyörgy Sándort*, Sepsikőröspatak polgármesterét.

A vendégek között üdvözölte *dr. Melles Elődöt* a romániai Magánerdő Gazdálkodók Országos Szövetségének alelnökét, *Kató Béla* református püspököt, *Bálint Benczédi Ferenc* unitárius püspököt. Emellett a Brassói és a Nyugat-magyarországi Egyetem dékánját és képviselőit, *Tolnay Lajost* az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület tiszteletbeli elnökét. A magyarországi és székelyföldi erdészeti szakigazgatás, oktatás és kutatás, valamint az állami és magán erdészeti társaságok vezetőit, az Erdélyből, Felvidékről, Kárpátaljáról, Szlovéniából, Horvátországból, Németországból és Ausztriából érkezett tagokat, kollégákat és a meghívott vendégeket, az Egyesület tag-ságát, az Elnökség tagjait.

Az OEE főtitkára az üdvözléseket követően felkérte Zambó Péter OEE elnököt, hogy köszöntse a megjelenteket és nyissa meg hivatalosan is az ünnepi közgyűlést.

„Tisztelt Köztársasági Elnök Úr, Miniszterelnök-helyettes Úr, Miniszter Úr! Tisztelt Vándorgyűlés, Tisztelt Házigazdák, Kedves Vendégeink, Hölgyeim és Uraim!

Főhajtással köszöntöm Önöket az Országos Erdészeti Egyesület 147. Vándorgyűlésén, Erdélyben, a legnagyobb magyar erdész, *Kálmoki Bedő Albert* szülőhelyén, Sepsikőröspatakon. Történelmi pillanatot élünk! Az erdészeti ügyét eddig hat emberöltőn át szolgáló Egyesület vándorgyűlése 118 esztendő után visszatért a Székelyföldre! Három-

Zambó Péter elnök, OEE

szék vonzásának engedve, ezernél is többen zarándokoltunk ide. Tanúi lehetünk, amint Selmec, Sopron és Erdély, az egész Kárpát-medence erdészete itt összeér, szakmánk és magyarságunk egybeforrad.

Erdészetünk és Egyesületünk történelmének, teljesítményének, határokon átívelő jelentőségének elismerését is látom abban, hogy illusztris vendégeink – Áder János, Magyarország köztársasági elnöke, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, Fazekas Sándor miniszter, Bitay Márton Örs államtitkár és Győrffy Balázs a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke – a külvilág figyelmét felénk irányítva, kitüntetett részvételükkel tisztelték meg az ünnepi Közgyűlést!

Megbecsülésünket fejezem ki mindazoknak, akik lehetővé tették, hogy az OEE megalapításának másfél évszázados jubileumát itt, ezen a kultikus vidéken ünnepelhetjük!

Itt gratulálunk kitüntetettjeinknek, majd a kálnoki unitárius temetőben mindannyian fejet hajtunk Bedő Albert emlékezetére előt.

Holnap a terepen, Háromszék, Erdővidék, Brassó, valamint Csíkszék erdészetéből, kultúrájából kapunk ízelítőt.

Köszönöm minden kedves Házigazdánknak, Vendégünknek és Tagtársunknak, magyarnak és nem magyarnak, a határainkon belül és azon túl szolgáló erdésznek, elkötelezett támogatóinknak, hogy együtt ünnepelhetünk!

Bedő egyik, 1878-ban leírt alapvetése egy latin példabeszéd, mely a saját szakunkra nézve is örök igazságot tar-

talmaz: „Összetartás által kis dolgok nagyvá lesznek, és megfordítva, a legnagyobbak is megsemmisülnek.”

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A világon alig néhány tagot számlál a másfél századot megélt, működő szervezetek elegáns klubja. Azok közé tartozunk, akiknek van mire szerénynek – ünnepi alkalmakkor büszkének lennie! Mindannyiunknak tartalmas programokat, vidám baráti találkozót és örömteli együttlétet kívánok!

Szeretném, ha örökké emlékezetes lenne ez a történelmi zárandoklat, a Kárpát-medence legnagyobb erdészeti találkozója, Európa legrégebb erdész civil szervezetének jubileumi ünnepe!

Közgyűlésünket, egyben a 147. vándorgyűlés rendezvénysorozatát ezennel megnyitom! Jó Szerencsét, Üdv az Erdészeknek!”

Az OEE elnökének megnyitó köszöntője után a vendéglátó Kovászna megye nevében, Tamás Sándor a megyei tanács elnöke üdvözölte a közgyűlést.

„Tisztelt Köztársasági Elnök úr, Miniszterelnök-behelyettes úr, Miniszter úr, Főtiszteletű püspök urak, Hölgyeim és Uraim! 1804-ben nemes székely elődeink az erdélyi főkormányzásoknak címzett levelüket úgy kezdték, hogy „*nekünk csupán csak fában van minden élő okunk*”.

Ez a magvas megállapítás 200 év távlatából is rendkívül időszerű, hiszen Székelyföld jövőjének egyik biztosítója a magánerdő-tulajdon megszilárdítása, az erdők szakszerű kezelése, ésszerű hasznosítása.

Nálunk nagy hagyománya van a közös használati formának, az erdő és legelő társulásoknak, ahogy mi nevezük, a közbirtokosságoknak. Székely-

földön több mint 500 ezer hektár erdő van magántulajdonban és magánkezelésben. Nagy vagyon, nagy felelősség.

Ilyen szempontból is kiemelt megtiszteltetés hogy az egyesület fennállásának 150. jubileumi évfordulóját ilyen szép számban itt ünneplhetjük. Köszönet érte az egyesület vezetőinek, kiemelten Zambó Péter elnöknek, hogy a több mint három évvel ezelőtti álmat valóra váltottuk.

Tamás Sándor elnök, Kovászna Megyei Tanácsa

Az igaz, hogy 118 évvel ezelőtt, 1898-ban volt vándorgyűlés nálunk, de akkor Székelyföld Magyarország része volt. Most közigazgatásilag más a helyzet, de lélekben eggyé tartozunk, nemzetileg és szakmailag egyaránt. Úgy, ahogy azt Bedő Albert ránk hagyta és itt olvasható a hátam mögött: „*Szeressük hazánkat, nemzetünket és szakunkat büszséggel, egyetértéssel és összetartozással.*”

118 évvel ezelőtt is komoly, nagy rendezvény volt Sepsiszentgyörgyön. A

mai esemény viszont minden eddigi tapasztalaton, sőt minden reményen felüli. Nemcsak azért, mert több mint ezer kárpát-medencei szakember van itt, hanem a legmagasabb állami méltóságok, erdélyi püspökök, román és magyar magán és állami szakmai szervezetek, és még sokan mások tiszteltek meg jelenlétükkel a rendezvényt.

Tisztelt jelenlévők, tudom, hogy ez idáig is sokan keresték fel a legnagyobb magyar erdész szülőfaluját és végső nyugvóhelyét. Bevallom, hogy az elkövetkezőkben azt szeretnénk, hogy a háromszéki Kálnok, szakmai zárandokhelyé váljon. Terveink között szerepel egy Bedő Albert emlékház felépítése, amelynek alapjait már leraktuk.

Kedves jelenlévők, az elkövetkező napokra hasznos szakmai együttműködést, jó kapcsolódást és erőt, egészséget kívánok Önöknek. Egy biztos, ha esik, ha havazik, ha süt a nap, ha fúj a szél, mi visszavárjuk Önöket ide, Székelyföldre. Jó találkozást mindannyiunknak!”

A székelyföldi vendéglátók nevében elhangzott üdvözlés után dr. Áder János, Magyarország köztársasági elnöke tartotta meg ünnepi beszédét.

„Tisztelt Vándorgyűlés! Hölgyeim és Uraim! „*Engem az erdő véd s szerel*” – írta Áprily Lajos, Erdély szülőtte. Neki az erdő volt az élet; ismerős otthon, érzelmek forrása, mesék világa. Az ihlető forrás. „*Boldog itt, akinek odva van*” - fejezte ki őszinte ragaszkodását a tájhoz, ahol minden somvirág, ragadozó madár, minden éjszaka, kakukkszó, kő és szarvas, minden szál fenyő ihletet ad.

Áprily világában minden gondolat természeti képet ölt magára. A viharban „*égi s földi pára egyesül*”. A pisztráng örökké megérkezik, minden „*zűgön, szirten által*”. Az ég kékje olyan, mint ha valaki szajkótollakat fogott volna, „*s bekárpitozta velük az eget*”. A hegy pedig a „*végtelennek őre*”.

Nem véletlen, tisztelt Hölgyeim és Uraim, hogy – miként a költő – az Országos Erdészeti Egyesület alapítói is ilyen gyönyörű tájakat, ilyen fenséges hegyeket hoztak magukkal a szívükben otthonról. A máramarosi Aknasugatagból Wagner Károly, Selmechányáról Divald Adolf, Sepsikőröspatakról Bedő Albert. Ők is szerették, ismerték, értették az erdőt, olvasni tudták rezdüléseit. Igaz, a szavakat sokszor még nekik maguknak kellett megkeresniük hozzá. Ha nem is versekben, a tudományban mindenképp. Hiszen 150 évvel ezelőtt nem volt még magyar nyelvű erdészeti könyvkiadás és képzés. Ezért az új egyesület fő fe-

adatai között szerepelt, hogy sikerüljön megteremtenie „az erdészeti tanulmányok magyar nyelven való művelésének” feltételeit. A cél az volt, hogy legyen magyar szakirodalom, magyar kutatás és magyar nyelvű oktatás. Az eredmény önmagáért beszél.

Korszerű tudás birtokában magyarul lett tananyag az erdőbecslésben, a hozamszámítás, a földmérésben, az erdőtenyésztésben, az erdőrendezés, a fatömegtáblák és terméstáblák kezelése.

Másfél évszázada megszületett a modern magyar erdészettudomány. A 150 évvel ezelőtti bátor kezdeményezőknek köszönhető, hogy a józan mértékletesség lett a vezérfonal, és a Kárpát-medence erdői nem váltak a féktelen felhasználás martalékává. Lecsupasztott hegyek és völgyek kapták vissza fáikat, gyenge erdők erősödtek meg, és a tudomány szempontjai szabták meg az okos gazdálkodás feltételeit.

Nagy utat járt be a hazai szakma attól az időtől, amikor a selmecebányai Bányászati és Erdészeti Akadémián magyarként még mindössze Wagner Károly tanította az erdészeti tárgyakat. Egy kicsiny, de elszánt szakmai közösség, alig néhány ember vitte végbe a hatalmas fordulatot. Lapot indítottak, egyesületet szerveztek, iskolát alapítottak, szerepet vállaltak az államigazgatásban, és szó szerint kikövetelték az erdőtervényt.

Mindez együtt elég volt ahhoz, hogy lassanként egy egész ország másként tekintsen az egyik legfontosabb természeti vagyonára. Néhány esztendő kitarító munkájának köszönhetően 1879-ben hatályba lépett az első polgári erdőtervény is. Előrelátó, a jövő iránt felelős erdőgazdálkodás vette kezdetét. Az új törvény kordában tartotta a gazdasági szempontokat, szabályozta a kitermelés

mértékét. Szigorú üzemtervezést írt elő a távlatos gondolkodás elérése érdekében. A közösségi érdekek érvényesítését várta el a magántulajdonú erdők birtokosaitól is. Fontossá vált a földek besorolása, a rendszertelen és túlzott fakitermelés megzabolázása, a különleges

Dr. Áder János, Magyarország köztársasági elnöke

védelemben részesülő területek kiemelése. Végeredményben a szabályok által most először kimondatott, hogy az erdő védendő érték, egy nemzet pótolhatatlan természeti vagyona. És csak ez után ipari alapanyag. Hasznot csak úgy hajt, ha a vele való törődés kiállja a fenntarthatóság próbáját. Az erdő véd és szeret – megérdemli az embertől a gondoskodást.

Bedő Albert, akinek szülőföldjén most az Országos Erdészeti Egyesület elmúlt 150 esztendejét megünnepelni összejöttünk, egy úttörő generáció ki-

emelkedő alakja volt. Iskolateremtő nemzedéke, amely tudományos tényekkel támogatva üzent hatat a kételkedőknek és az érdekből ellenkezőknek.

A Bedő Albert szerkesztette Erdészeti Lapok már az 1870-es években arról írt, hogy az erdőpusztítások hatással vannak „a klíma szabálytalanságára”, a hőmérsékletre, a levegő és vizeink minőségére. A magyar erdészek már ekkor arra figyelmeztettek, hogy a növénytakaró és az éghajlat között szoros kapcsolat, kölcsönhatás áll fenn. Hogy hatalmas árvizeket okoz, amikor a letartott vidék földje nem tart vissza elég vizet. Hogy a kevesebb erdő nagyobb eróziót jelent: az eső fokozatosan a folyókba mossa a talajt. Lám, milyen ismerős kép ez ma nekünk, amikor újra és újra meg kell győznünk embertársainkat, hogy figyeljenek jobban a sebekre, amelyeket tetteikkel a természetben okoznak.

Bedő Albert több mint 130 évvel ezelőtt „a jövővel nem gondoló” rablógazdálkodás veszélyeiről írt. Neki fontos volt a jövő, a következő generáció sorsa. A mi jelenünk. Kárhoztatta a felelőtlenséget, amely figyelmen kívül hagyja a természet nagy összefüggéseit, és nem fogja fel, hogy a természetbe beavatkozó ember lavinát indít el: előre nem látható események sorára van hatással. Minden aggodalom ellenére Bedő Albert bízott abban, hogy a tapasztalat és a figyelemfelhívás jó döntésekre sarkall. És el lehet érni, hogy az emberek „tiszteljék és gondozzák az erdőket, mint amelyek ölében életünk, vagyonunk és jóllétünk egyik legfőbb záloga van letéve”.

A magyar erdészetszakszövetség és benne az Önök egyesülete 150 év óta ezt a szemléletet vallja magáénak. Ezt örökölte és hagyományozta tovább hosszú évtizedeken át. Volt és maradt a cél: erdeink óvása, gondozása, ápolása, telepítése, a felelős gazdálkodás. Ezt a célt tartották szem előtt mindazok, akik tekintélyt adtak a magyar erdészszakmának. Akik minden történelmi veszteség után is hűek maradtak hivatásukhoz Magyarországon, a Kárpát-medencében és mindenütt a világon. Ezt az örökséget őrizték meg a Trianon után határon túlra került területek hatalmas erdőségeiben dolgozó magyar erdészek. Ezt a tudást vitték magukkal az 1956-os forradalom utáni megtorlások elől Kanadába emigrált soproni egyetemisták és tanárai. A világ egyik legnagyobb országának hatalmas erdői sokat köszönhetnek azoknak a magyar szakembereknek,

akik a folyamatos erdőborítás Kárpát-medencében kipróbált eszközeit honosították meg új hazájukban.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Az ünnepélyes közgyűléssel és Bedő Albert sírját felkeresve fejet hajtunk a magyar erdészek teljesítménye, munkája előtt. Köszönöm, hogy a jó hagyományokat követve Önök ma is ugyanúgy gondolnak a jövőre, mint nagyszerű elődeik. Köszönöm, hogy ismerik az erdő védelmének és használatának bölcs egyensúlyát. Isten éltesse az egyesületet és annak tagjait!"

A köztársasági elnök szavai után Szabó Fruzsina, a Mikes Kelemen főgimnázium 10. osztályos tanulójának messze hangzóan szép énekhangja töltötte be a sepsikőröspataki sportszertornyot, amikor az *Erdélyország sok szép víze* című népdalt adta elő.

Az énekszót követően az OEE főtítokára felkérte dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes beszédének megtartására.

„Tisztelt Elnök Urak! Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Vándorgyűlés! Az Országos Erdészeti Egyesület Székelyföldön rendezett jubileumi vándorgyűlése hajszálpontosan egybeesik azon nemzetpolitikai törekvésünkkel, hogy a különböző szakmák, a különböző érdeklődési körök kárpát-medencei szinten szerveződjenek. Ne hagyjuk, hogy az államhatárok szétszakíthassák a szakmai, tudományos, kulturális, sport és egyéb szervezeteinket!

Ezért törekszünk arra, hogy legyenek kárpát-medencei sportrendezvények, ezért segítünk a határon túli színházak és a magyarországi színházak együttes fellépésében, ezért szervezünk nyári szabadegyetemeket, és ezért is meghatározó jelentőségű, hogy az erdészszakma kárpát-medencei seregszemlét tart.

Szeretném felhívni a figyelmet Bedő Albert életművének egyik legfontosabb üzenetére: a szaknyelv, a magyar szaknyelv megteremtésére. Amikor megkérdezték *Teller Edétől*, hogy minek köszönhető, hogy a matematikai és fizika tudományok területén ilyen zsenialitásra volt képes, akkor elgondolkodott és meglepő módon azt a választ adta, hogy: *Ady Endrének*.

Mégpedig azért, mert nem tudunk olyan dologra gondolni, amit nyelvileg ne tudnánk kifejezni és csak arra tudunk gondolni, amit nyelvileg ki tudunk fejezni. Tehát a tudomány művelése és az anyanyelvünk a legszorosabb összefüggésben van. Ezért nagyon fontos egy nemzet szempontjából a nemzet nyelvének az ápolása és ezért fontos, hogy a magyar szaknyelv egységes legyen az egész Kárpát-medencében, mert ez teszi lehetővé a szakmai megértést és együttműködést.

Az ünnepi közgyűlés helyszíne az egyik legnagyobb magyar erdész politikai születési és egyben nyughelye is. Bedő Albert személyében több olyan szempont is van, ami számomra személyes jelentőségű, kötődésű, és amiért őt magamhoz nagyon közelinek érzem.

Bedő Albert 1880-tól meghatározó tagja volt az Országos Magyar Vadászati Védegyletnek. Személyében is kifejezi azt, hogy a vadgazdálkodás és az erdőgazdálkodás szorosan összefügg.

Bedő Albert emellett teológus is volt, unitárius püspök úr tudná a legjobban megerősíteni, hogy milyen mélyen istenhívő ember volt és milyen mélységben foglalkozott a teológiával. Nem véletlen, hogy a magyar nyelv az erdővel kapcsolatban a természet templomáról beszél. Ahogy *Széchenyi Zsigmond* mondta: „... az erdőben ma is ott jár az Úristen.”

Teológiai értelemben a természet rendje és a természetfölötti rendje összefügg egymással. Bedő Albertet, mint erdészt, vadászt és teológust nézve talán úgy pontos a hagyományos erdész-vadász köszöntés, hogy: *Üdv az erdésznek, a vadásznak! Tisztelet a vadnak és az erdőnek! Hódolat a Teremtőnek!*

Bedő Albert politikus is volt. 1896-tól országgyűlési képviselőként működött, tehát elődünk a parlamenti képviselő-ségben. Életpéldája is példázta, hogy milyen fontos a politika egy-egy szakma tekintetében. Hiszen az erdészeti politikai képviselete és annak a megjelenítése az ország életben azért is volt lehetséges, mert vállalta, hogy politikai küldetését is teljesíti az országgyűlésben.

Szakmapolitikai küzdelmeinek a tanulsága máig érvényes. Rámutatott, hogy a szélsőségeket el kell kerülni az

Dr. Semjén Zsolt, Magyarország miniszterelnök-helyettese

erdőgazdálkodásban is, amely ma kifejezetten aktuális gondolat.

Az ipari lobbinak nevezhető világot egyáltalán nem érdekli az ökológia, nem érdekli az erdő élő mibenléte, egyszerűen ipari nyersanyagot lát benne és az egész világot ipari parkká alakítaná, ha tehetné. Ismerjük a vadkapitalizmusnak ezt a mindent lebetonozni akaró mentalitását.

A másik szélsőség, a másik ellenpont, amit talán sötétzöld álláspontnak is lehetne nevezni, egész egyszerűen kitalálná az embert az erdőből és nem veszi figyelembe, hogy a világon emberek is élnek. Az erdőnek és az erdésznek igencsak feladata, hogy az embert is szolgálja.

Ezt a két szélsőséget kell elkerülni! Amelyik egyszerűen csak ipari nyersa-

nyagot lát az erdőben, és amelyik az embert is száműzné az erdőből.

Meg kell őrizni az erdőt, az erdő ökológiai egységét. Emellett minél inkább hangsúlyt kell helyezni az erdők népjóléti feladataira. De az erdőnek ipari jelentősége is van az ország gazdasága, nemzetgazdasága szempontjából.

Ezt a kiegyensúlyozott bölcsességet képviseli Bedő Albert szakmapolitikája és ennek a szakmai politikának az érvényszerzése az országgyűlési tevékenységében.

Kedves barátaim azt gondolom, hogy az, hogy mi most itt együtt vagyunk az valóban a nemzetpolitikának megvalósulása. Hiszen az a célunk, hogy a nemzetünk megmaradjon, ez pedig csak úgy lehetséges, hogyha nemzetet összetartó, ilyen hajszaökökkel tudjuk átszőni a Kárpát-medencét. Ezért fontos, hogy az erdészek, a sportolók, a művészek, a tudósok, a szakmai szervezeteket kárpát-medencei összmagyar szinten szervezzék meg magukat.

Ez a vándorgyűlés a magyarság megmaradásának az egyik szimbóluma! Együtt vagyunk Erdélyből, a Felvidékről, Kárpátjáról, Délvidékről és az Anyaországból! Köszönöm Önöknek, hogy meghallgattak!”

A miniszterelnök-helyettes beszédét követően dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter lépett a pulpitusra.

„Tisztelt Köztársasági Elnök Úr, Miniszterelnök-helyettes Úr! Tisztelettel köszöntöm az erdész szakma képviselőit, a román kollégákat, az Országos Erdészeti Egyesület tagságát és a jubileumi vándorgyűlés minden kedves vendégét!

„A zászló, mely 1866 december 9-én kibontva lett, ma is szilárdan áll és vidorán leng! A szorgalom és jól végzett munka, mely ama napon a magyar er-

dészet termőfájának magvát elültette, a lefolyt 25 év alatt életerős tölgyé nevelte az „Országos Erdészeti Egyesületet” – ezekkel a szavakkal emlékezett meg az Egyesület alapításáról, annak huszonöt éves évfordulóján Bedő Albert, az Erdészeti Lapok hasábjain.

Azóta már ötször 25 év telt el. Bedő Albert szavai azonban továbbra is helytállóak. Az „életerős tölgy” mára nagy és terebélyes fává nőtte ki magát. Az erdők szolgálatában munkálkodó elhivatott szakemberek hatalmas eredményeket és sikereket értek el a százötven év során.

A napjainkban mintegy 3500 fős tagságot számláló Országos Erdészeti Egyesület másfél évszázados múltjával az ország egyik legrégebben működő szakmai civil szervezete, amely alapítása óta a magyar erdők, a magyar vidék felemelkedéséért dolgozik.

Az Egyesület évente tartott Vándorgyűlései a hazai erdőgazdálkodás legnagyobb seregszemléjének számítanak.

A mostani jeles alkalom csak nem 100 évvel Trianon után, és az hogy az Országos Erdészeti Egyesület visszatért Erdélybe, jelképezi, hogy mi magyarok mindig is összetartozunk, és itthon vagyunk mindannyian Erdély bérci között.

Az Országos Erdészeti Egyesület munkájának nagy szerepe van abban, hogy az elmúlt 150 évben a szakma hagyományait őrizni tudta és minden esetben meg tudott felelni a folyton változó szakmai és társadalmi elvárásoknak úgy, hogy közben mindvégig az erdő, a fenntartható erdőgazdálkodás alapelvei maradtak előtérben, és össze tudta és össze tudja fogni a magyar erdésztársadalmat.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A társadalom igényei az erdőkkel szemben jelentős változáson mentek keresztül az elmúlt évtizedekben. Az erdő hármas – gazdasági, védelmi és közjóléti – funkciója felé támasztott igények talán so-

Dr. Fazekas Sándor, Magyarország földművelésügyi minisztere

hasem voltak ennyire sokrétűek, mint napjainkban.

A hosszú távú erdőtervezés során az erdők természeti értékének megóvása továbbra is biztosított az erdész szakmai munkája és a természetvédelem széleskörű bevonása által. Ennek eredményeként az erdők gazdag biodiverzitása tovább bővíthetett, és több védett faj egyedszáma pedig gyarapodhatott.

Ezen a területen továbbra is célunk: az erdők, az erdei élőhelyek, és ez által az erdei életközösségek védelme; az erdők szakszerű kezelése; a károsító hatásoktól, a túlzott használatától és igénybevételtől való megóvása; természetes állapotának fenntartása, valamint az erdő rendeltetésének, termőhelyi viszonyainak és természetes állapotának megfelelő fajokkal történő felújítása.

Gazdasági szempontból elengedhetetlen az erdőkből fenntartható módon kitermelhető megújuló nyersanyag elérhetősége és felhasználása.

Elérendő céljainkat a most készülő Nemzeti Erdőstratégiában rögzítjük, amely az elkövetkező tizennégy év törekvéseit öleli fel. Ebben követjük majd az előző időszakra érvényes Nemzeti Erdőprogram fontosabb elemeit, de a dokumentum irányt mutat majd az újonnan fellépő kihívások, úgymint a klímaváltozás és az egyre növekvő társadalmi igények kezelése.

A stratégiában foglaltak megvalósításának egyik eszköze a megfelelő jogi környezet kialakítása. Időszerűvé vált a 2009-es erdőtvény újbóli áttekintése, újrafogalmazása, mivel zajlik az ágazat teljes megújítása, az Önök közreműködésével. Az erdőgazdálkodásról szóló új törvény kidolgozása során érdemes szem előtt tartanunk a nagy elődök, köztük Bedő Albert példáját, akinek megha-

tározó szerepe volt az 1879-ben elfogadott új, korszerű, európai színvonalú, polgári erdőtörvény megalkotásában.

A most készülő jogszabály is új szemléletet határoz meg. Ugyanis a hazai erdők fenntartásában a magyar erdésztársadalom vesz részt a legaktívabban. Leginkább ők tudnak gazdálkodni az erdővel.

Helyben lehet tehát kialakítani a megfelelő arányt és egyensúlyt az erdők hármasságában: közjóléti-, gazdasági- és védelmi funkciója között. Fontos, hogy a készülő törvény igazodjon a klímaváltozás kihívásaihoz; visszaszorítsa az invazív fajok elterjedését; figyelembe vegye az erdők tulajdonosi összetételét; kellő különbséget tegyen a természetes erdő és az ültetvény erdő között és új szabályokat kell alkalmazni az energia-célú ültetvényekre is, amelyeket lényegében nem lehet erdőként kezelni.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! 150 év hosszú idő. Sok víz lefolyt ez alatt az Olton és a Tiszán. Sokat változott az erdő, az erdészet és erdőgazdálkodás. Minden munka és siker mögött, amit elértünk, ott van az ember, az erdész,

aki kellő szaktudással és elhivatottsággal folyamatosan fejlesztve magát, a jövőnek dolgozik.

A 25 éves jubileumi közgyűlésen gróf Tisza Lajos elnök beszédében kiemelte azokat az erényeket – főként a buzgóságot és áldozatkészséget – amelyekkel egy erdésznek rendelkeznie kell, és a következő reményének adott hangot: „...csak ha a tagokban ezen tulajdonságok továbbra is megmaradnak és érvényesítik magukat, – lehetőünk megnyugodva az iránt, hogy a jövő nemzedék e folyton fejlődő fának terebélyes ágai alatt megpibenne, elismeréssel emlékezik meg rólunk, kik azt ültetjük, ápoltuk és felneveltük.”

És valóban, a mai ünnepi vándorgyűlés csak úgy lehet teljes, ha hálával gondolunk vissza azokra az emberekre, akiknek élethivatásuk volt nemzeti kincsünknek, az erdőnek megőrzése, gyarapítása és megóvása.

Büszkén tekinthetünk a régi korok erdészeire, köztük Bedő Albertre, mert egy olyan alapot hoztak létre, amelyre biztos építhetünk és építhet a magyar er-

dész szakma, és amely nemzetközi szinten is példaértékű, hiszen az ágazatban ilyen jeles évfordulóra egyedül a magyar erdésztársadalom lehet büszke egész Európában.

További sikereket és fáradhatatlan munkakedvet kívánok Önöknek az erdők szolgálatában! Jó szerencsét! Üdv az erdésznek!”

Az ünnepi beszédek után az egyesületi kitüntetések átadása következett. Az Egyesület életében és tevékenységei között az arra érdemes tagok kitüntetése kiemelt ünnepnek számít. Öröm az elismerést átvevőnek, és öröm az adományozó közösségnek. Külön jelentőséget adott az idejű elismeréseknek a jubileum, és a különleges helyszín: a rangos szakmai kitüntetés, a Bedő Albert emlékérem névadójának szülőhelyén méltathatták az elismerést átvevő kollégák munkáját.

Az OEE főtükára a kitüntetések átadására dr. Áder János köztársasági elnököt, dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettest, dr. Fazekas Sándor földművelésügyi minisztert és Zambó Péter egyesületi elnököt kérte fel.

Az Országos Erdészeti Egyesület 2016-ban **ÖRÖKÖS TAGSÁGI DÍSZOKLEVÉL** kitüntetést adományoz

Barátossy Gábor okleveles erdőmérnöknek

Barátossy Gábor általános és középiskolai tanulmányait Miskolcon, majd Budapesten végezte. 1964-ben jeles eredménnyel érettségizett a budapesti Eötvös József Gimnáziumban. Még ebben az évben felvették a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karának nappali tagozatára, ahol 1969-ben erdőmérnöki oklevelet szerzett. Ugyanabban az évben a Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaság Budakeszi Erdészetiéhez került. Előbb erdőművelési, majd fahasználati műszaki vezetőként dolgozott 1974 augusztusáig. Itteni munkásságának emlékét őrzi mintegy 350 hektáron végrehajtott kopárfásítás Érd-Sóskút térségében. 1974-től a Budapesti Állami Erdőrendezőség Budapesti Erdőfelügyelőségénél erdőrendezési felügyelő. Itt később megbízott erdőfelügyelőség-vezetőként, majd 1979-től a Budapesti Erdőfelügyelőség Gödöllői Osztályának vezetőjeként dolgozott 1980 októberéig. 1980-ban minisztériumi szolgálatba lépett, először, mint a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatalának főelőadója, később főmunkatársa. 1993 nyarától főosztályvezető-helyettesként, a Magánerdőgazdálkodási Osztály vezetőjeként dolgozott, majd 1999-2005 között a Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti Hivatalának vezetője. 2006-ban vonult nyugdíjba.

Szakmai munkássága során országosan irányította az erdőtelepítési és fásítási, valamint az erdei közjóléti beruházásokat. Részt vett a rendszerváltozás időszakának erdészeti jogszabályalkotási munkájában, a szakmai szabályozórendszer kialakításában, az erdészeti

ágazati átalakulás kidolgozásában. A rendszerváltozás után újrainduló magán erdőgazdálkodás jogszabályi és támogatási kereteinek megteremtésében végzett munkásságáért a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége 2005-ben Rimler Pál Emlékremmel tüntette ki.

Barátossy Gábor vezető tisztviselőként és az Egyesület főtitkáraként is rendkívül sokat tett a mindenkori kormányzat, a döntéshozók és az Egyesület közötti jó kapcsolat kialakulásáért. Tevékenysége meghatározó volt az OEE szakmai elismertetésében, és tanácsadó, véleményező szerepének meg erősítésében.

Kulcsszerepet játszott az első Országos Erdészgyűlés létrejöttében, ami a rendszerváltás után az erdőgazdálkodás lehetőségeivel kapcsolatos vélemények szabad kifejtésének legszélesebb társadalmi fóruma volt, politikai szereplők, az erdészeti oktatás, kutatás, illetve gyakorlat legelismertebb szakembereinek részvételével.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1969 óta tagja. Az egyesületi életben mindig aktívan részt vett. Az Erdők a Közjóért Szakosztályban, az Erdőrendezési Szakosztályban, és a Vadgazdálkodási Szakosztályban is hosszabb időn át tevékenykedett. 1985-től tagja az Erdő Szerkesztő Bizottságának. 1985-1990 között az OEE elnökségi tagja. 1988-89-ben ebben a minőségében küzd az erdőtörvény módosítása ellen, az állami erdők tulajdoni viszonyainak megtartása érdekében. 1990-1994 között társadalmi munkában az OEE főtitkára. Főtitkári működése során fő célkitűzése az erdészeti szakterület pozícióinak megőrzése volt, amihez eszközként önzetlen és et-

ikus egyesületi szakmai munkát tartott a legmegfelelőbbnek. A gazdasági és társadalmi átalakulás során ez a következetes kiállás sokat számított az ágazat, és azon belül az állami erdőgazdálkodás egységének megőrzésében. Egyesületi tevékenységét 1995-ben Bedő Albert Emlékremmel ismerték el.

Elévülhetetlenek érdemei az egyesületi Könyvtár megfelelő elhelyezésében először a Csillagvölgyben, majd a Budakeszi úton, amelynek ügyét végig támogatta és követte. Így juthatott négy évtizedes hányattatás és számos költözés után az Egyesület muzeális könyvtárgyűjteménye méltó elhelyezéshez.

Számos egyéb egyesületi kezdeményezés aktív szereplője volt. Vezetője az Egyesület 1984-ben újjaalakult Ifjúsági Bizottságának, amely stratégiát dolgozott ki a fiatal korosztály megszólítására. Részt vett az Első Magyar Erdész Tájfutóverseny megszervezésében. Az Erdészeti Lapoknak nemcsak szerkesztő bizottsági tagja volt, hanem rendszer szerzője is, az Egyesületi Hírek rovat szerkesztője, így a napi egyesületi működés jó ismerője.

Az ezredforduló ágazati változásainak idején mind szakmai, mind egyesületi munkássága meghatározó volt erdőgazdálkodásunk és Egyesületünk jövőjének alakulása szempontjából. Olyan egyesületi tisztségviselő volt, aki elképzeléseit maga ültette át a napi gyakorlatba, példát mutatva az Egyesület egész tagsága számára.

Életműve, a magyar erdőgazdálkodásért és az Országos Erdészeti Egyesületért végzett több évtizedes odaadó tevékenysége az alapítás 150. évfordulójának ünneplésekor méltóvá teszi az Örökös Tagsági Díszoklevél kitüntetésre.

Bedő Albert- emlékérmét kapott

KISSNÉ SZABÓ GABRIELLA
erdőmérnök

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1982 óta tagja. A kezdetektől a Visegrádi Helyi Csoport előkészítő, szervezési és adminisztratív teendőit látja el ügyvezető segédtitkári beosztásban, majd a csoport vezetőségi tagjaként. Segítségével pezsgő egyesületi élet jött létre. Az 1994. évi dobogókői vándorgyűlés egyik szervezője. 2010 óta az OEE közgyűlésben küldött. Szervezi a csoport rendezvényeit,

bel-és külföldi tanulmányújtait. Szinte anyai gondoskodással törődik azokkal az idősebb, elesettebb tagtársakkal is, akik már nem tudnak résztvenni az aktív egyesületi életben.

Más helyi csoportok pilisi, visegrádi tanulmányújtait előkészíti, esetenként vezeti. Részt vett a tagnyilvántartás megújításában, ebben segítette az egyesület központját is. 2002 és 2011 években szervezte az Erdésznők Országos Találkozóját.

2001 óta évente rendezője a több száz fős családi majálisoknak. A Pilisi Parkerdő nyugdíjas erdészei találkozójának évek óta szervezője, háziasszonya.

A Pilisi Parkerdő Zrt. erdei közjóléttel foglalkozó vezető előadójaként az egész ország közvéleményre is hatást gyakorló Budapest és az agglomeráció hivatalos és társadalmi szervezeteivel kiválóan ápolja a kapcsolatokat, ezzel elősegítve szakmánk társadalmi elismertségét.

Közösségi munkájával, egyesületért végzett önzetlen tevékenységével méltó a kitüntetésre.

KOCZKA ZOLTÁN
erdőmérnök

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1981 óta tagja. 2006 óta titkára az ország egyik legnagyobb létszámú csoportjának, a Kecskeméti Helyi Csoportnak. Vezetésével az addig is élénk egyesületi élet új lendületet kapott. Kiváló szervező és kapcsolatteremtő készséggel rendelkezik. Sikerral szervezi és működteti a kecskeméti Erdészklubot, ahol havi rendszerességgel szakmai előadások, terepi programok zajlanak.

Évente egy-egy társerdőgazdasághoz vezet szakmai kirándulást, így lassan az egész ország erdőgazdálkodása ismertté válik a tagtársai előtt. A rendezvényekről és a kirándulásokról rendszeresen beszámol az Erdészeti Lapokban. A Kiskunságba látogató csoportoknak szívesen mutatja be a nehéz természeti körülmények közt dolgozó erdészek alkotó munkáját. Az 1984. évi kecskeméti vándorgyűlés szervezésében résztvevő, a 2007. évi vándorgyűlésnek már egyik fő szervezője volt.

A selmeci szellem jegyében aktív kapcsolatot ápol az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület kecskeméti Fémkohász szervezetével, ami közös rendezvényeket és évente rendezett hagyományápoló szakestélyeket jelent.

Még ma is aktív résztvevője a nemzetközi erdészeti sí-és tájfutó versenyeknek. Az Alföldi Erdőkért Egyesületben az erdőműveléssel foglalkozó szakbizottságot vezeti.

Aktív közösségteremtő és megtartó, szakmánkat a nagyközönség felé is el fogadtató tevékenysége példamutató, elismerést érdemel.

SÁRVÁRI JÁNOS dr.
erdőmérnök

1982-ben lett az OEE tagja. 16 évig az ERTI-ben dolgozott kutatóként, majd különböző vezető beosztásokban. 1998-ban egy éven keresztül az OEE ügyvezető titkára volt. 2002-ben visszatért az OEE-hez, a műemlék könyvtárban kezdett dolgozni. Riedl Gyula munkatársaként részt vett a könyvtár állományának költöztetésében a Budakeszi útra, rendszerezésében, katalogizálásában. 2005 óta a könyvtár vezetője. A könyvtár működését támogató Wagner Károly Alapítvány is szívügye. Vezetésével újultak meg az elmúlt években a

könyvtárban őrzött festmények, a könyvtár állományát gyarapítja. A könyvtár értékeinek értő bemutatását fontos feladatának tekinti. Az Erdészeti Lapok rendszeres szerzője, 13 éve tagja a szerkesztőbizottságnak is. Fontos szerepe volt az egyesületi kiadványok (Erdészeti Lapok és Erdészettörténeti Közlemények) digitális archívumainak létrehozásában. Nevéhez kötődik az Erdész Panteon cikkeinek írása, szerkesztése. Eddigi publikációs tevékenysége: 2 könyv, 2 könyvrészlet, 8 kutatási jelentés, több mint 20 szakcikk és közel 50 egyéb publikáció.

Rendszeres résztvevője az Erdélyi Helyi Csoport rendezvényeinek, jó kapcsolatot ápol a határon túli kollégákkal.

2003-tól a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetségének (MEGOSZ) főtitkára, majd ügyvezető elnöke lett. Széleskörű munkásságát Pro Silva Hungariae és Vadas Jenő-díjjal ismerték el. A magyar erdőgazdálkodás társadalmi és nemzetközi elismertetése terén érdemei elvülhetetlenek.

Kaán Károly- emlékérmét kapott

ILLYÉS BENJAMIN dr.
erdőmérnök

Szakmai pályafutása 1958-ban kezdődött. Sok évtizedes vezetői tevékenységével szolgálta az erdészeti kutatás szervezését és az erdészeti ökonómia fejlődését. Az Erdészeti Tudományos Intézet Soproni Kísérleti Állomásának 27 éven keresztül igazgatója, az ERTI Erdészeti Gazdaságtani Osztályának 20 éven át vezetője volt. Elméleti kutatásait a hálós tervezés és a lineáris programozás erdészeti alkalmazása területén foly-

tatta. Tevékenysége mindig kapcsolódott a gyakorlati erdőgazdálkodáshoz, annak időszerű kihívásaihoz. Behatóan foglalkozott a 60-as évek végi reformok erdőgazdasági vetületeivel, a fatermékek szabadáras rendszerének kialakításával, az erdőgazdálkodás költség- és hatékonyságelemzésével. Az erdővagyon értékelésben új eljárást dolgozott ki, és bevettette a dinamikus erdőérték fogalmát. Az 1990-es évektől részt vett az erdőgazdálkodás jogi és szervezeti átalakításának előkészítésében, valamint docensként az egyetemi képzésben is. Több szakmai tudományos szervezetnek tagja és vezető tisztségviselője. A Közgazdasági Társaság 1989-ben Széchenyi Emlékérmével tüntette ki. Publikációinak száma meghaladja a százat.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 61 éve tagja. A Gazdaságtani Szakosztálynak 1989-94 között titkára volt.

Elévülhetetlen érdemeket szerzett a selmeci hagyományok ápolásában és továbbörökítésében. Az 1956-ban kettészakadt évfolyamára építve jelentős szerepet töltött be a kanadai-magyar erdészkapcsolatok ápolásában.

NAGY LÁSZLÓ
erdőmérnök

Szakmai pályafutása 1976-ban kezdődött. A ZALAERD Zrt. és jogelődje különböző erdészeteinél hagyományos erdőmérnöki életpályát futott be. 2014-ben vonult nyugdíjba a Zalaegerszegi Erdészet igazgatói székéből. Sikeresen oldotta meg a 90-es évek erdőgazdasági szerkezetváltását. Az erdészetet súlyosan érintő 2003-2006. közötti bükkpusztulás kárfelszámolását zökkenőmentesen, erdőfelújítási problémák nélkül vezényelte le, maximális értékkihozatal mellett. Külön kiemelendő a kocsányos tölgy állományok természetes úton történő felújításában elért sikerre Gócsfa és Nagykapornak térségében. A természet-közeli erdőgazdálkodás híveként már a 2009. évi erdőtvény kötelező előírásainak hatálybalépése előtt elindította a folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodást. Mára hat tömbben, összesen 535 hektáron folyik ily módon az erdészeti tevékenység.

Sokat tett azért, hogy a lakosság ne szakadjon el a természettől, az erdőtől. Pályafutása alatt több közjóléti fejlesztés valósult meg. Megújult a Csácsbozsoki- és a Sohollári-arborétum és az Azáleás-völgy. Több tanösvény létesítésénél is szorgoskodott.

Az aktuális gazdálkodási témák bemutatató jellegű megvitatása során felkészülten és érzékletesen adta át a közönségnek szakmai eredményeit, tapasztalatait. Emberi nagysága és magas szakmai színvonalú munkája miatt nagy megbecsülés övezte az erdészeti dolgozók, a vállalkozók és a kereskedelmi partnerek körében.

2002–2006 között elnöke az Önkormányzat Oktatási-, Sport- és Ifjúsági Bizottságának.

ORBÓK ILONA
erdőmérnök

Szakmai pályafutása 1978-ban kezdődött. Pályája elején a Hargita Megyei Fakitermelő és Fafeldolgozó Vállalat tervező osztályán út- és fakitermelés technológiai tervezéssel foglalkozott beosztott majd irányító pozícióban. 1999-2007-ig a Hargita Megyei Erdészeti Igazgatóság erdő-felújítási és beruházási osztályának vezetője. Kiemelkedő szakmai teljesítménye volt – munkatársaival együtt – az 1995-ös 6 millió m³-t érintő széldöntés kárfelszámolása, melynek során több mint 6000 ha erdőt kellett felújítaniuk rendkívüli

körülmények között. 2007-2011-ig a Brassói Területi Erdőfelügyelőség Hargita megyei felügyelőjeként országon része volt, a reprivatizációs folyamatok idején, az erdőállományok megőrzésében.

Elévülhetetlen érdemeket szerzett az Erdélyi Műszaki Tudományos Társaság Erdészeti Osztályának, majd az Országos Erdészeti Egyesület Erdélyi Helyi Csoportjának szervezésében. Külön kiemelendő, hogy az általa életre hívott rendezvényeket az erdészeken kívül nagy számban más szaktudományok művelői, geológusok, biológusok, természet-védelmi szakemberek is látogatják. 2015-ben már 15. alkalommal rendezték meg nagy sikerrel az erdélyi erdész szakemberek találkozóját, amelyen szép számmal vettek részt anyaországbéli kollégák is.

Alapos szakmai felkészültsége, a szűkebb szakterületén kívüli kulturális ismeretei és nyitott természete teszik Őt alkalmassá a nemzetrészeket határokon át is összekapcsoló tevékenységre.

Decrett József- emlékérmét kapott

BERECKI TIBOR
erdésztechnikus

Berecki Tibor elhivatottságból választotta az erdész szakmát. Felvidéki magyar család gyermekeként, 1980-ban végzett a Selmechányai Erdészeti Szakközépiskolában. Pályáját a Kékkői Erdészeti Üzem vasúti rakodóján kezdte és 4 éven át folytatta.

Katonai szolgálatát követően, 1985-től a Lévai Erdészeti Üzemben kapott munkalehetőséget. Kezdetben traktoros-

ként, majd kerületvezető erdészként tevékenykedett. Jelenleg is a Csali erdészkerület vezetője immár 1990 óta.

A Csali kerületben az erdész munkáját az időjárási körülmények miatt az erdő leromlása elleni küzdelem határozza meg. Berecki Tibornak a tölgyes társulásokban zajló folyamatok beható ismerete tette lehetővé, hogy kimagasló eredményeket érjen el a tölgyesek természetes felújításának szakterületén. Ugyancsak sikereket tudott felmutatni a származékdörök természetességének javításával. Mesterfokú szaktudását, egyben a legkorszerűbb erdőkezelési módszerek iránti fogékonyságát több, a PRO SILVA elveit követő, folyamatos erdőborítással kezelt erdőrésszállományának sikeres fejlődése bizonyítja. Erdészhiatásának szerves része a vadászat. Már 1978-tól a helyi vadásztársaság tagja, 1995-től ugyanitt vadászmester.

A felvidéki magyar erdészközösségnek kiemelkedő személyisége. Kitartóan ápolja szakmánk legjobb hagyományait, egyben kapcsolatot, közvetítő erőt és alapot jelent az OEE határon átnyúló aktivitásának megvalósításához.

MÁRIÁS FERENC
erdésztechnikus

Máriás Ferenc erdész családba született. Apja mellett megszerette az ártéri erdőket. A középiskolai tanulmányait a Szegedi Kiss Ferenc Erdészeti és Mezőgazdasági Szakközépiskolában végezte el. 1977-ben technikus oklevelet szerzett.

Édesapja hívására 1974. szeptember 1-től dolgozik a DEFAG Mindszenti Erdészeténél, kezdetben mint szakmunkás, 1982. február 1-től mint kerületvezető. Itt a szakosított rendszerben erdősítesek, a mindszenti géptelep és MÁV rakodó kezelése volt a feladata. Életét az ártéren élte le. Azokkal az emberekkel szeret dolgozni, akikben van akarat és kedv a munka iránt. Rájuk alapozva kötetett tutajt fűrészrönkökből és úszatták le a szegedi fűrészüzemhez. Próbaként újból elkezdte az uszályrakodást papírfával. Az árvíz és a szállítási nehézségek miatt rakatott vagont-kamiont hétvégén, közelített az éjszakai fagyon vagy áradó vízbe mentette a kitermelt faanyagot. Ismeri a kerületének a vízjárását, és sokat tett azért, hogy megfelelő vízrendezéssel hasznosítani tudja a mélyebb fekvésű termőhelyeket is. Folyamatosan figyeli az alkalmazott nemes nyár klónok változókonyságát, elöntési tűrőképességét és hozamaikat.

Vallja, hogy okszerű természetvédelemmel megfér egymás mellett a madárvédelem, a vadászat és az erdőgazdálkodás. 1100 ha nagyságú erdészkerületet irányít. Erdősítési hátraléka nem volt. Technikai, szervezési újdonságokat örömmel és lelkesen próbálta ki – innovatív ember. Még két éve van az aktív munkában, de nyugdíjasként is aktív életre készül.

VARGA LÁSZLÓ
erdésztechnikus

Varga László 1960. április 3-án született Sárváron, két éves korától családjával Szombathelyen élt. A Váti- erdőben nyaranta eltöltött idő mély nyomot hagyott emlékezetében.

1979-ben Sopronban kezdett dolgozni földmérőként, majd 1980. január 1-jén munkába állt az NyFK 11. sz. Köszegi Erdészetén, mint hosszolító. Október 1-től már természetvédelmi őrként dolgozhatott négy évig. 1984. október 1-én munkába állt a MÉM Erdőrendezési Szolgálatnál. 1986-ban megszerezte az erdésztechnikusi oklevelet. 1987. ja-

nuár 1-től erdőtervező. Erdőtervezőként megismerte Vas és Győr-Moson-Sopron megye jelentős részét, majd 1997-től erdőfelügyelő a vasi magánerdőkben. 1979 óta Magyar Madártani Egyesület tagja. A Chernel István Helyi Csoportnak jelenleg alelnöke. 1980-ban madártani és természetvédelmi szakkört indított egykori általános iskolájában. 1981-től rendelkezik madárgyűrűzési engedéllyel. 1984-ben belépett az Országos Erdészeti Egyesületbe, melynek azóta is tagja.

2006-óta a Szombathelyi Erdészeti Zrt. dolgozója és vezetője a Stájer-házi Erdészeti Erdei Iskolának. E tevékenysége mellett elsősorban a közjóléti gazdálkodás terén kap feladatokat. Az erdei iskolai tevékenysége kapcsán több száz gyermek ismerkedhet meg az erdővel. A madárgyűrűző taborok állandó szervezője. Az ő munkásságának is köszönhető, hogy a Stájer-házi Erdészeti Erdei Iskolában folyó szakmai munka nagy elismerést váltott ki országos szinten.

**Az Országos Erdészeti Egyesület
ELISMERŐ OKLEVÉL
kitüntetését kapta 2016 évben:**

Andrási Zsolt erdésztechnikus, az Erdélyi Helyi Csoport tagja, Parajdi Magánerdészet szakembere, aki székelyföldi, romániai és magyarországi erdészversenyeken eredményesen teljesít, elnyerve a székelyföldi „Legjobb erdész” címet.

Ágij László erdőmérnök, Kárpátalján a nagyszőlősi erdőgazdaság igazgatója, az itthoni határmenti erdészekkel kialakított szakmai-emberi kapcsolatok aktív ápolója, a kárpátaljai magyar közösség megtartásának elkötelezett egyénisége.

Bálint Tibor erdőmérnök, a horvátországi kaproncai erdőgazdaság erdészvezetője, édesapja példáját követve a határon átnyúló emberi és szakmai együttműködés motorja, a horvát-magyar erdészbarátság és az egyesületi kapcsolatok ápolója.

Bagdán Levente erdőmérnök, a Baranya megyei Helyi Csoport tagja, kisvaszari erdőgondnok, kiemelkedő tapasztalatú erdőművelő szakember, aki élenjár ötleteivel és az újdonságok

alkalmazásával, egyben lakóhelyének közösségteremtő személyisége is.

Birck László erdőmérnök, a Bajai Helyi Csoport tagja, a Bátaszéki Erdészet nyugalmazott vezetője, a dombvidéki erdőgazdálkodás tapasztalt és eredményes irányítója, példamutató és emberséges vezető.

Vlado Bratkovic erdésztechnikus, Szlovéniában a muraszombati erdészet vezetője, évtizedek óta a határmenti szlovén-osztrák-magyar erdészeti találkozók lelkiismeretes szervezője, a határon átívelő szakmai-emberi kapcsolattartás meghatározó egyénisége.

Kádár Tibor Sándor erdőmérnök, az Erdélyi Helyi Csoport tagja, a Baróti Magánerdészet erdőművelő szakembere, agilis erdőtelepítő, aki az erdélyi szakemberek továbbképzésében és szakmai rendezvények szervezésében is aktív szerepet vállal.

Mara Árpád tanár, a csíkszeredai erdészeti, vadászati és környezetvédelmi egyetemi távoktatás elindítója és tagozatvezető tanára, a „csíki dékán”, aki tevékenységével elősegítette Erdélyben

a magyar erdészeti és vadászati szaknyelv megőrzését is.

Mara Zsuzsanna tanár, a csíkszeredai egyetemi távoktatás konzulens tanára, aki mindezekon túl a tanfolyamok teljes időtartama alatt a képzés áldozatos háziasszonyaként biztosította az oktatás zavartalan, családias hangulatú hátterét.

Melles Előd dr. erdőmérnök, székelyföldi magánerdő tulajdonosi és hagyományörző egyesületek megszervezője, a Hargita megyei erdőgazdálkodás elkötelezett szakembere, a magánerdő gazdálkodás megújításának élharcosa, anyaországi szakmai kapcsolatok ápolója.

Faragó Sándor erdésztechnikus, a Rába-menti Helyi Csoport alapító tagja, erdészeti vállalkozás vezetője és magánerdős szakirányító, különféle erdészeti és természetvédelmi rehabilitációs programok szervezője, rendezvények házigazdája.

Ficzere András erdőmérnök, a Szolnoki Helyi Csoport tagja és közgyűlési küldötte, a Közép-Tisza vidéki hullámtéri erdőgazdálkodás felelős irányítója, a jelentkező feladatok erdészeti és

Elismerő oklevéllel díjazottak 2016-ban

vízügyi szempontú közös megoldásának kapcsolattartó szakembere.

Gazdag Izabella erdőmérnök, a Debreceni Helyi Csoport tagja, a helyi erdészeti szakigazgatás nyilvántartási és térképészeti koordinátora, természetvédelmi tudományos munkák szerzője, aktív egyesületi és közösségi szervező.

Major László erdőmérnök, a Kaposvári Helyi Csoport tagja, elkötelezett erdőművelő szakember, szakmai és egyesületi rendezvények szervezője, eredményes sportlövész és éles szemű természetfotós, sokrétű közösségi érdekvedő.

Monori Alfréd erdésztechnikus, a Visegrádi Helyi Csoport tagja, Dabas környéki állami erdők területvezető erdész és magánerdők szakirányítója, a természetközeli erdőgazdálkodás elkötelezettje, lakóhelyén a közösségi élet elismert személyisége.

Osvald Géza erdésztechnikus, a Szombathelyi Helyi Csoport tagja, a Szombathelyi Erdészeti Zrt. vagyongazdálkodási vezetője, a gondjaira bízott szakterületeket lelkiismeretesen és pontosan kezelő szakember.

Pekár Attila vadgazda mérnök, a Budapesti HM Helyi Csoport tagja, a süttői vadgazdálkodás irányítója, az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás egyensúlyának megteremtésén munkálkodó szakember, helyi szakmai és egyesületi rendezvények szervezője.

Szabó Mária erdőmérnök, az Erdélyi Helyi Csoport alapító tagja, a Csíkszépvízi Magánerdészeti vezetője, a magánerdő gazdálkodás elkötelezett szakembere, a csíkszeredai távoktatás és az erdélyi szakkonferenciák rendszeres előadója, igazi közösségi személy.

Szekeres János erdésztechnikus, a Nagykanizsai Helyi Csoport tagja, zalaegerszegi területvezető erdész, nagy munkabírású és tapasztalatú szakember, egyesületi és szakmai rendezvények jó kedélyű szervezője, egyenes jellemű színes egyéniség.

Szívós Béla erdésztechnikus, a Miskolci Helyi Csoport tagja, bükk-szentlászlói területvezető erdész, hegyvidéki természetes erdők szakavatott kezelője és gazdája, az erdei vendéglátás mestere.

Turóczy Ferenc erdőmérnök, a Bajai Helyi Csoport tagja, a Bátaszéki Erdészeti nyugdíjas műszaki vezetője, a gemenci ártéri és dombvidéki erdők kezelésének nagy tapasztalatú szakembere, a mohácsi történelmi emlékhely parkosítója.

Üveges Zoltán erdésztechnikus, az Egri Helyi Csoport tagja, felsőtárkányi területvezető erdész, az erdész-va-

dász-természetvédő elhivatottságot együttesen kezelő szakember, a természet szeretetére nevelő egyén, közösségi érdekvedő.

◆◆◆

Az egyesületi kitüntetések átadása után az OEE számára fontos tevékenységi területeket, a képzést és a kutatást is díjazták. Az Egyesület által alapított Erdészcsillag Alapítvány az elmúlt 15 évben közel ötszáz rászoruló erdésznek és családjának nyújtott támogatást, köztük erdész szakiskolában tanuló diákoknak.

Ehhez a karitatív tevékenységhez kapcsolódva, a Vándorgyűlés előtt néhány héttel Fazekas Sándor miniszter a Minisztérium, az Országos Erdészeti Egyesület és a Hermann Ottó Intézet együttműködésében, 25 erdészeti tankönyvsomagot adott át a csíkszeredai Vencel József Szakközépiskola iskola számára.

Az Alapítvány a jubileumi évben a határon túli területeken is pályázatot hirdetett az erdészeti szakközépiskolák jó tanulmányi eredményeket elérő, magyar nyelvű tanulóinak támogatására.

Az ösztöndíjat Wisnovszky Károly, az Erdészcsillag Alapítvány kuratóriumi tagja, a NÉBIH Erdészeti Igazgatóság igazgatója és Andérsiné dr. Ambrus Ildikó az OEE alelnöke, a Bedő Albert Erdészeti Szakközépiskola igazgatója adták át.

Az Erdészcsillag Alapítvány 2016. évi ösztöndíját a csíkszeredai Vencel József Szakközépiskola két tanulója nyerte el: *Erdély Zoltán és Péter András*.

Az alapítványi ösztöndíjak átadása után a *Vadas Jenő-díj* átadása következett. A díjjal az Erdészeti Tudományos Intézet ismeri el azon szakemberek tevékenységét, akik sokat tettek a hazai erdészeti kutatás fejlesztéséért. A díjat *dr. Borovics Attila*, a NAIK Erdészeti Tudományos Intézet igazgatója adta át *Csepányi Péter* erdőmérnöknek.

Csepányi Péter tevékeny résztvevője a Pilisi Parkerdő progresszív szellemiségű, kutatást segítő közösségének. Termelési és természetvédelmi főmérnökként kiváló példáját mutatja a tudományosan megalapozott ismeretek gyakorlati hasznosításának. Önálló tudományos tevékenysége mellett híd szerepet vállalt a gyakorlat és tudomány között. Elsők között ismerte fel az erdők ökoszisztéma szolgáltatásainak nagy gyakorlati jelentőségét, kezdeményezője az ezzel kapcsolatos szakértői munkák elindításának. Tevékenységével bizonyítja, hogy a jó erdőgazdálkodás egyúttal a természetvédelem céljait is szolgálja, ezáltal hozzájárul a párbeszéd alapuló együttműködések kialakulásához.

Mielőtt a közgyűlés résztvevői és a meghívott vendégek elindultak volna a jubileumi rendezvény következő ünnepi programjára, Kálnokra, Bedő Albert sírhelyéhez, főtiszteletű Kató Béla, Erdély református püspöke áldotta meg az ünnepséget és a jelenlévőket, majd a közgyűlés zárásaként a résztvevők közösen elénekelték a Székely Himnuszt.

Szerkesztette: **Nagy László**
Képek: **Kocsis Boldizsár János,**
Nagy László

Megemlékezés a Bedő szobornál, Kálnokon

A sepsikőröspataki ünnepi közgyűlést követően a közjogi méltóságok, a vándorgyűlés résztvevői és a meghívott vendégek közösen átmentek a szomszédos Kálnok községbe, hogy a település főterén álló Bedő Albert szobornál folytassák a megemlékezések sorát.

Lomniczi Gergely az OEE főtitkára üdvözölte a két település lakóit, akik nagy számban, meleg szeretettel, nyílt szívvel és élénk érdeklődés közepette fogadták az egyesületi ünnepséget, és mindazokat a kárpát-medencei erdészeket, akik az egyesület egyik alapítója, Bedő Albert előtt kívánták kifejezni tiszteletüket.

A helybéli székely lakosság nevében *Marbát Antónia* 7. osztályos tanuló *Kányádi Sándor „Vannak vidékek”* című versével fogadta az ezerfőnyi összegyűlt ünneplő sereget, majd Kisgyörgy Sándor, Kálnok polgármestere köszöntötte a megemlékezés résztvevőit.

„Mélyen Tisztelt Elnök Úr, Miniszterelnök-helyettes úr, Tisztelt Miniszter Úr, Államtitkár Urak, Püspök Urak, kedves erdész kollégák, drága vendégeink, a szélrózsa minden irányából érkezett szeretett földijeim!

Nem tud arról a történelmünk, hogy az elmúlt évszázadban köszönthetett e községünk, Sepsikőröspatak és Kálnok ország elnököt, oly magas rangú személyiségeket, mint önök, akik jelenlétükkel megtisztelték nem csak a mai rangos rendezvényt, hanem Háromszék e kis térségét és annak székely-magyar lakosságát.

Isten hozta Önöket Háromszékre! Történelmi helyre érkeztek mihozzánk, régóta magyarok lakta területre. A községi központunk felett emelkedő Nyíresen, később a millenniumi fenyves által a Fenyős-tetőnek nevezett hegyen várat építettek telepedő őseink, amelyet a régészek igen ritka 11. századi fapalánk várként tártak fel. A mellettünk álló templomban pedig már a középkorban magyarul imádkoztak.

Megtiszteltetés számunkra, hogy meglátogatták Bedő Albert szülőfaluját és a nyugvó helyét őrző Kálnokot, és kezeskedünk arról, hogy szellemét helybeliekként ápolni fogjuk.

Kérem, engedjék meg, hogy ez alkalommal háromszéki és kőröspataki tiszteletbeli székelynek nyilvánítsuk Önöket! Isten éltesse egész magyar népünk

örömére! Erdőt, egészséget! Üdv az erdészeknek!”

A polgármesteri köszöntő szavak után Györffy Balázs a Nemzeti Agrárgazdálkodási Kamara elnöke, a magyarországi szakmai szervezetek képviselőjében lépett a pulpitusra és tartotta meg ünnepi beszédét.

„Tisztelt Elnök Urak, Miniszterelnök-helyettes Úr, Miniszter Úr, Polgármester Úr! Hölgyeim és Uraim! Bedő Albert szobránál állunk, aki az erdész szakma egyik legkiemelkedőbb személyisége volt, és aki itt született, és itt is nyugszik. Az Országos Erdészeti Egyesület

nyabb pályára állítani. Az Országos Erdészeti Egyesület munkájára a jövőben is nagy tisztelettel számíthatunk.

Jómagam nem vagyok erdész, ugyanakkor nagy tisztelettel adózok az önök szakmája előtt. Egy helyen olvastam, hogy a hagyományokat nem ápolni kell, hisz az nem beteg, a hagyományokat nem őrizni kell, hisz az nem rab, a hagyományokat megélni kell, minden istenáldotta napon, hiszen azzal válik élővé és azzal válik értéké.

Önök ezt olyan módon képviselik és élik meg minden nap, ami bárki számára megsüvegezendő és tisztelendő. Azt gon-

Ünnepi megemlékezés a kálnoki Bedő szobornál

megalapításának egyik előkészítője, majd annak első titkára volt. Az Egyesület az erdész szakma fejlődésének motorja volt a 19. század végén.

Bedő Albert kimagasló tudományos munkássága számos helyen nyomon követhető. A Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjai közé választották és miről másról tarthatta volna székfoglaló értekezését, mint Magyarország erdőségeiről.

Ezen a településen alusza örök álmát az önök unitárius temetőjében, ahol nemsokára mi magunk is tiszteletünket tehetjük.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara számára nagy öröm és megtiszteltetés, hogy egy ilyen nagy formátumú személyiség által alapított egyesülettel jó kapcsolatban, stratégiai szövetségben lehetünk. Hisz a kamarai választásokon az erdészeti egyesület egyike volt annak a 12 szervezetnek, amelyik közösen próbálta meg a magyar agráriumot, a magyar agrárgazdaságot egy jobb, hatéko-

dolom, hogy arra, amit önök képviselnek, arra nem csak én vagyok büszke kívülrőlként, de hiszem, hogy Bedő Albert is büszke lenne. Biztos vagyok benne, hogy ez a büszkeség Önöket is joggal tölti el.

Gratulálok az évfordulóhoz, a tartalmasan gazdag programokhoz és ahhoz a szellemiséghez, amit Bedő Albert után önök a mai napon is tovább hordoznak. Köszönöm megtisztelő figyelmüket!”

A beszédek után a székely és magyarországi szakmai szervezetek nevében Györffy Balázs és *Dávid Ferenc*, a Kálnoki Közbirtokosság elnöke helyezte el a tisztelet koszorúit Bedő Albert mellszobránál.

A koszorúzást követően az ezerfős résztvevő tömeg, az Egyesület zászlójának nyomában és a köztársasági elnök, a miniszterelnök-helyettes és a földművelésügyi miniszter vezetésével, közös gyalogmenetben indult el a kálnoki temetőbe, Bedő Albert sírjához.

Szöveg: **Nagy László**

Kép: **Kocsis János Boldizsár**

Tisztelgő főhajtás a kálnoki temetőben

A 147. OEE Vándorgyűlés ünnepi programjának következő színhelyére, Bedő Albert nyughelyére, a kálnoki unitárius temetőbe érkezett meg a résztvevők hosszú menete, az egyesületi zászlók nyomában. A több száz éves „Bedő-tölgy” hatalmas koronájának árnyéka alatt gyűltek össze a kárpát-medencei erdészek, a községi méltóságok és a meghívott vendégek, hogy tisztelgő főhajtással emlékezzenek a székely erdész polihisztor sírja előtt.

A magyar erdészek számára e kultikus jelentőségű helyen elsőként Szabó Adél Júlia tiszteletes asszony, majd Bálint Benczédi Ferenc unitárius püspök, a helyi unitárius közösség nevében köszöntötte az ünneplőket.

„Kedves vendégek, kedves itthoniak, szeretettel üdvözlök mindenkit a kálnoki unitárius temetőben, ahol Bedő Albert is pihen. Eszembe jutott egy bibliai gondolat, a názáreti Jézus szavai, ami így hangzik, „Ha ketten vagy hármán összegyűltek az én nevemben, ott leszek én is.” Ezzel a gondolattal üdvözlök mindenkit és hiszem, hogy itt van velünk az Úristen is. Letekint ma ide erre a kicsi falura, amikor közösen egy léleként tudunk ünnepelni. Köszöntelek és kérem az Istent, hogy a mai nap végsődjön be a lelkünkbe, hogy méltó utódjai tudjunk lenni Bedő Albertnek, akinek ugyan sokféle tisztsége volt, mégis egyszerű székely emberként – ahogy papi körben szoktuk mondani – szürke eminenciásként szolgált. Ahogy tesszük most is sokan. Köszönöm és átadom a szót a püspök úrnak!”

„Tisztelt emlékezők, kedves kálno-

ki unitárius és nem unitárius keresztény testvéreim. Az emlékezés hozott bennünket erre a helyre. A Kárpát-medence különböző vidékeiről indultunk el sok-sok gondolattal, sok-sok érzéssel és merem hinni, hogy a délelőtti, meg a mostani és az esti együttlét megszüli bennünk a közös tettet, gondolatot, akaratot és érzést, hogy nem külön-külön utakon, hanem egy lélekkel és egy akarral építjük itt a Kárpát-medencében a magyar jövőt.

A magyar unitárius egyház híveinek nevében tisztelettel és szeretettel köszöntöm itt az évszázados tölgyfa alatt az egybegyűlteket. Az újszövetségből egy gondolat elevenedik meg: „Emlékezzetek azokról, akik előttetek jártak figyelvén az ő életükre és kövessétek hitüket.” Öröm hogy ezen a mai napon együtt ünnepelhetünk, de nem csak emlékezünk, hanem a ránk váró feladatok és köteleességek teljesítéséhez együtt erőt gyűjtünk.

Wass Albert Mese az erdőről című írásában a következőket írja „Hallgass meg engem édes jó istenem, lám oda adtad angyaltársaimnak a jóságot meg a szeretetet meg a békességet, de ők bizony nem érnek velük semmit, amíg az emberek szíve zárva marad. Add nekem az erdőket és én majd megnyitom velük az emberek szívét.” A mese szerint az angyal kérése meghallgatásra talált, mert ma is megnyílik az ember lelke és szíve, ha csodálatos izgalmakkal tele és titkokkal teljes erdőkben jár.

Az ember, mint teremtmény Isten gyermeke és munkatársa, ennek a csodálatos világnak, ennek a paradicsom-

nak a közepében él. Feladata, hogy megismerje a teremtett világot és a benne lakozó Isteni erővel tovább hirdesse, erősítse Isten dicsőségét.

A teremtett világban nem lehet csak uralkodni, hanem rá kell hangolódni arra a rendre, harmóniára, amelyről az erdők is oly szépen vallanak és tanítanak.

Bedő Albert az erdő szerelmese. Ennek a varázslatnak az ígézetében élt. Az erdőben megtapasztalt életerő gazdagsága vezette életútját. Felelősen gondolkodott és cselekedett. A háromszéki székely unitárius család amelyből vétetett, szívébe ültette az Isten félelmet, a szolgáló szeretetet. Itt tanulta meg a fegyelmezett munkavégzést, az odafigyelést az egyszerű cserjétől a kemény tölgyig. Élete során az erdőben rejlő gazdagságot és erőt nem kihasználni akarta, hanem felhasználni nemzetünk erősítésére. A biztos jövőt adó felelősségteljes erdőgazdálkodás volt szívügye, melyet örökségül hagyott ránk. A ma embere mesterséges világot hozott létre beton és üvegalitkába élve, elveszítette kapcsolatát a természettel, s ha törődik is vele legyőzni és uralkodni akar felette. Nem veszi észre, hogy ő is csak része az egésznek, az erdőnek, a mezőnek, hogy minden felelőtlen cselekedetével nem csak a természetet, de önmagát is halálra ítéli.

Ezen a napom, egy gyermekkoromban olvasott, a székelyudvarhelyi erdészeti hivatal bejáratánál kiírt imádságot osztanék meg veletek. Az erdő fohászát.

„Vándor, ki elbaladsz mellettem ne emelj rám kezét. Én vagyok tűzbhelyed melege hideg téli éjszakákon. Én vagyok tornácod barátságos fedele, melynek árnyékába menekülsz tűző a nap elől. És gyümölcsöm oltja szomjadat. Én vagyok a gerenda mely házadat tartja és én vagyok asztalod lapja. Én vagyok az ágy, amelyben fekszel, a deszka amelyből csónakod építed. Én vagyok házad ajtaja, bölcsöd fája, koporsód fedele. Vándor ki elmegy mellettem hallgassd meg kérésem. Ne bánts!”

Az Istenben bízó keresztény ember kötelessége hogy a rá bízott drága kincset őrizze. Az erdő pedig nagy kincs. Felbecsülhetetlen érték az Isten által teremtett világban. Ezt a kincset, ez az értéket szolgálta Isten iránti alázattal, teremtett világa iránti szeretetben Bedő Albert egy életen át. Ezt hagyta ránk örökségül.

Emléke legyen áldott, példája találjon követőkre minden nemzedékben. Az egy örök Isten igaz áldása és szeretete hallgassa meg a mi könyörgésünk, szentelje meg a mi egybegyűlésünk, és adjon erőt, hogy Jézus példája alapján Isten országát építsük e földi világban. Isten áldja!”

Az OEE főtitkára ezután felkérte *Zambó Pétert*, az OEE elnökét, hogy tartsa meg ünnepi beszédét.

„1866. december 9-re volt az akkor úgynevezett „Magyar Erdész-egylet” rendkívüli nagygyűlése Pestre összehívva. Két napon át tartott amaz emlékezésünkre méltó közgyűlés, melynek munkássága létrehozta a mai Országos Erdészeti Egyesületet, megállapítá az új és erős életre hívott egyesület szervezeti szabályait – kimondva, hogy az egylet a székelyhelyét Pozsonyból Pestre helyezi át.”

Tisztelt Köztársasági Elnök Úr, Miniszterelnök-bélyettes Úr, Miniszter Úr, Elnök Urak, Püspök Urak, Tiszteletes Asszony, Tisztelendő és Tiszteletes Urak, Polgármester Urak, Tisztelt Kárpát-medencei Erdészek, Hölgyeim és Uraim!

Ezt a visszatekintést *Kálmoki Bedő Albert* szerkesztői jegyzetéből merítettem, amit 1891-ben, az akkor huszonöt esztendőes Egyesületről az Erdészeti Lapokban közölt.

Legnagyobb erdészünk nyughelyén, Önökkel együtt tisztelgek az immár másfél évszázadot jubiláló Országos Erdészeti Egyesület huszadik elnökeként!

Különös szeretettel köszöntjük e hét-száz éves település körünkhöz csatlakozó lakosait, az unitárius közösséget, amelynek *Bedő Albert* is a tagja volt.

Csak a legnagyobbaknak adatik olyan megbecsülés, ami *Bedő* személyét övezi. Bizonyosságát adta, hogy ki-magasló teljesítménnyel és egyenes gerinccel, egyszerű származásból is elérhető a társadalom magaslatai.

Unitárius családjából hozott nemes egyszerűségére, emberségére építette fel az életét. Tehetségével, szorgalmával és erős akaratával, szakadatlanul fejlesztette magát. Beiratkozott a magyar erdészet, az államigazgatás, a kultúra, a tudomány, az egyház és a politika Panteonjába.

Elért eredményeit, hivatali és társadalmi tisztségeit felsorolni is szinte lehetetlen.

Bedő Albert 1864-ben végzett a Selmeci Akadémián. *Divald* és *Wagner* mellett munkálkodott a magyar nyelvű erdészeti kultúra megteremtésén. A közreműködésével indult útjára 1862-ben az Erdészeti Lapok, és bontott zászlót 1866-ban az Országos Erdészeti Egyesület. Lapunknak a kezdettől a

munkatársa, huszonhét évig a szerkesztője volt. 1873-ban ő kezdeményezte a folyóirat egyesületi tulajdonba vételét.

Államigazgatási pályája 1868-ban indult. Főerdőmester, majd főerdőtanácsos lett. Soha nem feledkezett meg származásáról, a „megszegényedett és otthonaikért remegő” székelyekről. Közéleti helyét is kihasználta a székelység javára. Kidolgozta a székelyföldi erdők kezelési alapelveit. *Divald Adolf* és *Wagner Károly*val közreműködött az első modern erdőtörvény 1879. évi megalkotásában.

Az Egyesületnek *Bedő* az első titkára, 1880-tól az első alelnöke, majd tiszteletbeli elnöke lett.

Tevékenysége a Monarchia erdészeti motorjává tett OEE minden eredményéhez hozzájárult.

Alkotmány-utcai székházunk, szakkönyvtárunk és az első magyar erdészeti múzeum is az ő közreműködésével létesült. Kulcsszerepe volt az állami erdészkiállítás megindításában.

Zambó Péter ünnepi beszéde a Bedő-tölgy alatt

Bedő Albert tudományos munkásságát publikációk száza tükrözik, közöttük 1885-ben tartott akadémiai székfoglalója Magyarország erdőségeiről. Ennek továbbfejlesztése a Millennium évében jelent meg, a reprint kiadásban ma is közismert térképmelléklettel.

Érdemeit a *Ferenc József Tudományegyetem* tiszteletbeli doktori címmel ismerte el.

Intézkedésére, hazánkban elsőként az erdészetben terjedt el a metrikus mértékrendszer.

A nyugdíjazásával politikai pályára lépett – országgyűlési képviselő, majd a

Székely Egyesület elnöke lett, a Székely Kongresszus társelnöke és vezérszónoka volt. Harcolt Székelyföld fejlesztéséért, az erdőgazdálkodás és a faipar modernizálásáért. Hozzájárult a Budapesti Unitárius Egyházközség megalakulásához, ahol gondnokként szolgált.

Csaknem nyolcvan esztendőt élt. Az Egyesület búcsúztatta, végakarátának megfelelően temették el itt, édesanyja sírjának közelében. Ismertsége és elismertsége példátlan az erdészek között. Több iskola, alapítvány, valamint a tölgyek egyik változata őrzi a nevét. Róla nevezték el az OEE első emlékmét, mely az évtizedek alatt a szakma legnagyobbra értékelt kitüntetésévé vált.

Kortársai mindenkor példaképüknek tartották – és ezt tesszük mi, az utódok is!

A Kárpát-medence az erdei életközösségét tekintve, Európában a legváltozatosabb vidék. E tájnak is gyöngyszeme a Székelyföld. Itt az ember és az erdő évszázadokon át szimbiózisban létezett egymással, az Élet minden tekintetben az erdőről szólt. Adottság volt tehát, hogy ez a vidék váljon a magyar erdészeti szaknyelv bölcsőjévé. Egy lépésre vagyunk annak a folyamatnak a megértésétől, amit a kezdetektől az Egyesület, benne *Bedő* munkássága szervezett és katalizált.

Szaknyelvünk virágoztatta fel az erdészeti tudományát és gyakorlatát – ami visszahatva, felemelte Erdély gazdaságát, a székelyek megélhetését. Mindezt, napjainkban újra megerősíti az erdővagyon öröndetes visszakерülése.

A közös szaknyelv az összetartozás kovásza a Kárpát-medence magyar erdészei között, akik a szülőföldjükön tesznek, dolgoznak nemzeti eszménk képviseletéért. A székely erdőgazdaság életre keltésében, a vidék vasúthálózatba kötésével, kulcsszerepe volt még „Erdély Széchenyijének”, azaz *Mikó Imre grófnak*. Ő nem melleleg a sepsiszentgyörgyi Közgyűlésnek otthont adó kollégium alapítója, amiről háromnyelvű táblával fogunk megemlékezni.

Egyesületünk, ha eleink idején képviselt súlyát nem is közelítheti meg, jól teljesít a kortárs civil szervezetek között. Törekvéseinket szolgálják az Egyesületben kiérlelt ismeretek, társadalmi kapcsolatok.

Képesek vagyunk szakmák és érdekek szektorsemeleges összehangolására. Szerény közreműködésünk is hozzájárul ahhoz, hogy erdészeti teljesítménye a gazdálkodás színvonalában, fenntarthatóságában ma magasabb szintű, mint számos más európai országé.

Elősegítettük, hogy erdőterületünk csaknem megduplázódjék egy évszázad óta. Összeegyeztetjük a faanyagtermelést az erdők társadalmi szempontból fontos más szolgáltatásaival. Valljuk, hogy az erdésznek az ökoszisztéma minden eleméről gondoskodnia kell.

Száztiz esztendeje, negyvenéves fenállásunk ünnepén hangzottak el *Bánffy Dezső* báró elnöki gondolatai. Ma is érvényesen meríthetők belőlük: „*Midőn öntudattal tekintünk a múltra, a jövőre is figyelemmel kell lennünk. A gazdasági életben bevezetett helyzet nincs és nem is lehet. Azon vezérszerep, melyet az Egyesület eddig a saját szakmájában betöltött, további kötelezettségeket ró ránk. Amit építettünk, azt fenntartani, a rohamosan alakuló viszonyokhoz alkalmazkodva fejleszteni kötelességünk!*”

Röviden a további feladatokról. Ha meg akarjuk tartani korábbi szerepünket, képesnek kell maradnunk az iránymutatásra. A legkorszerűbb, tudományterületeket integráló, a trendeket ismerő, európai szintű szakmaiságra lesz szükség.

Szakunkat a fenntarthatóság igénye hozta létre. Ez ma minden korábbinál sürgetőbb kérdés. Nem használhatjuk korlátlanul bolygónk erőforrásait, nem nyújtózkodhatunk tovább, mint ameddig a takarónk ér. Szeretnénk Egyesületünk tekintélyét ennek a szolgálatába állítani.

Szorosabbra kell fonnunk együttműködésünket a régióink országainak szakmai szervezeteivel.

Ennek érdekében, Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr védnöksége mellett, meghívjuk Magyarországra a Visegrádi Négyek erdészeti egyesületeinek képviselőit. Aki nemes célokra tör, az legyen bátor! Merjünk nagyot álmodni az Egyesületben!

Megfontolt kitalással kell munkálkodnunk nagyobb céljaink elérésén, egy idősotthon megvalósításán és a Székházunkhoz fűző jogviszony megszerzésén is. Képesek lehetünk rá, ahogy képesek voltunk a Székelyföldre elhozni a vándorgyűlést.

Rendületlenül ápolnunk kell Selmec szellemét, amit az egyetemese örökség részének tekintünk. Mindezt természetesen azért is, hogy jó legyen az Egyesület tagjának lenni!

Elődeinkre tekintve és a jövőt formálva, nem feledhetjük *Madás Andrásnak* a századik évfordulón adott figyelmeztetését: „*Megnyilatkozásainkat, tetteinket az utókor basonlóan mérlegre fogja tenni. Mert nincs még egy szakma, ahol az ember tevékenységét olyan*

pontosan lebessen két generáció után lemérni, mint az erdészet!”

Tisztelt Helybeliek! Köszönjük, hogy ünnepi rendezvényünket befogadták, és áldozatos munkával segítették az előkészítést! Köszönjük, hogy hozzánk csatlakozva, személyes főhajtásukkal is megtisztelik Bedő Albert emlékét! A mai nap is erősíti az összetartásunkat, hozzásegít ahhoz, hogy Kálnok igazi erdész zárandokhely legyen.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Selmec, Budapest és Kálnok... Bedő Albert személye a Kárpát-medencét összefogó kapocs történelmi korok és emberek, törekvések, érdekek és szervezetek között. Jubileumi vándorgyűlést ezt az összetartozást fejezi ki. Köszönöm, hogy együtt lehetünk!

Örökké éljen és virágozzék az Országos Erdészeti Egyesület!”

Az elnöki beszédet követően a vándorgyűlések hagyományos megemlékezésére került sor, melyen *dr. Sárvári János*, Bedő Albert díjas erdőmérnök, könyvtárunk őre segítségével a legutóbbi éves találkozó óta elhunyt kollégákról és tagtársakról emlékezett meg az OEE tagsága.

Ambrus Tivadar erdőmérnök, *Ács Kornél* erdész, *Bajtel Péter* erdész technikus, *Bartucz László* erdész technikus, *Békei Tibor* erdőmérnök, *Béky Albert* erdőmérnök, *Berényi Gyula* erdész technikus, egyéb felsőfokú végzettségű, *Bezzegh János* erdész technikus, *Bicsák József* erdész technikus, *Bódi Géza* erdész technikus, *Borsodi József* erdőmérnök, *Bozsó László* erdőmérnök, *Czók Gyula* erdész technikus, *Csáki Imre* erdőmérnök, *Csillag Béla* egyéb középfokú végzettségű, *Eőry Gyula* erdőmérnök, *Dr. Fadgyas Kálmán* Bedő Albert díjas erdőmérnök, *Farkas István* erdész technikus, *Dr. Fekete Gyula*, *Főglein László* erdőmérnök, *Frank László* erdőmérnök, *Gáncs Ferenc* erdész technikus, *Gáspár-Hantos Géza* Bedő Albert díjas erdőmérnök, az Egyesület egykori főtitkára, tiszteletbeli tagja, *Gede Lajos* erdész technikus, *Golovics Menyhért* erdőmérnök, vitéz *Hábel György* erdőmérnök, *Haják Gyula* erdőmérnök, az Egyesület tiszteletbeli tagja, *Hajdú András* erdész technikus, *Hámos Béla* erdész technikus, *Hegedűs László* erdész technikus, *Horváth István* erdész technikus, *Izsépi Attila* erdőmérnök, *Jamrik István* erdőmérnök, *Karczag Tibor* erdőmérnök, *Kis Lajos* erdő-

mérnök, *Kiss András* vadgazda mérnök-tanár, *Kiss Gábor* erdész technikus, *Kovács Zoltán* erdész technikus, *Kőrös László* erdőmérnök, *Kulics János* erdész technikus, *Kuslics Péter Pál* erdész technikus, *Kutasi László* erdész technikus, *Mag József* erdőmérnök, *Malekovics János* erdész technikus, *Markó Zoltán* erdész technikus, *Matyasovszky András* Decrett József díjas erdész technikus, *Mészáros Gyula* Bedő Albert díjas erdőmérnök, történész, *Mosonyi Alajos* erdőmérnök, *Nádor Ferenc* könyvelő, *Németh Imre* erdész technikus, *Oroszlány András* erdőmérnök, *Dr. Ott János* erdőmérnök, *Peták István* újságíró, *Petrákovics Károly* erdész technikus, *Péter Ferenc* agrármérnök, *Ponicsán Tibor* egyéb felsőfokú, *Dr. Rácz Antal* erdőmérnök, *Radics Gyula* erdész technikus, *Scheinpflug József* erdész technikus, *Schmidt Ferenc* erdőmérnök, *Schwarz Dezső* erdőmérnök, *id. Simsay István* okleveles erdőmérnök, *Dr. Sipos Árpád* erdőmérnök, *Sipos István* erdész technikus, *Sipos László* erdész technikus, *Sőth Ervin* erdőmérnök, *ifj. Szabados József* erdész technikus, *Szabó János* erdőmérnök, *Szy Ferenc* erdőmérnök, *Utassy Béla* erdész technikus, *Vadas Ferenc* erdőmérnök, *Ván László* Bedő Albert díjas erdőmérnök, *Varga Béla* erdőmérnök, *Venyercsán Pál* erdőmérnök, *Dr. Vogl Hubertné*, *Zorvan Györgyné Müller Klára* Bedő Albert díjas erdőmérnök.

Az elhunytakra emlékezés, a kegyelet pillanatai után Szabó Adél Júlia tiszteletes asszony és *Kiss László*, az OEE általános alelnöke leplezte le a Bedőtölggy tövében újonnan felállított Bedő Albert emléktáblát.

Majd a tölggy koronájának árnyékából a köztársasági elnök vezetésével Bedő Albert sírjához vonultak át az ünneplők, ahol a magyar nemzet nevében Áder János, a magyar kormányzat nevében dr. Semjén Zsolt és dr. Fazekas Sándor, az Országos Erdészeti Egyesület és az erdélyi szakemberek nevében Zambó Péter és Tamás Sándor, illetve Kálnokot képviselve Szabó Adél, *Tóth Anna* (református lelkész asszony) és Kisgyörgy Sándor helyezték el a megemlékezés koszorúit.

Az ünnepséget az erdész himnusz hangjai, emlékszóg beverés és az OEE Erdélyi Helyi Csoport vezetésével emlékfá ültetés zárta.

Szerkesztette és képek:
Nagy László

Ünnepi vacsora Tusnádfürdőn

A sepsikőröspataki ünnepi közgyűlés és a kálnoki megemlékezések után, a Székelyföldön oly szokatlan kánikulai hőség porát is lemosva és felfrissülve, Tusnádfürdőn, a helyi sportpályán kialakított hatalmas méretű rendezvényátorban gyűlt össze — az érkező alkonyt követve — az egyesület tagsága és a meghívott vendégek.

Az ünnepi vacsora fogásainak gasztronómiai élvezete előtt *Bitay Márton* Örs államtitkár köszöntötte az ünnepség résztvevőit, majd *Zambó Péter* OEE elnök társaságában a korábbi hagyományoknak megfelelően, a Vándorgyűlés széles szakmai közönsége előtt adták át az idei Év Erdésze Verseny helyezetteinek járó díjakat.

Ezt követően a 147. OEE Vándorgyűlés szervezésében közreműködő erdélyi és anyaországi kollégák – *Tamás Sándor, Grünman Róbert, Ajgnel Ágnes, Szakács Sándor, Orbók Ilona, Gáll Attila, Vörösné Baracsi Erzsébet, Baricz Árpád és Mizik András* - vehették át az államtitkártól és az egyesületi elnöktől az OEE ajándékát.

A kis felvezető ünnepség végén *Györfly Balázs* NAK elnök mondott köszöntőt, melyben a poharát emelte az Országos Erdészeti Egyesületre, a díjazottakra, valamint arra az ezer főre, akik tiszteletüket tették az elmúlt 150 év erdészeinek értéktérítő tevékenysége előtt.

Beszédét zárva elmondta, hogy az elmúlt 150 évet köszönjük elődeinknek, a további 150 év alapjairól pedig gondoskodjunk közösen annak érdekében, hogy erdészeti értékeink tovább gazdagodhassanak.

Szöveg és kép: **Nagy László**

Emléktábla avatás és kiállítás megnyitó Sepsiszentgyörgyön

Június 24-én székelyföldi szakmai és kulturális terepi programokkal folytatódott az OEE 147. Vándorgyűlésének jubileumi programsorozata. A 11 különböző program során az Erdővidéktől Gyimesig, Csíktól a Barcaságig baran-golhatták be a vándorgyűlés résztvevői a mesés székely tájakat, a sok évszázados múltról beszélő történelmi emlékhelyeket, miközben a programokat vezető helyi magánerdészetek segítségével a térségre jellemző erdőgazdálkodás szakmai részleteivel, viszonyaival is megismerkedhettek.

A terepi programokkal párhuzamosan és azok részeként az egyesület központi rendezvényére Sepsiszentgyörgyön került sor, ahol a Székely Mikó-kollégium falán avatták fel azt az emléktáblát, mely az 1898-as OEE vándorgyűlés közgyűlésének színhelyét örökíti meg, az utókor számára. Az emléktáblát Kovászna Megye Tanácsa és az Országos Erdészeti Egyesület állította.

Az avatáskor elsőként a kollégium igazgató asszonya, *Kondor Ágota* köszöntötte az egyesületi tagokat, vendégeket. Ezt követően *Bitay Márton* Őrs államtitkár tartotta meg ünnepi beszédét.

„Akit magyarnak teremtett az Úristen és nem fogja pártját nemzetének, nem derék ember.” Tisztelt Elnök úr, kedves Igazgató asszony, kedves egyesületi Elnök úr, tisztelt Hölgyeim és Uraim! Széchenyi idézetével kezdem a mai beszédemet, mert ki gondolta volna, mikor Széchenyi ezt papírra ve-

tette, az 1848-as forradalom és szabadságharc előtt, hogy néhány évtizeddel később a szabadságharc leverése után, a magyar nemzet talpra tud állni.

És ki gondolta volna, hogy a talpra állásnak az egyik motorja éppen az erdőgazdálkodás lesz, és vele az a világ, amit az erdészeti egyesület képvisel.

Talán nem is véletlen, hogy a kiegyezés utáni Magyarországnak az egyik legjobban prosperáló és leginkább fejlődő országrésze volt, az, ahol most is állunk.

A Székely Mikó Kollégium sok mindenkinek sokféle történetet hordoz. Gyerekkori kirándulásoktól a történelemtudományokon keresztül, nagyon sok fontos és tartalmas üzenetet, itt Sepsiszentgyörgyön. Külön nagy örömmel gondolok rá, tekintettel arra, hogy gyökereim ide kötnek Erdélyországba.

118 évvel ezelőtt Bedő Albert és erdész társai az akkori Magyarország felemelkedésének motorjai voltak, akik pontosan érezték és tudták, hogy a nemzet egysége és felemelkedése elengedhetetlenül fontos a kiegyezést követően.

Pontosan tudták, hogy milyen útra kell rálépnie az országnak, melyek azok a célok, amelyeket meg kell fogalmazni. Nem véletlen, hogy a munkájuknak köszönhetjük az erdészeti szaknyelv megfelelő ápolását, megteremtését, könyvtárba foglalását és később ennek az eredményét vitték tovább az utódok.

Nagyon büszke vagyok arra, hogy az Országos Erdészeti Egyesület fontosnak érezte, hogy a második erdélyi vándorgyűlést 118 évvel az elsőt követően újra itt rendezze meg, és egy emléktábla segítségével megörökítse, hogy mindenki, aki erre jár érdeklődve el tudja olvasni, és lássa, hogy mi annak a munkának az eredménye, mi annak a tiszteletnek az eredménye, amit az erdészeti egyesület magában hordoz.

Nagyon köszönöm azt, hogy államtitkárként ennek az egyesületnek kvázi a része lehetek és köszönöm azt, hogy az erdész társadalommal együtt igyekezhetünk azon, hogy a Bedő-féle nemzet felemelkedés után a mostani időszakban is egy nemzet felemelkedés részei legyünk.

Ebben a munkában nagyon nagy segítségünkre van megyei elnök úr is, aki itt egy fajta utóvédharcot vív, az Önök és mindannyiunk megmaradásának eredményeként. Kívánunk neki és minden itteni honfitársunknak jó egészséget és sok erőt az előttük álló feladatokhoz!

Az erdészeti egyesületnek pedig kívánom, hogy a fennállásának 150. évfordulóját még legalább ennyi kövesse és méltán nem csak Magyarország, hanem Európa legidősebb és egyben legbölcsebb egyesülete legyen!

A beszédemet azzal a humoros fordulattal szeretném bezárni, hogy Esztergomban, amikor oda jártam gimnáziumba, Vilmos testvérem a 70. születésnapján azt mondtam neki, hogy kedves Vilmos testvér még 70 évet kívánok neked. Mire ő azt válaszolta, hogy ne szabjunk gátat az Isteni gondviselésnek.

Ennek példájára még 150 évet kívánok, de ha több lesz, annak mindannyian csak örülni fogunk. Köszönöm szépen hogy meghallgattak!”

Az avató beszédek sorát Tamás Sándor elnök folytatta, aki többek között emlékeztetett, hogy történelmi egyesület, történelmi helyszínen, történelmi eseményt megörökítő rendezvényen

vesz részt. Történelmi helyszín, hiszen ez az épület, ez az intézmény éppen egy idős az Országos Erdészeti Egyesülettel.

Mint elmondta az 1860-as években született a gondolat, hogy a székelységnek, a székely ifjaknak szellemi bástyát építsenek, amely méltán lett híres nem csak Sepsiszentgyörgyön, nem csak Háromszéken, Székelyföldön, nem csak Erdélyben, hanem a Kárpát-medence egészében.

Felidézte az államtitkári avató beszédet is, aki Széchenyi idézettel kezdett, amely nagyon találó ezen a helyszínen, hiszen *gróf Mikó Imrét* Erdély Széchenyijének nevezték. Nem csak ezt az iskolát, hanem sok más közintézményt is alapított szerte Erdélyországban.

Azzal a gondolattal zárta a beszédét, hogy figyeljenek oda az elkövetkezőkben is a jelenlévők, és mindazok a döntéshozók, akik Budapesten Székelyföldre tekintenek, hogy Háromszék a magyar kultúrának, az európai kultúrának legkeletibb bástyája. Ahhoz, hogy meg tudják tartani, szükséges, hogy akik az ország szélén élnek, akiknek nap, mint nap belecsap a keletről betörő szelek ereje az arcába, azok is úgy érezzék, hogy együvé tartoznak az anyaországiakkal.

Az emléktábla leleplezését követően *Tóth-Bartos András* a Székely Nemzeti Múzeum történésze vetített képes előadás segítségével idézte fel az 1898-as vándorgyűlés eseményeit, az egykori közgyűlés helyszínén, a kollégium dísztermében.

A központi rendezvény folytatásában a Székely Vadászati Múzeumban Bitay Márton Örs államtitkár, Zambó Péter OEE elnök és *Demeter János* a múzeum igazgatója nyitotta meg az itt helyet kapott *Bedő Albert* állandó kiállítását.

A tárlatot *dr. Oroszi Sándor* az OEE Erdészettörténelmi Szakosztályának elnöke mutatta be az egybegyűlteknél, majd a múzeum igazgatója vezette körbe a látogatókat a gazdag vádászati gyűjteményben.

Szöveg és kép: **Nagy László**

Barangolás Erdővidéken

Szobatársam (jóbarátom, nevét nem említem) éjszakát átívelő, elemi erejű horkolása miatt fáradtan, de azért örömteli várakozással szálltam fel az 1-es program buszainak egyikére. A kezdeti jó hangulat egész napos fenntartását több tényező is segítette: jó program, baráti fogadtatás, humorra kapható utatársak, szabad hozzáférésű kőmenyepálinka és Csíki sör.

Első állomás Kisbacon, *Benedek Elek* (1859–1929) háza, amit felesége után elegánsan „Mari-laknak” nevezett el. „Elek apó” dédunokája beszélt az író életéről, munkásságáról. *Pen-gő királyfi* című kis meséskötete szűk fél évszázada a kedvencem volt, de csak ott szembesültem azzal a hatalmas életművel, amit nem is túl hosszú élete végeztével az utókorra hagyott. Internet és mobiltelefon nélkül... Vagy tán éppen azért?

Kisbacon után Erdőfűlén a Kormos-patak völgyében egy kárpáti őserdőben jártunk. Ha a bükk-luc-jegenyefenyő egyes állomány esetleg nem is elégíti ki az őserdő ortodox definícióját, hosszú ideje érintetlen, lenyűgöző „szentély”, ahol sok, természetes erdőkre jellemző jelenséget és folyamatot lehet tetten érni. Ahogy a témakör már eleve sejtette, élénk érdeklődés, eszmecsere és szakmai vita alakult ki a folyamatos erdőborításról, illetve a természetközeli erdőgazdálkodásról. Ott egy életre belém vésődött az is, hogy a székelyek a terep nehézségeit máshogy kategorizálják, mint én...

A salamási tölgy „gyérfás” legelőn *Hartel Tibor*, a Sapientia EMTE oktatója beszélt a fás legelők összetett jelentőségéről. Örültem a vele való találkozásnak, szakmai mondandója szívemhez és meggyőződésemmel is közel állt.

Az ebéd után Vargyason néprajzi/kulturális program következett. Az egyedi festett fabútorokat készítő Sütő család ősei 1568-ban érkeztek a településre. Ma már a 14. generáció alkot, ahogy azt *Sütő Béla* kertjében egy kopjafára vésett családfa is hirdeti. Házát és műhelyét egyébként két héttel előtünk látogatta meg a brit (vagy már csak angol?) trónörökös.

A vargyasi Daniel-kastély első írásos említése 1580-ból való. Szimpatikus, egyszerű, nem hivalkodó építmény. Megdöbbentünk, amikor kiderült, hogy jelenlegi tulajdonosa Esztergom város önkormányzata.

A nap végén visszabuszoztunk a „bázisra”, ahol sült ökrrel, pálinkával és sörrökkel volt előre egyeztetett találkozónk. Programunkat a Baróti Magánerdészeti szervezte és *Kádár Tibor* erdőmérnök kolléga vezette. Kiválóan! Nekik, és minden más közreműködőnek, segítőnek is hálás köszönettel tartozunk a tartalmas és emlékeztető napért.

Dr. Csóka György

Látogatás Sepsiszentgyörgyre

A résztvevők elsőként a Kós Károly által tervezett gyönyörű épületben található Székely Nemzeti Múzeum kiállításait tekintették meg avatott vezetők segítségével, akik csoportunkat két részre bontva könnyítették meg a gazdag gyűjtemény bejárását. A székelység történetéről szóló kiállítás mellett különösen érdekes volt a mindennapi élet használati eszközeinek bemutatása és a Gábor Áron terem.

Innen átvonultunk a Székely Vadászati Kiállítás épületéhez. Ott *Bitay Márton* Őrs FM államtitkár és a *Demeter János* a múzeum igazgatója mondott beszédet, megemlékezve arról, hogyan fogadta be a vadászati gyűjtemény a *Bedő Albert* életéről szóló kiállítást, külön termet biztosítva annak elhelyezésére. A kiállítást *dr. Oroszi Sándor*, az Erdészettörténeti Szakszövetség elnöke mutatta be az érdeklődőknek. *Kolcsár József* színművész *Szilágyi Domokos: Hegyek, fák, fűvek* című versét szavalta el. Soká elidőztünk a vadászati kiállítás rendkívüli trófeákat bemutató termeiben, ahol még egy afrikai részleget is kialakítottak.

Ezt követően csoportunk kocsánytalan tölgy felújítást nézett meg a Sugásban, *Székely László* erdészetvezető szakavatott irányításával. Sok erdőművelő kolléga irigykedve hallgatta, hogy a vaddisznó gyakorlatilag ismeretlen vad a területen, így a kiváló természetes felújítások kerítés védelme nélkül is megvalósíthatók.

Programunkat a sepsiszentgyörgyi Református Vártemplom meglátogatásával folytattuk, majd elindultunk Bedő Albert sepsikőröspataki szülőházához. Az egykori szülőház helyén ma is paplak áll, amit a református lelkész mutatott be. Ezt követően Egyesületünk nevében *Barátossy Gábor*,

az OEE tiszteletbeli tagja és *dr. Oroszi Sándor*, az OEE elnökségének tagja helyezte el az emlékezés koszorúját a ház falán.

A hosszú és rendkívül tartalmas program után jól esett a háziak kínálása, az édes köményes pálinka és a kürtőskalács. A vendéglátásnak ezzel még korántsem volt vége, hiszen a házigazdák kiváló ebéddel vártak és vendégeltek meg minket. Köszönet a helyi szervezőknek, név szerint *Székely Lászlónak, Haulin Lászlónak, Sipos Ernőnek* és *Czibak Andrásnak!*

Dr. Sárvári János

Fotó: **Nagy László**

A Barcaságban és Brassóban jártunk

Programunk első részében a Barcaságba utaztunk. Az Erdély délkeleti részén elhelyezkedő földrajzi-kulturális terület nevére a Barca folyóról kaptak. A vidéket hajdan a németajkú szászok lakták.

Elsőként a Prázsmár község főterén emelkedő evangélikus templomot tekintettük meg, amely a Barcaság legjelentősebb műemlék erődtemploma. Jelentőségét igazolja, hogy az UNESCO a Világörökség részének nyilvánította. Prázsmár a középkorban mezővárosi rangú település volt. Hajdan hármas védfalrendszer védte. A belső várként működő erődtemplomot vélhetően 1218-ban kezdték építeni, majd 1240-

től ciszterci stílusban folytatták. A váron belüli templom szokatlan, egyenlő szárú kereszt alaprajzú, amilyen alig akad a Kárpát-medencében. A belső váron belül, annak falában alakítottak ki a hajdani építők azt a 275 kamrát, amelyek az ostrom idején menedéket nyújtottak a lakóknak, békeidőben pedig hűskészítményeiket tárolták bennük. Az erődtemplom sokszor mentette meg az ott lakók életét. A hihetetlen épségben megmaradt építményt az 1960-as években restaurálták.

A következő úti célunk Brassó, az erdélyi szászok egykori központja volt. A várost a Német Lovagrend által idetelepített szászok alapították. A középkorban 32 bástyával és toronnyal erősített védőfal vette körül, ennek nagy része ma is megtekinthető.

Buszunkkal az egykori városfal mellett parkolva először a Transilvania Egyetem Erdészeti Karát látogattuk meg. Romániában az erdészeti felsőoktatás 1883-ban Bukarestben indult meg, onnan 1948-ban költözött Brassóba. Az intézményt és annak munkáját *dr. Alexandru Lucian Curtu* dékán mutatta be, majd az egyetem növénytani és állattani gyűjteményeit tekintettük meg.

Ezt követően a város legnevezetesebb látnivalóját, a Fekete-templomot kerestük fel, amely az európai gótika legkeletibb építménye. 1383-ban kezdték építeni. Nevét az 1689-es nagy tűzvész után kapta, amikor teljesen bekormozódott.

Folytatva a városnézést, megtekintettük a Főtéren található régi városházát, sétáltunk a szépen felújított belváros ódon utcáiban. Programunk végén a hangulatos Pilvax vendéglőben ebédeltünk meg. Az egész program során Bálint Emőke idegenvezető kísért bennünket, aki hihetetlen lelkesedéssel, kitűnően felkészülve mutatta be szülőföldjét.

Kép és szöveg: **Andrési Pál**

A Rétyi Nyírtól Mikes Kelemenig

Ragyogó napsütésben két autóbusszal indultunk Tusnádfürdőről első megállóhelyünkre, Kovászna megye (egykor Háromszék vármegye) központjába. Az Olt folyó mentén haladva értük el Sepsiszentgyörgyöt, ahol a Székely Mikó Kollégium udvarán emléktáblát avattunk az OEE 1898. évi első erdélyi közgyűlésének emlékére.

A kis avató ünnepségen az erdészközönség nagyobbik része a tűző nap elől árnyékba húzódva, de nagy érdeklődéssel hallgatta a felszólalókat és a kollégium diákja, *Steckbauer Hanzi Réka* csodálatos énekét. Miután *Tóth-Bartos András* történész előadásából megtudhattunk, hogy elődeink a 118 évvel ezelőti háromszéki közgyűlés minden napját baráti találkozókkal és táncmulatsággal zárták, közel egyórás városnézésre indultunk. Innentől kezdve egy igazi lokálpatrióta, *Kisgyörgy Zoltán* újságíró vezette csapatunkat. A Sepsiszentgyörgy központi helyén elhelyezkedő szépen gondozott Erzsébet-parkot körüljárva minden nevezetes épületről, templomról és szoborról tájékoztatt bennünket, színes és humoros előadásában.

Frissítő italok és finom péksütemények elfogyasztását követően az egyetlen szakmai programunk következett, a Rétyi nyíres megtekintése. A Háromszék Szaharájának is nevezett védett homokos terület kialakulásának történetét Zoli bátyánk – aki eredetileg geológus – tudományos alapossgal ismertette. A Feketeügy folyó alakította terepen tett erdei sétánkat a Brassói 24-es Honvédgyalozezred hőseinek emlékművénél zártuk.

A „székelyföldi Thermopülétől” Csernátonig

A program első állomása a Nyerges-tető volt, mely a Háromszéki-medencét és a Csíki-medencét összekötő átjáró a Csíki Havasok és a Torjai-hegység között. Számatalan véres ütközet helyszíne volt a történelem folyamán. 1849. augusztus 1-jén a Nyerges-tetőn maroknyi székely honvéddhuszár állított meg több ezer orosz-osztrák katonát. Jelenleg a csata helyszínén emlékoszlop és számatalan kisebb-nagyobb kopjafa őrzi a csatában elesett hősök emlékét.

Innen tovább utazva Kézdivásárhelyi következett. A Kárpát-medence legkeletibb fekvésű magyar többségű városa, az egykori Kézdiszék központja. Sajátos településszerkezete – a főtér kapualjaiból nyíló síkátorszerű, több mint hetven udvarterével – egyedülálló Erdélyben. Itt öntötte ágyúit az 1848-49-es szabadságharc legendás alakja, *Gábor Áron*.

Háromszéki barangolásunk legtávolabbi helyszíne *Mikes Kelemen* szülőfaluja, Zágon következett. A Mikes-Szentkereszthy-kúriánál a frissen kinevezett régi-új polgármester, *Kis József* és a Zágoni Magánerdészet vezetője, *Bessenyei István* fogadott bennünket. A kiállítások és a park megtekintése előtt az Egyesület nevében koszorút helyeztünk el Mikes Kelemen szobránál.

A zárt erdőkkel borított hegykoszorúk övezte parkban fogyasztottuk el finom ebédünket, melynek főétele többféle vadpörköltből és puliszkából készült. Külön meg kell emlé-

kezni a polgármester rendkívül izletes szilvapálinkájáról, aki arra jár, semmi esetre se hagyja ki a kóstolását!

Kőrösi Csoma Sándor mellszobrának megkoszorúzásával, majd emlékszobájának megtekintésével folytatódott utunk. Csomakőröst északi irányba elhagyva kirándulásunk utolsó állomásaként értünk Nyergesetöre. A zivatarfelhőket végig magunk előtt tolvá szárazon érkezünk vissza a Csomád-hegység lábához.

Czirok István
Kép: **Nagy László**

A következő úticél Gelence községben, a méltán híres Szent Imre-templom volt. Székelyföld egyik legismertebb műemléke. Az UNESCO Világörökség részeként a Szent László legendát feldolgozó freskósorozata miatt egyedülálló a világon, mely az 1330-as években készülhetett. A várfallal övezett templom építése 1245-re tehető. A védőfalat és a fatornáccal magasztott harangtornyot a 15. században emelték. A templom hajója nem volt soha boltozott, gerendákra szegezett deszkákkal volt fedve. Erre készült 1628-ban a kazettás mennyezetfestés 103 festett kazettával.

A 19. század végén a Gelence-patak mentén több fűrészmű üzemelt. A zabolai gróf Mikes család nagy kiterjedésű erdősegeinek kitermelésére erdei iparvállalat létesült. A kötélpályás, vízi-, illetve úszócsatornás szállítás mellett, a gelencei üzemtől a Brassó-Háromszéki vasút csatlakozásig, *gróf Mikes Armin* 17 km hosszúságú erdei vasutat is épített, 1905-ben. Az 1880-as években a helybeliek petróleumforrást fedeztek fel, de csak az 1970-es években indul meg a kőolaj feltárása és kitermelése, amely napjainkig is tart.

A szakmai program során, a Kézdivásárhelyi Magánerdészet kollégáinak segítségével, a Nagy Gelence-patak völgyében tanulmányozhatták a résztvevők, hogy milyen problémákat vet fel a kőolaj-kitermelés erdőterületeken. A vidék erdeit bükk-fenyő elegyerdők, luc- és jegenyefenyvesek jellemzik.

A program utolsó állomása Alsócsernáton volt, melyet a felső-háromszéki néprajzi múzeum tett híressé. A múzeum anyagát *id. Haszmann Pál* kezdte gyűjteni, és a család folytatta. A múzeum a reneszánsz alapokon klasszicista stílusban épült egykori Damokos-kúriában található.

Szerkesztette: **Nagy László**
Fotó: **Tarjáni Antal**

A Nyerges-tetőtől a Mogyorós-tetőig

A közös autóbusz és a program elején még csak bemutatkozó kísérőnk segítségével nekivágtunk az Alcsíki-medencének. Először a 878 m magasán fekvő Nyerges-tető felé vettük az irányt.

A székely hősi emlékhely az 1849. augusztusi helytállás mementója, amikor is *Tuzson Sándor* őrnagy parancsnoksága alatt álló maroknyi székely sereg, a Kászonszék felől támadó többszörös osztrák-orosz túlerőt megállította és feltartóztatta. 1899-ben az 50. évfordulóra a székely honfiak és honleányok adakozásából állították fel a ma is álló emlékoszlopot, mely köré most már rendezett kopjafa és kereszt emlékpark települt. Az emlékparkban számos helyi és magyarországi település, hazai és helyi szervezet magyar nemzeti színekbe öltöztetett emléket jártuk végig.

Innen Kézdivásárhelyre vezetett utunk. Buszaink a város udvaros telkeken kiépített egyedi főterén álltak meg. A város jelképévé vált *Gábor Áron* szoborhoz gyalogoltunk, ahol a

Tibád Sándor tanár úr által előadott várostörténeti tudnivalók és *Gábor Áron*, valamint *Túróczi Mózes* ágyúöntő tevékenységének ismertetése után, *Ugron Ákos Gábor* helyettes államtitkár közreműködésével megkoszorúztuk a berecki származású székely honvédtiszt szobrát.

Ezután a Berecki Magánerdészet telephelyére érkeztünk, ahol *Dimény György* erdészetvezető üdvözlő köszöntése és szakmai beszámolója után, mindannyian személyre kiállított díszoklevelet vehettünk át a jeles nap emlékére. Az otthonos erdészetudvaron hamar kialakultak kisebb társalgó körök is, ahol a beszélgetések a közbirtokossági erdőterületek műveléséről, használatáról és a faanyagok értékesítéséről folytak.

Bereckről az Ojtozi-szorosba utaztunk tovább, ahol az *Ezeréves magyar határon* felállított Hármashalom emlékművet koszorúztuk meg, *Kiss László* alelnökünk és *Kosztika Miklós* professzorunk vezetésével.

Ojtozból a közeli fűrésztelepre mentünk, ahol többek között bemutatásra kerültek az egykor vízkerékkel és transzmisszióval meghajtott matuzsálemi korú feldolgozó gépek is.

Ebédünket a közeli Mogyorós-tetőn sátrakkal berendezett erdei tisztáson költöttük el, izgalmakat, vidám hangulatot okozó viharos fergeteg és az utána kötelező léleklemelegítő „száritófolyadékok” kíséretében.

Visszatérve Bereckre az iskola melletti művelődési központba invitáltak vendéglátóink, ahol az iskola növendékei népviseletbe öltözve, énekes táncos bemutatót tartottak, majd egy óras műsor keretében. Egy kis frissítő után sajnos búcsút kellett vennünk szíves vendéglátóinktól. Köszönet a szervezőknek és az erdélyi vendéglátó erdészeknek a tartalmas napért!

Dánfy László Andor

Fotó: **Tarjáni Antal**

Felső-háromszéki barangolás

A Kézdialmási Erdőbirtokosság (és a magánerdészet vezetője, *Vánicsa Botond*) által szervezett program igazi unikum volt. Az autóbuszba beszállást követően kísérőnk rögtön a székely öngazgatás kialakulásáról, a székek megalakulásáról az Olt menténekváltozásáról tartott lebilincselő tájékoztatást.

A Haszmann Pál Néprajzi Múzeumban tett séta, nézelődés kíváncsivá tett, hogy „tárlatvezetőnk”, *Haszmann József* és hozzá hasonlóan a múlt megmentésén fáradozó *Hajdú Ráfi*s *János* bátyánk, a mezőkövesdi gépmúzeum alapítója milyen jól megérthetnék egymást. Szinte a gondolataimban olvasott, mikor megjegyezte: „...a cingár székely ismeri a telt matyót, és jó barátságban vannak.”

A kiállított darabok mindegyike gyöngyszem, de leginkább az öntöttvas kályhák ragadtak meg, melyek igazi és pótolhatatlan ipartörténeti remek.

Nehezen – talán a kínált szíverősítőknak is köszönhetően – elváltunk a helyszíntől, és *Gábor Áron* hazafiságát sugalló Kézdivásárhelyre buszoztunk. A város, főleg a főtere szépen megújult az utóbbi években.

Némi helytörténeti nézelődések után következett a Veresvízi tőzegláp. Vendéglátóink kiváló házigazda módjára egy EUTR-rel, GPS-szel, és egyéb nyomkövetővel fel nem szerelt pótkocsis teherautóval vittek a láp forrásvidékére, ahol a sátrak alatt pálinka is várt. Talán ennek és a közben ránk zúduló esőnek köszönhetően a forráslapot kevesen tekintettük meg. Pedig hasonló unikális növényvilágokat a Kárpáton kívül csak az Alpokban látni. Végül a székely honvéd hősöknek emléket állító Nyerges-tetőn keresztül visszatértünk a süllő ökről illattól terhes Tusnádfürdőre.

Garamszegi István

Kép: **Garamszegi István, Ihárosi Péter**

Csíkban és Gyimesben jártunk

Ezt a programot, ami nagyon sokat adott a résztvevőknek, a Csíkszépvízi Magánerdészet szervezte. Kultúra, szakma, történelem, hitélet, odaadó barátság, így foglalható össze röviden ennek a napnak a története. Sokat láttunk, sokat tanultunk.

Első megállónk Zsögöd, a Nagy Imre Galéria és emlékház. *Nagy Imre* egyike a 20. század legjelentősebb magyar festőinek. Amíg kortársai Párizsban éltek művészettől zajos életüket, addig ő hűen szülőföldjéhez és népéhez, otthon alkotott.

Képeinek többsége megtalálható a galériában éppúgy, mint életének tárgyai. Képeit nézve érthetetlen, hogy művészete miért nem kap nagyobb hírverést minálunk.

Az erdei szakmai program a Szépvíz közbirtokosság 16-19 erdőrészleteiben volt. A mai követelményeknek megfelelő nyílvessző munkák eredményét mutatták be kollégáink. Az itt-

Megmásztuk az Egyes-kőt!

Izzadunk. Hosszan elnyúló libasorban kaptatunk felfelé az árnyas, ám mégsem hűvös fenyvesben. Fülledt, páras a levegő. Talán még a hegy is izzad. De az erdő biztosan.

Március végén, a vándorgyűlésre jelentkezéskor, még jó ötletnek tűnt, hogy a majdnem ezer kilométeres zsigabasztó buszozás után, a bőséges étkezések és baráti italozások közé beiktassunk egy kis testmozgást is. „Közepesen nehéz” – így jellemezték a szervezők a túrát. Persze nem mindegy, hogy kinek: egy síkvidéki erdésznek, netalán irodai szakembernek, vagy egy naponta a Hagymás-hegységet járó, medvékhez és egyéb veszedelmekhez edződött szívós székelynek.

Elszégyellem magam. Itt panaszkodom a fülledt idő miatt, miközben a viharverten is csodálatos Erdélyország szívében járok, ahol a helyiek ezer esztendeje tűrik konok kitartással a történelem csapásait. Még egy óra sem telt el azóta, hogy a „Mádéfalvi veszedelem” emlékoszlopánál meghatottan énekelte a székely himnuszt kb. százhusz fős csapatunk. Az 1764-es vérengzés óta is sokat láttak itt a környező hegyek.

„Ami nem öl meg, az megerősít” – jut eszembe, mondom is lassulófélben lévő társaimnak, aztán megújult erővel lépdelek tovább az emelkedőn. Mindenkinél eljön a holtpon, aminél rosszabb már nem lehet. Amikor már nem számít, hogy minden lépésnél a combodhoz tapad a nadrág, amikor a hátadon már teljesen átázott az ing vagy a póló, amikor már nem veszed a fáradságot, hogy letöröld a homlokodról összegyűlő és az orrodon végiggördülve lecsöpögni készülő verítéket.

hoinál sokkal több csapadék és kedvezőbb termőhelyi viszonyok mellett sem gondtalan az erdészek élete. A szakmai hozzáértés eredményét láhattuk a bemutatott csoportos felújítógáz példáján. A Natura 2000 területek problémája a csíkszépvízi kollégák számára sem ismeretlen.

A csapat elvándorolt az ezeréves határra is. Csíkból a hegyeken átkelve érkezünk Gyimesbe, Bákó megyébe. Gyimesbük a Tatos folyó felső szakaszán, a gyimesi szoros alsó kijáratánál fekszik. Mind a folyó, mind a vasútvonal itt hagyja el Erdélyt és lép át Moldvába. A Kápolna, a Rákóczi-vár maradványainak és a történelmi Magyarország legkeletibb vasúti őrházának megtekintése felejthetetlen élmény. Az ott élők furfangjának és hozzáállásának köszönhetően épült új templom a leg-sötétebb időkben és éledt fel haló poraiból a 30. számú vasúti őrház, amit bontási anyagként sikerült megvásárolni és számos adományozó jóvoltából helyreállítani. A kis épület nem csak emlék, szépen berendezett múzeuma bemutatja a magyar vasúttörténelem talán legszebb korszakát. Gyimesbük fennmaradt emlékei ma már a történelem nagy tanúi.

A sok látnivalótól elfáradt és a finom falatoktól eltelt csapat utolsó programként megpihenhetett Csíksomlyó Kegyetemplomában. A templom és környéke most csendes volt, csapatunk és egy-két zarándok kivételével csak a helyiek jártak-keltek az utcán. A látogató mégis szinte érzi a búcsú idején összegyűlő több százezres zarándoktömeg lelki jelenlétét. Mert Csíksomlyó erejét ez adja. A templom és a Madonna-szobor megtekintésén túl módunk volt megnézni a kolostor udvarát is.

Nem az udvariasság, hanem az őszinte elismerés mondatta velünk a köszönetet, amikor elbúcsúztunk vendéglátóinktól. A Kedves Olvasónak meg csak annyit mondhatunk: ha még nem jártak Csíksban-Gyimesben, tegyék meg, mert érdemes és kell.

Gerely Ferenc
Kép: **Für Tamás**

A „minden mindegy” pontján túl lassanként megváltozik a szemléleted. Eszedbe jut, hogy micsoda kiváló méregtelenítő kúra a kiadós izzadás – mások fizetnek azért, hogy szaunába járjanak, te pedig ajándékba kapod, ingyen, mint kiegészítő „szolgáltatást”. Ezen a ponton rájössz arra is, hogy semmi ér-

telme tovább a táskádban cipelni az indulásnál kapott, előrelátóan későbbre tartogatott második doboz sörödet. Felbontod, és egy árnyalattal máris szebb lett a világ...

Lassan ritkulnak a fák, s oldalról – mint egy életre kelt *Wass Albert* regényben – újra meg újra megnyílik előttünk a tér, és kibontakozik a szelíden, zölden hullámzó táj. Lágyszellő kél, hűsen végigsimítja arcunkat, s a még mindig előttünk magasodó hegytető felől (szinte úgy tűnik: az égből) egy ünnepi zenekar hangfoszlányai köszöntenek bennünket. *Várnak ránk!*

Iványi Ákos; Kép: Mőcsényi Miklós

A Prahova völgyében — Szinája, Poszáda

Terepi programunk első állomásaként a Déli-Kárpátok egyik gyöngyszemét, a szinájai Peles kastélyt tekintettük meg, mely Románia legszebb királyi rezidenciája. A kastélytól nyugatra a Bucsecs-hegység hatalmas vonulatai magasodnak, körülötte pedig végláthatatlan erdők varázsolnak még mesebellebb hangulatot az impozáns épületegyüttesnek.

A kastély tekintélyes és gyönyörű parkjának köszönhetően távolinak tűnik a civilizáció, egyáltalán nem is érzékelhető a palota szomszédságában elterülő frekventált üdülőváros, Szinája közelsége.

Balázs Károly idegenvezetőnk kíséretében belülről is megcsodálhattuk a királyi palotát. A belső terek, termek fa és márvány díszítéseinek kialakítása, a legapróbb részletek kidolgozottsága, mind-mind a kastély kifinomult pompáját és művészi gazdagságát hirdeti.

Az itt létrehozott áramfejlesztő telepnek köszönhetően a több mint 3 ezer m² területű kastély volt Európa első, teljes mértékben árammal megvilágított kastélya. A palota jelenleg I. Mihály román király és családja tulajdonában van, akik azonban hozzájárultak ahhoz, hogy az épület múzeumi célokat szolgáljon.

Egy rövid szabadprogramot követően aztán tovább utaztunk délnek, Poszádára. Szakmai programként a poszádai Vadászmuzeum révén betekintést nyerhettünk a Kárpátok és a Duna-delta élővilágába. A folyami kövekből hagyományos román hegyi építészeti módon létesített épület egykoron királyi rezidenciaként működött. Majd állami kézre kerülését követően alakították ki benne a Kárpáti Vadászmuzeumot. Különösen gazdag, több mint 2000 darabos trófea gyűjtemé-

nye méltán váltja ki az érdeklődők elismerését. Az épületben szemügyre vehettük a Kárpátok kiemelkedő minőségű tróféáit, többek között zerge, szarvas, vadkanagyar tróféákat, valamint medve koponyákat és medvebőröket, köztük pár világrekordert is.

Causescu számos tróféája is részét képezi a gyűjteménynek. A kiállításon értékes vadászattörténettel kapcsolatos tárgyak és különleges vadászfegyverek is megtekinthetők voltak.

Végezetül rendkívül érdekes volt a medvepopuláció számának alakulása és annak, valamint egyéb szakmai kérdések megvitatása a helybéli kollégák tapasztalatai alapján.

A múzeum megtekintése után, bár némi jégeső kíséretében, de annál felhőtlenebb baráti beszélgetés közben fogasztottuk el ebédünket egy helyi vendéglátó egységben.

Nagy-Khell Melinda

A Csomád csodáitól Gábor Áron sírjáig

A program első állomásaként felkeresett Szent Anna-tó és a Mohos-láp Európa-szerte ismert természeti ritkaság. A Szent Anna-tó Délkelet-Európa egyetlen épségben megmaradt vulkáni krátertava. A Csomád-hegycsoporthoz tartozó Nagy-Csomád kráterének egyikében alakult ki, 950 méter tengerszint feletti magasságban. A másik kráterben a Mohos-tőzegláp található. A majdnem szabályos kör alakú tó 22 hektár kiterjedésű, 1737 méter kerületű és átlagban 4 méter mélységű. Forrása nincs, vizének utánpótlásáról a környező hegyek tavaszi hóolvadása gondoskodik. A tó mellett fekszik a Szent Anna-kápolna, ahol minden évben Anna-napi búcsút rendeznek.

A Mohos-tőzegláp hajdani kiterjedt víztükre a négyszerese volt a Szent Anna-tó felületének. A Mohos-tó évezredek óta egyre apadt, és lassan elmozsárosodott, igazi magashegyi felláppá változva. A tőzeg az évezredek során elhalt tőzegmohák tömkelegéből halmozódott fel. A tőzegláp területén számos nyílt vízfelület (tőszem) és különböző növényritkaságok is találhatóak.

A következő terepi állomáshoz már hegyemenetben kellett kapaszkodni. A torjai Búdös-barlang Európa legnagyobb kénhidrogénes mofettája, ahonnan naponta mintegy 6000 m³ majdnem tiszta szén-dioxid kerül a levegőbe. A Búdös-hegy vulkanikus tömegében több kisebb-nagyobb gázt eregető kőfülkét, bemélyedést, barlangot találunk még, amelyeket többnyire emberkéz alkotott, s melyek régen kénbányaként működtek. A Jókai által „pokol tornácának” nevezett torjai Búdös-barlang 1052 méter magasságban, bükkfák, fenyők, nyírek alkotta erdőszeg közepette található. A 14 méter hosszú üreg nem természetes módon jött létre, hanem egy régi kénbánya felhagyott támaja.

A természeti látnivalók után Eresztevény református templomának kertjébe érkeztek a résztvevők, ahol *Gábor Áron* sírja található. Gábor Áron a háromszéki önvédelmi erők és az orosz cár csapatai közötti tűzérségi összecsapásban vesztette életét. 1849. július 2-án halt hősi halált a kőkösi híd védelmében. A székely őrnagy híres ágyúöntőként és a forradalom ügyéért életét áldozó hős tüzértisztként él népe emlékezetében. A túra résztvevői koszorúzással tisztelegtek Gábor Áron síremlékénél.

Szerkesztette: **Nagy László**

Fotó: **Makra Zsuzsanna**

Baráti találkozó és búcsú Székelyföldről

A kitörő viharos fergetegektől sem mentes, helyenként fásasztó gyaloglásokkal is színesített egész napos gazdag terepi programokat követően, ismét a tusnádfürdői rendezvénysátorban gyűltek össze, most már kötetlenebb baráti találkozóra, az egyesületi tagok és a vendégek.

A sátor vonzerejét nagyban növelte az előterében vígan sült ökörhús étvágygerjesztő illata, illetve a nagy hőségben emésztő szomjúságot oltó és emiatt méltán nagy népszerűségnek örvendő gyógyhatású csíki komló kivonat is.

A hagyományoktól eltérően a baráti találkozó teremtett alkalmat a vándorgyűlés zászló emlékszalagjának felkötésére és a zászló átadására is. *Tamás Sándor* és *Kisgyörgy Sándor* a vendéglátók nevében *Galamb Gábornak*, a

Kaszó Zrt. vezérigazgatójának, a jövő évi 148. OEE Vándorgyűlés házigazdájának adta át az egyesületi vándorgyűlés vándorzászlaját.

Az OEE 147. Vándorgyűlésének zárásaként *Zambó Péter* elnök mondott köszönő szavakat a résztvevőknek. Többek között felidézte, hogy a sepsiköröspataki és a kálnoki ünnepség során arra gondolt végignézve a pulpitusról, hogy semmi mást nem kíván az itt lévő közel 1000 embernek, minthogy egyszer az életében érezze át azt az érzést, amit ő érzett azon a helyen állva, végignézve a kollegákon. Azon az 1000 magyar erdészen, akit sikerült elhozni Erdélybe, és sikerült meggyőzni őket arról, hogy egy kiváló vándorgyűlés résztvevői lesznek. Mindez jó példa arra, hogy az összetartozásról példát mutattunk, más szakmáknak, más szakoknak. Egyben megköszönte az egyesület titkárságának, a támogató kollegáknak a hosszú-hosszú hónapok kitartó mun-

káját. Majd végezetül szerencsés hazaérkezést, örömteli napokat kívánt mindenkinek.

Az elnöki szavakat követően *Tamás Sándor* lépett még búcsúzóul a színpadra és a házigazda erdélyi kollégák, székelyföldiek nevében valódi székely ajándékokkal lepte meg *Zambó Péter* elnököt, *Kiss László* alelnököt és *Lomniczi Gergely* főtitkárt.

Szöveg és kép: **Nagy László**

Köszönetnyilvánítás

Az Erdészeti Lapok Szerkesztősége ezúton köszöni meg a jubileumi vándorgyűlést bemutató lapszám szerkesztésében fényképpel vagy kéziratral közreműködők önzetlen segítségét!

Köszönet *Nagy-Khell Melindának*, *dr. Elekes Tibornak*, *Kádár Tibornak*, *Tótb-Bartos Andrásnak*, *dr. Csóka Györgynek*, *dr. Sárvári Jánosnak*, *Andrés Pálnak*, *Czírok Istvánnak*, *Dánffy Lászlónak*, *Garamszegi Istvánnak*, *Gezely Ferencnek* és *Iványi Ákosnak*, akik írásokkal és fényképekkel segítettek a szerkesztő munkáját!

Köszönet a fényképekért *Makra Zsuzsannának*, *Fűr Tamásnak*, *Möcsényi Miklósnak*, *Ibárosi Péternek*, *Kocsis Boldizsár Jánosnak* és *Tarjáni Antalnak*!

Nagy László, főszerkesztő

A résztvevők névsora

Ábrahám István, Aczko Szilvko, Ács Norbert, Ács Péter, Áder János Dr., Agárdiné Rimóczi Irén, Ágij László, Ajgel Ágnes, Altorjai Anita, Áncsán György, Andorka Bernát, Andorka István Andor, András Róbert, András Zsolt, André Zoltán id., Andrési Dániel, Andrési Pál, Andrésiné dr. Ambrus Ildikó, Angei Kornél, Antal Árpád András, Appl Gábor, Arató János, Asztalos István, Ávéd Ildikó,

Babos Imre id., Bács M. Csaba, Bácsi Benjamin, Badari Tibor, Bagdán Levente, Bajcsi Levente, Bajnai Csaba, Bajner Attila, Bajtel Gyula, Bakay László, Bakó Márton, Bakon József, Bakonyi Csaba, Bakti Péter, Balázs Árpád, Balázs László, Bálint Benczédi Ferenc, Bálint Gabriella, Bálint István, Bálint Lajos, Bálint Sándor, Balint Tibor, Balogh Ernő, Balogh István, Balsay Miklós, Bán Gábor, Bányai Péter, Barabás Tamás, Baracs Zsolt, Bárány Gábor dr., Bárány János, Bárány László, Baranya Csaba, Barátossy Gábor, Baricz Árpád, Barkóczi István, Bátky Dániel, Battáné Császár Erika, Bedő József, Bedő Olivér, Bejczy Éva, Békési János, Bekőné Polner Katalin, Beliczay István, Bene Antal, Benei Zsolt, Benéné Székely Csilla, Benkő László, Berde József, Berecki Gábor, Berecki Tibor, Berkecz Imre, Berta Tamás, Berta Tibor, Bessenyei István, Bilibók Géza, Birck László, Bíró Árpád, Bíró Barna, Bíró János, Bíró Miklós, Biróné Marton Zsuzsanna, Bischof Norbert, Bitay Márton Örs Dr., Bitay Mihály, Blazsev Zsivko, Bobkó János, Bocor Attila, Bocz Csaba, Boda József, Bódi György Antal, Bodrogi Pál, Bogdán József, Bognár Bence, Bognár Gábor, Bognár Tibor, Bokor Attila, Boleman György, Bolgár Róbert, Bolvári István, Borbély Imre, Borbély László, Borbély Melinda, Borboly Csaba, Borcsa-Bodolay János, Borka Viktor, Borkó Károly, Boross László, Borovics Attila Dr., Bors László, Borsos Sándor, Both Hajnalka, Boza Donát, Bozó Krisztián, Bózsó Gyula, Böszörményi Bence, Brander Levente, Bratkovič Vlado, Brecsok Sándor, Bubán István, Bugán József, Buneváczy Győző,

Chikán István, Czeglédi László, Czémán Imre, Czémán Péter, Czibak András, Czigola Gyula, Czili Kármén, Czirok István,

Csáki Hunor, Csarnai Gergő, Császár György, Csatho László, Csejkné Kissimon Mária, Cseke Bence András, Cseke István, Cseke László, Csépanyi Péter Albert, Csépanyi Péter Albertné, Cseppely Attila, Csernus Zsolt, Csíha Imre, Csirke Ferenc, Csiszár Attila, Csizmadia Sándor, Csizmadia Sándor id., Csóka György Dr., Csoknyai József, Csomor József, Csomós László, Csonka Tibor, Csontos Dömötör, Csordás Nagy László, Csordás Nagy Lászlóné, Csordás Roland, Csüdör Barnabás,

Dalvári Vince Gábor, Dánfy László Andor, Dani Dezső, Dargel Hagen, Darvas Károly, Dávid József, Dégi Zoltán, Demeter István, Demeter János, Dénes Albert, Dénes András, Dénes Tibor, Derczeni Rudolf Alexandru, Dezső Lázár, Dezső Vilmos, Dienes István, Dimeny György, Dobó István, Dobos Ildikó, Dobos László, Dobro-Kecsmár Csaba, Dolnegó József, Domján Marcell, Domokos Gábor, Donkó Ferenc, Dózsa Viktor, Döme László, Drabbant Zsolt, Draskóczy József, Drótos Erika, Druzsba Attila, Dudás László Péter, Dudás Pál, Dzsudzák Gábor,

Egyed Csaba, Ekman Tamás, Emmerling Gábor, Emmerlingné Köhler Marietta, Emődi Zsolt, Encsi Csaba, Erdély István, Erdély Teréz, Erdély Zoltán,

Fábián Béla, Fábián Zoltán, Fancsali Ernő, Fancsali Ernő id., Faragó Sándor, Faragóné Lampert Ágota, Farkas Csaba, Farkaš Ján, Farkas Lajos, Farkas Szilárd, Farkas Zsuzsanna, Fazekas Irén, Fazekas József, Fazekas Sándor, Fehér Ferenc ifj., Fehér István, Fehér Sándor, Fehér Zsuzsanna, Fejér Gizella, Fejes József, Fekete Ferenc, Fekete György, Fekete Réka, Ferenczi Tamás, Ferkő Jenő, Ficzer András, Figula Mihaela, Filák Attila, Fírbás Nándor, Fodor György, Fodor Márta Dr., Fodor Mihály, Forgács Attila, Francsics Judit, Freller Mónika, Fritsch Ottó, Fűhrer Ernő Dr., Fülöp Tamás, Fűr Tamás, Füredi László,

Gaal Györgyné Dr., Gál Attila, Gál Balázs, Gál Emil, Gál János, Gál László, Gál Sándor, Gál Sándor, Gál Sándor, Galamb Gábor, Gáll Attila, Gallai Richárd, Gál-Pál László, Garamszegi István, Gazdag Izabella, Gereley Ferenc, Gergáczy Péter, Gergál Sándor, Gergely Gábor Tibor, Gerner Gábor, Gerner László, Giliga Márta, Góhér Zoltán, Gombási Károly, Göbölös Péter, Göde József, Göde Tamás, Gödörházi Gábor, Gősi István, Greiner József, Gróh Gáspár, Grüman Róbert, Guba Csaba, Gulyás Gábor, Gulyás Lilla, Gulyás Péter, Guzsik Alfréd,

Gyenes Károly, Gyenge Álmos, Gyenge Árpád, Gyergyák Lajos, Győrffy Árpád, Győrffy Balázs, Győrffy Levente, Győrfi Dénes, Győrfi Josif, Győri Róbert, Györke Gábor, Gyüre Kázmérné, Gyürki János,

Haas Béla, Hadnagy Lehel, Haidinger György, Hajdú András, Hajdu Ferenc id., Hajdu Ferenc ifj., Hajzer Szabolcs, Halász Gábor, Hallósy-Sereg Zita, Hámori Sándor, Hári József, Hasznosits Győző, Hatos Tamás, Havaj Kornél, Havlin Bocskor László, Hefler László, Hegedűs Andrea, Heim Márton, Helt Csaba, Hirman Antal, Hódos Tamás, Hoffman Gábor, Hoffmann András, Hohn Miklós, Holdampf Gyula, Homoki József, Hornyánszky Antal, Horváth Arnold, Horváth Attila, Horváth Attila, Horváth Barnabás, Horváth Béla prof. Dr., Horváth Csaba, Horváth Ernő, Horváth Eszter, Horváth Gábor, Horváth József, Horváth László, Horváth Péter, Horváth Péter Brúnó, Horváth Szilárd, Horváth Zsolt, Horváthné Novák Mária Dr., Horváthné Varga Anikó, Hubert Kügler, Hudák Márton, Hulják Péter,

Iberpaker Gábor, Ignáth János, Ihárosi Péter, Ilie Lívía, Illés György, Illyés Balázs, Illyés Benjamin Dr., Inokai Balázs, Istenes József, Istvan Zvonimir, Iványi Ákos, Iványi Miklós, Izsák Árpád,

Jakab Béla, Jakab Csaba, Jakab Gáspár, Jakab Lehel, Jakab Nándor, Jani Balázs, Jánik Renáta, János Levente, János Zsolt, Jánosi Mária, Jánoska Ferenc Dr., Janovicz István, Joós Csaba, Józsa István, Juhász Beáta, Juhász Lajos, Juhász Mihály, Jung László, Jung László Dr., Juracsek Ferenc,

Kacsó Zoltán Márton, Kádár Attila, Kádár Tibor id., Kádár Tibor-Sándor, Kaitz Zoltán, Kálmán Miklós, Karácsony László, Karádi László, Karba János, Kardos Bendegúz, Kárpáti László Dr., Kárpátné Ugron Anikó Dr., Kaszala Judit, Kató Béla, Kelemen Csaba, Kelemen Géza, Kencse Zoltán, Keresztes Attila, Keresztes György, Keresztes László, Keszi László, Keszleri József, Kiczko Mónika, Kincses Miklós, Kindla Norbert, Király Dénes id., Király Pál József Dr., Király Pálné, Király Zoltán, Kis József, Kis Norbert, Kis Prumik Ágnes, Kisbenedek József, Kisgyörgy Sándor, Kisgyörgy Sándor ifj., Kispéter Eszter, Kiss Árpád, Kiss Balázs, Kiss Bence, Kiss Csaba Imre, Kiss Éva, Kiss Ferenc, Kiss Gábor, Kiss Gáspár Levente, Kiss Imre,

Kézzjegyek...

Lassan már hiányérzetem támad, ha vándorgyűléseinkkor nem látom meg a baráti találkozó asztalai között, kezében a jól ismert papírjaival, határozottan a cél felé törő Fritsch Ottó bátyánkat. Régi hagyománya már az éves összejöveteleknek, hogy aláírásgyűjtő körútjain igyekszik legalább részben összegyűjteni a résztvevők szignóit. Az idő halad előre és az évtizedekkel ezelőtti aláírók egy jó része már sajnos nincsen közöttünk. De Fritsch Ottó gyűjtőívein ott maradt szó szerinti kézznyomuk és az idő növeli értéküket. Akinek kedve támadna ezekből másolatot kérni, keresse bátran Ottó bátyánkat, örömet postázza el másolatban bárkinek. Elérhetősége: 06-1-325-60-50.

Nagy László

Kiss István Mátyás, Kiss János, Kiss János Károly, Kiss József, Kiss László, Kissné Szabó Gabriella, Kisteleki Péter, Klemenics András, Klüßendorf Uli, Kóbor Géza, Koczka Zoltán, Koczka Zsófia, Koczkáné Zalka Zsuzsanna, Kocsis Gábor István, Kocsis István Attila, Kocsis János, Kocsis László, Kocsis Mihály, Kollár Gábor, Koller Erzsébet Dr., Kolozsvári Ákos, Komáromi Ferenc, Komlóssy József, Kondor Endre, Korbonski Bogdáné, Korbonski Kazimierz, Koren Bence, Kóródi Sándor, Koroknai József, Korpos Attila, Kosztka Miklós Dr., Kosztkáné Málnás Valéria Dr., Kotány György, Kovács András, Kovács Gábor, Kovács Gábor, Kovács Gyuláné, Kovács István, Kovács Jánosné, Kovács Katalin, Kovacs Kázmér, Kovács László, Kovács László, Kovács Péter, Kovács Róbert, Kovács Tamás, Kozák Gábor, Kozma Béláné, Kökény Gergely, Köllő Gábor Dr., Költő Zoltán, Köveskúti Zoltán, Kránicz Róbert, Kreiner Roland, Kriskó András, Kristó István László, Krizsán Józsefné Dr., Kubicza Tamás, Kulcsár János, Kulcsárné Roth Matthaea, Kulicity Attila, Kupás Deák Zoltán,

Ladányi Roland, Lakatos Ferenc, Lakatos László, Lasancz János, László Diána, László Péter, Lázár Antal, Lázár Csongor, Lázár Tamás, Lénártné Orliczki Judit, Lengyel Pál, Liptai Gábor, Lomniczi Gergely, Lőrinczi Mátéfi Tibor, Lugossy Zoltán, Luzsi József,

Macsek Lajos, Madácsi Sándor, Magyar Ferenc, Magyar István, Magyar Ferenc, Magyar Kálmán, Majer Emese, Major László, Major László, Major Zoltán, Majoros Gábor, Makra Zsuzsanna, Málnai Tamás László, Mara Árpád, Mara Zsuzsanna, Marcsisin Tamás, Máriás Ferenc, Máriásné Juhász Piroska Ibolya, Mark Miklós, Markó Béla, Markó Gyula, Marosi Sán-

dor, Marth József, Marton András, Márton Edit, Márton Sándor, Matáncsi János, Máté János, Máté Zoltán, Mázi László, Medveházi Zsolt, Megyery Ákos, Melles Előd, Menoni Imre, Merczel István, Merkatz László, Mesics Bertalan, Mester Sándor, Mészáros György, Mészáros-Komáromy Márk, Mézes Gergely, Mézes Lajos, Mező Ágota, Mező Ferenc, Mihály Attila, Mihály László, Mihálydeák Imre, Mihul Mária, Mikesz Zoltán, Miklós Barna, Mikó Zoltán, Mikulásik Márton, Milávecz László, Milinszki Tibor, Mizik András, Mocan Ervin, Mocz András, Moczné Szabó Erika, Mohácsi Attila, Mohai Elek Ödön, Molnár Gábor, Molnár József, Molnár Lajos, Molnár Tamás, Molnár Tibor, Monori Alfréd, Montskó Sándor, Motica Catalin, Mózes Csaba, Mőcsényi Miklós, Muresán György János, Müller Attila,

Nagy András, Nagy B. Lajos, Nagy Dániel, Nagy Figyes Vince, Nagy Imre, Nagy József, Nagy Lajos, Nagy László, Nagy László, Nagy Mátyás, Nagy Nándor, Nagy Richárd, Nagy Zoltán, Nagy Zsolt, Nagy-Bozsok Péter, Nagy-Khell Melinda, Naszladi Géza, Nemes Géza, Nemes Zoltán, Németh Attila, Németh Gáborné, Németh Imre, Németh Katalin, Németh Rudolf, Németh Sándor, Némethi Kálmán, Neukum Tamás, Niepagen Andreas Dr., Novák Tibor,

Nyíró Sándor,

Ó Szabó Mihály, Obsitos György, Oláh Gergely, Oláh Péter, Orbán László Zoltán, Orbán Tamás, Orbók Ilona Julianna, Orbók Sándor, Orliczki Tibor, Ormos Balázs, Orosz Csaba, Oroszi Sándor Dr., Oswald Géza, Osváth Sándor, Otlokán Flórián, Őszéné Hajdu Katalin,

Pák Attila, Pál Andor, Pál István, Pál Lajos, Palaczki József, Palaczki Józsefné, Palajová Beáta, Pálincás Tibor, Palkovics Zoltán, Pálmai Katalin, Pandur Tibor, Pap Zoltán, Pápai Gábor, Pápay Sándor, Papp Gyula, Papp Tivadar, Para Róbert, Para Zoltán, Partos Kálmán, Pászka Barna, Pásztor Zoltán, Pekár Attila, Peller Csaba, Peszlen Roland, Péter András, Péter András, Péter Edina, Péter Ferenc, Péter Krisztián, Péterfi Zsolt, Pethő József Dr., Petrík János, Pintér Csaba, Pintér Csaba, Pintér Eszter, Pintér István, Pintér Lajos, Pintér Ottó, Pintér Zsolt, Piri Norbert, Pírka József, Pito Attila, Pocsai György, Pokóné Markovics Judit, Polyák Béla Tamás, Pópa Ilona, Porkoláb Péter, Porzolt Levente, Pósan Balázs, Póti Katalin, Povics Noémi, Pölöskei András, Pölöskei János, Právetz Antal, Primusa József, Puskás Lajos, Puskás Pál,

Rácz Ferenc, Rakonczai Péter, Rakovics Andrea, Rakovics János, Rancz Sándor, Reinitz Gábor, Reischl Gábor, Reményfy Rita, Ripszám István, Rita Hornok, Rittling István, Rohonczy Adorján, Román József, Románné Roxer Valéria, Rosta Attila, Rosta Gyula, Rosta Katalin, Rozmann Hajnalka, Rujzam Antal, Ruppert Tibor,

S. Gyórfi Géza, Sajgó Ferenc, Sándor István, Sándor Tibor László Dr., Sánta István, Sárainé Illés Edina, Sárhegyi Zoltán Dr., Sári Enikő, Sári Zsolt, Sarjas András, Sárkány Csaba, Sárvári János Dr., Scheitler Adrienn, Scherer Norbert, Schmotzer András, Schmuck Melinda, Schumacher István, Sebestyén János id., Sebestyén János ifj., Semjén Zsolt, Sere Ferenc, Sereg Róbert, Seregi János Dr., Silnicki Ádám, Simó Attila, Simó Ferenc, Simófi Ferenc, Simon Attila, Simon Dávid István, Simon György, Sipos Annamária, Sipos Ernő, Sipos István, Sipos Istvánné, Sipos László, Sipos Máté, Sipos Viktor, Soltész Kristóf, Somay Ger-

gely, Somlai Dénes, Somogyi Zoltán, Somogyvári Vilmos Dr., Soós Norbert, Spiegel Endre, Spingár Péter, Štastný Gyula, Stefcsik Viktória, Stíft László, Stubán Zoltán, Stuller Zoltán, Sulyok Ferenc, Sütő Péter, Sütő Szabolcs, Svéda Gergely,

Szabó Ádám, Szabó Adél Júlia, Szabó András, Szabó Balázs, Szabó Béla Szilárd, Szabó Edit, Szabó Eszter Stefánia, Szabó Ferenc, Szabó Gergely, Szabó György, Szabó József, Szabó Mária, Szabó Norbert, Szabó Orsolya, Szabó Péter, Szabó Sándor, Szabó Szabolcs, Szabó Tibor József, Szakács István, Szakács Sándor, Szakácsi Béla, Szalai Barnabás, Szalai Csaba, Szalai Kitti, Szalay László, Szani Zsolt, Szaniszló Gábor, Szántó László, Szász István, Szathmári László, Szatmári Elemér, Szatmári László, Szedlák Attila, Szedlák Tibor, Szegedi László, Szekán György, Székely László, Székely Levente József, Székely Márta, Székely Miklós, Székely Róbert, Szeke-res János, Szél Tamás, Szénási László, Szénási Mihály, Szendi József, Szenthe Gábor, Szentléleki Tibor, Szentpéteri Sándor, Szép Tibor Dr., Szepesi András, Szi Benedek Sándor, Szi-Benedek József, Szigetközi Márton, Szikra Dezső Dr., Szilágyi András, Szívós Balázs, Szívós Béla, Szloboda János Dr., Szmolka Péter, Szokolovszki Géza, Szögedi Zsolt, Szőke Endre, Szőke Tamás, Szőlősi Attila, Szőnyi János, Szuromi Károly, Szuromi László, Szűcs Ferenc, Szűcs Imre, Szűcsné Fias Mónika,

Tamás György, Tamás László, Tamás Miklós Róbert, Tamás Sándor, Tamás Sándor id., Tamba Miklós, Tánczos Barna, Tánczos Szabolcs, Tapasztó Norbert, Tarjáni Antal, Tasi Lilla, Tátrai Gábor, Telek Imre, Telkes Tamás, Terjéki Tímea, Tímár József, Timkó-Kovács Kinga, Tischlér Diána, Todor Barna László, Tódor László, Tolnay Lajos, Tordai Ernő, Toro-

nyay Péter Áron, Tóth András, Tóth Anna, Tóth Árpád, Tóth Attila, Tóth Attila, Tóth Balázs, Tóth Ferenc, Tóth Gábor, Tóth István, Tóth János, Tóth Károly, Tóth Péter, Tóth Rafael, Tóth Szabolcs-Ferenc, Tóth Zoltán, Tóth Zoltán Tamás, Tőke István, Tölgyesi Gergő, Tömöry Zoltán, Török Imre, Tózsér Tibor, Tózsér Zsolt, Trojkó Péter, Turán Zoltán, Turbék Attila Miklós, Túri István, Turóczy Ferenc, Tusa Levente, Tüske Zoltán,

Udvardi Annamária, Ugron Ákos Gábor, Ulrich Éva, Urbán Pál,

Üveges Zoltán,

Vaczurka István, Vadász-Szatmári Huba, Vajda Imre, Válint Miklós, Vánca Botond, Varga András, Varga Attila, Varga Bernadett, Varga Gyula, Varga István, Varga László, Varga László, Varga Sándor, Varga Vilmos, Varga Zoltán, Vargáné Szemes Valéria, Varju József, Varró János, Vas Árpád, Vaski László, Vaskó Ferenc, Vaspöri Eszter, Vaspöri Ferenc, Vaspöri Lajos, Veöreös György, Vereczkey Márton, Verók Tamás, Vilmányi Márton, Vilmányi Márton, Vilmányi Márton id., Vincze Ferenc, Virág Lehel, Virágh Pál, Vitányi Márk, Vízker Péter, Vízvári Ottó, Vörös Attila, Vörös Gábor, Vörösné Baracsi Erzsébet,

Wilcsinszky Adrienn, Wisnovszky Károly,

Zachar Miklós, Zambó Péter, Zanati László, Zay Adorján, Zé-
tényi Zoltán, Zigó István, Zimmermann László,

Zsigmond Barna, Zsirai Péter, Zsoldos Gábor

**AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET TISZTELETTEL KÖSZÖNI
MINDEN TÁMOGATÓJÁNAK A JUBILEUMI PROGRAMOK
MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ NYÚJTOTT SEGÍTSÉGET.**

A 147. VÁNDORGYŰLÉS LEGJELENTŐSEBB TÁMOGATÓI:

 otpbank

**FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM**

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

**EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ**

**Nemzeti
Együttműködési
Alap**

**OT
INDUSTRIES**

**BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.**

Az Év Erdésze Verseny Somogyszobon

Az Országos Erdészeti Egyesület által kiírt az Év Erdésze Verseny országos döntőjét az elmúlt években a vándorgyűlést szervező erdőgazdaságok bonyolították le. Idén a jubileumi, Erdélyben szervezett vándorgyűlés miatt szakítani kellett a korábbi hagyománnyal. Ezért Mocz András, az OEE magánerdős alelnöke, a Mocz és Társa Magánerdészeti Kft. nevében vállalta a házigazda szerepét.

A 2016-os Év Erdésze Verseny megnyitója Somogyszob-Szentkeresztpusztán

Ezzel a verseny történetében először lett magánerdő-gazdálkodó a verseny-szervező. A döntőt a minden szempontból ideálisnak nevezhető helyszínen, a cég Somogyszob közelében, Szentkeresztpusztán található telephelyén rendezték. A verseny céljai között szerepel a részt vevő erdészek szaktudásának gyarapítása, korszerűsítése, valamint az erdészszakma sokrétűségének, szépségének bemutatása, népszerűsítése.

A május 25-26. között, sorrendben kilencedik alkalommal megszervezett országos versenyen 22 erdész szakember, köztük 3 Erdélyből érkezett kolléga, mérte össze tudását. A döntőt megelőzték az erdőgazdaságok által szervezett házi versenyek.

A megnyitón a verseny résztvevőit először *László Diána*, a Mocz és Társa Magánerdészeti Kft. ügyvezetője köszöntötte, majd *Andrésiné dr. Ambrus Ildikó*, az OEE technikus alelnöke ünnepélyesen megnyitotta a versenyt. Délután az összetett szakmai írásbelire került sor, majd a felismerési feladatokkal párhuzamosan zajlottak a korong- és golyóslövészet versenyszámok. Este vacsorakor a versenyzők már megtudhatták az aznap elért pontszámaikat.

Csütörtökön a reggeli után egy gyors eligazítás következett, majd kezdetét vették a gyakorlati versenyszámok. A

kapott térkép segítségével kellett az egyes feladatok helyszíneit megtalálni. A gyakorlati versenyszámok különböző, széles körű ismereteket igénylő feladatokat tartalmaztak.

Az erdőgazdálkodási gyakorlati feladatokat a hétköznapi erdészeti tevékenységek legfontosabb elemeiből állították össze, ezekre kaphatták a versenyzők az összes elérhető pontszám mintegy kétharmadát. Az erdőfelújítás leírása, állományleírás, az élőfakészlet meghatározása, fagmasszá- és fatérforogat-becslés, gyéritisjelölés, szálasjelölés, választékolás, rönk- és tűzifa számbavétele egyaránt szerepelt a feladatok között. A felsoroltak mellett újdonság volt a közjóléti feladat, amikor gyermekek előtt kellett 10 percben egy tanösvényen terepi előadást tartani. A feladat végrehajtását követően, az értékelésben a gyermekek is részt vettek. A vadászati feladatok között szerepelt a vad távolságának becslése és trófeaminősítés.

A csütörtök esti eredményhirdetésen *Zambó Péter*, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke, *Lomniczi Gergely*, az Egyesület főtitkára, *Ugron Ákos Gábor*, a Földművelésügyi Minisztérium állami földekért felelős helyettes-államtitkára és *Szászfalvi László* országgyűlési képviselő mondták el a gondolataikat. Valamennyien elismerték, hogy a házigazda

da Mocz és Társa Magánerdészeti Kft. csapata kitűnő munkát végzett. A helyszín megfelelő volt, és a házigazdák az elsősorú előkészítést követően profi módon bonyolították le a versenyt. *Mocz András* a házigazdák nevében megköszönte az elismeréseket. Kiemelte, hogy napjainkban, hazánkban már több jól működő magánerdészeti létezik. Javasolta, hogy a jövőben állami és magánerdő-gazdálkodó felváltva adjon helyet ennek a rangos versenynek.

A díjak átadása előtt *dr. Rónai Ferenc*, a soproni Roth Gyula Erdészeti, Faipari Szakközépiskola nyugalmazott igazgatója, a versenybírók vezetőbírója értékelte a két nap eseményeit. (Ld. következő cikkünket – szerk.)

Az Év Erdésze Versenyt 2016-ban *Gál Sándor* (Zalaerdő Zrt.) nyerte, *Scherer Norbert* (SEFAG Zrt.) és *Gergác Páter* (TAEG Zrt.) előtt. A verseny helyezettei az oklevelek, tárgyjutalmak mellett a versenyt támogatók különdíjait is átvehették. Az első helyezett a STIHL Kft., a második a Grube Kft., a harmadik a Mountex Kft. ajándékutalványait kapta.

Gál Sándor 2010 után immár másodszor nyerte meg a versenyt, és ezzel történelmet írt, a győztesnek járó különdíj

jat, a CGP Instruments Kft. által felajánlott digitális átlalót is átvehette. Az összetett eredmények mellett versenyszámonként is díjazták a legjobbakat. Az Erdélyből érkezett versenyzők közül a legtöbb pontot *Jani Balázs* érte el, ő az Erdőtrans Kft. által felajánlott díjat kapta.

A rendezvény a Földművelési Minisztérium támogatásában is részesült a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége „Zöld erdőben jártam – Környezeti nevelés a magyar magánerdőkben” projektje által.

Andrésiné dr. Ambrus Ildikó,
technikus alelnök, OEE

Fotó: **Andrés Pál**

A 2016-os Év Erdésze Verseny szakmai értékelése

A Somogyiszob-Szentkeresztpusztán megrendezett 2016-os Év Erdésze Verseny hivatalos eredményhirdetése előtt, a versenybizottság vezetőbírójaként dr. Rónai Ferenc, a Roth Gyula Erdészeti Szakközépiskola korábbi igazgatója tartott részletes szakmai értékelést, melyet az alábbiakban adunk közre, szerkesztett formában.

Dr. Rónai Ferenc értékeli a versenyt

Kedves Vendégek, kedves Kollégák és kedves Versenyzők! Engedjétek meg, engedjék meg, hogy röviden néhány gondolatot mondjak el a versenyről. Annál is inkább, mert nagyon sok bírótársam egész napját rászánva azzal foglalkozott, hogy korrekt módon igyekezzen értékelni az eredményeket és mindenben segítse a versenyzők munkáját. Az ő nevükben is és az ő gondolataikat is szeretném egy-egy mondatban tolmácsolni. Igyekszem nagyon rövid lenni, de úgy gondolom, hogy ez a verseny megérdemli, hogy versenyszámonként egy-egy szakmai gondolat elhangozzék.

Először talán magáról a versenyszervezőkről. Az előttem szölok már méltatták a Mocz és Társa Kft.-nek az érdemeit, én erről most csak annyit mondanék, hogy Michelin-csillagot nem tudunk adni, de úgy gondolom, hogy öt erdészcsillagos minősítést érdemel a kiváló szervezés és a remek körülmények.

A versenybírókat is említettem már előzőleg. Végigjárva az állomáshelyeket egyértelmű volt, hogy nagyon lelkiismeretes munkát végeztek és úgy gondolom, hogy ezt megköszönhetjük nekik.

A versenyzőkről is egy rövid gondolatot: nagyon fegyelmezett, motivált versenyzőcsapatnak lehettünk idén tanúi. Olyannyira bennük volt a versenyszellem, hogy bizony egyikükön-másikukon az is látszott, amikor lehangolódott, ha nem sikerült neki egy-egy versenyszám. Úgy gondolom, hogy ez így van rendjén, akarni kell a győzelmet, akarni kell a jó eredményt és ők akarták is.

Néhány gondolatot a feladatokról. Először talán annyit – főleg a vendégek számára, akik kevésbé ismerik, hogy összesen 13 versenyszámat ölel fel ez a verseny – nagyon alaposan megforgatták a versenyzőket a szervezők.

Az írásbeli egy meglehetősen nehéz, az egész erdészeti tevékenységet átfogó 250 pontos feladatsor volt, amely szétszórta a csapatot. A pontozásnál 107 és 179 pont között voltak az

eredmények. Ez a technikus minősítés szempontjából is érdekes, hiszen a legjobb eredmények éppen ütik a jeles értékelést.

A felismerés 9 részfeladatból állt, abból 6 részfeladatot diáképekről, hármat pedig gyűjteményekről ismertek meg, vagy ismertek fel a versenyzők. Szintén nem könnyű dolog, hiszen valamikor technikus korukban foglalkoztak ezzel utoljára és akik nem tartják ezt a fajta tudásukat karban, nem használják ezeket az ismereteiket a napi munka mellett (nem is muszáj ezzel foglalkozniuk!), nekik bizony nehéz volt. Így ez a versenyszám is meglehetősen széthúzta a mezőnyt.

A lövészetnél 25 korong volt általában, amiből olyan 10-12 korongot találtak el a versenyzők nagy átlagban. Azt gondolom az erdészek alapvetően nagyvadász területeknek a vadászai, így a korong nem biztos, hogy az erősségük. Azok inkább az alföldi apróvadásokra jellemzők. A golyólövés azért valamivel jobb eredménnyel zajlott.

Az erdőfelújítás leírása. A bírók szerint az volt a tapasztalat, hogy nincs elég gyakorlata a versenyzőknek az erdőfelújítás leírásában, ami érthető, mivel nem tartalmazza a mindennapi munkájuk ezt a tevékenységet. Általában inkább ennek a leírásnak az eredményét kell, hogy elvégezzék.

Az állományleírás versenyszámban egy optimális állományban kijelölt terület leírását alapvetően jól oldották meg a versenyzők. Ott elsősorban a záródás becslése okozott gondot, a bírók szerint.

A famagasság- és a fatérfogat-becslés nagyon nehéz feladat volt, mert a bírók egy nagyon ritka és nagyméretű tölgyfát jelöltek ki erre a célra és bizony, ha nem a megfelelő helyről nézték a versenyzők, akkor nagyon nehéz volt megbecsülni, hogy valójában mekkora. Sokan alábecsülték, mert nem merték elhinni, hogy ekkora fa is létezik, ekkora fatömeggel.

Az élőfakészlet-meghatározás körlapösszeg-méréssel versenyszám szintén egy optimálisnak mondható állományban történt. A mérések különböző okok miatt, a gyakorlatból eredően is, meglehetősen nagy szórást mutattak.

A gyérfítésjelölésnél a bírók tapasztalata az volt, hogy többnyire bátortalanul nyúltak bele a gyérfítendő területbe a ver-

Munkában a versenybizottság

senyzők, sokkal többet lehetett volna kivenni. Viszont ami pozitívum, hogy szinte valamennyien meghagyták a javafákat, tehát nem volt gond, hogy éppen azt vágják volna ki.

A szálasjelölés nagyon nehéz feladat, és úgy néz ki, hogy a terület kijelölése sem volt a legszemcsésőbb. Igazából nincs is valódi optimális terület. Annak ellenére, hogy nem volt teljesen megfelelő a versenyhelyzet, a lehetőségekhez képest jól oldották meg a feladatokat.

A választákolásnál az eredmények tükrében a versenyzők felkészültsége jónak volt mondható. A feladatokat zömében jól oldották meg.

A rönk- és sarang-számbavételt, mivel ez a mindennapi életben is nagyon fontos munkafolyamat, a versenyzők többsége jól oldotta meg. A későbbiekben talán a sarang felvételére kevesebb, a rönk felvételére pedig hosszabb időt célszerű majd szánni a versenyek során.

A távolságbecslés, a trófeaminősítés a vadászattal kapcsolatos feladat. A gímnél problémát okozott, hogy a különböző táj-

egységről jövő versenyzők nem biztos, hogy ugyanúgy értékelték a gímtrófeát. Nem biztos, hogy egy soproni hegyvidéki gím, meg egy gemenci gím összehasonlítható, mindegyik inkább csak a saját területén. Ettől függetlenül szintén eredményesek voltak ebben a versenyszámban is a versenyzők.

Érdekes feladat volt a közjóléti versenyszám, amely 13. feladatként szerepelt és ahol a szakmai ismeret és a kommunikációs készség együttesen játszott fontos szerepet. Voltak, akik rutinosan tudták, hogy mit kell csinálni, mert már vezettek csoportokat. És voltak, akik annyira lámpalázat kaptak, hogy azt se tudták miként szólaljanak meg. A gyerekek is értékelték, kezükben egy-egy tárcsa volt, ami piros és zöld színnel volt jelölve, és vagy a piros, vagy a zöld felét fordították fel, amikor értékelték a versenyzők teljesítményét.

Nagy léptékben áttekintve így zajlott az idei verseny, rendkívüli jó hangulatban, nagyon jó szervezettséggel és úgy gondolom, hogy példaértékűen. Nagyon remélem, hogy igaza lesz Mocz Andrásnak és nem ez volt az utolsó magánerdős rendezésű év erdésze megméretettés.

Végül a versenyzőknek, szervezőknek és a vendégeknek is hadd ajánljam figyelmébe Goethe Életszabály című versének az utolsó sorait, amelyik így hangzik: „*Tetteidnek tudjál örülni, mások tetteit tudd megbecsülni, főként ne gyűlölj egy embert se, a többit hagyd az Úristenne.*” Üdv, az erdészeknek!

Szerkesztette: **Nagy László**
Kép: **Andrési Pál, Nagy László**

Az erdőtelepítések és a klímaváltozás stratégiai összefüggései

KONFERENCIA

2016. 09. 09. – SOPRON

Helyszín:

Nyugat-magyarországi Egyetem „P” épület,
Cházár A. tér 1. (Erzsébet kert)

A konferencia fővédnöke:

Dr. Áder János, köztársasági elnök

A konferencia védnöke és megnyitója:

Dr. Fazekas Sándor, FM miniszter

A rendezvény házigazdája:

Erdészeti és Energetikai Szaporítóanyag
Terméktanács (EESZT)
NymE Erdőmérnöki Kar,
NAIK-Erdészeti Tudományos Intézet

1. nap – Előadások

- A klímaváltozás hatása a Kárpát-medencei erdőállományokra
- Eredetigazolás az erdészeti szaporítóanyagok területén
- Erdei fajok támogatott áttelepítése: mit tudunk és mit kéne tudunk az erdészeti szaporítóanyagok felhasználásáról a klímaváltozás tükrében
- A szlavón tölgy jelene, jövője
- Az erdészeti szaporítóanyagok adaptáló képességének, genetikai mintákra alapozott vizsgálata szerinti lehetősége Lengyelországban
- Bükk és fenyő szaporítóanyag felhasználása és támogatott áttelepítése: hogyan segíthetik a származási kísérletek eredményei a változó klímához alkalmazkodás előrebecslését?
- Az erdészeti csemetetermesztés jelene és jövője Csehországban
- A szlovákiai erdészeti csemetetermelés stratégiai helyzet-lemzése a változó környezet és piac tükrében
- Csemetetermesztés jelene és jövője Romániában, egy erdélyi csemetetermelő szemszögéből

2. nap – Szakmai terepi nap

A rendezvény támogatói:

Együttműködő partnerek:

A rendezvény a VIII. INNOLOGNUM SZAKVÁSÁR keretében kerül megrendezésre kerülő „Erdőgazdálkodás, megújuló anyagok, intelligens technológiák és környezeti nevelés a klímavédelem szolgálatában” című programsorozat szakkonferenciája.

További információk: www.csemete.hu

Immár másodszor!

Beszélgetés Gál Sándorral, az Év Erdészével

2016-ban Gál Sándor, a Zalaerdő Zrt. Nagykanizsai Erdészetének kerületvezető erdésze érdemelte ki az egyre nagyobb szakmai rangot és elismerést jelentő Év Erdésze címet. Immár második alkalommal, hiszen 2010-ben szintén ő képviselte a zalai erdőgazdaságot és akkor is megnyerte az országos döntőt. Szakmáról, felkészüléséről és a versenyről beszélgettünk.

– *Először is gratulálok az immár második győzelmedhez! Milyen érzés 2010 után ismét a dobogó legfelső fokára állni? Mit jelent számodra most ez az elismerés?*

– Köszönöm a gratulációt. A dobogó legmagasabb fokán állni mindig jó érzés. Most, hogy másodszor is sikerült, egyre több helyről, több ismerőstől érkeznek a jókívánságok. Jó érzés, hogy ilyen sokan örülnek a sikeremnek.

– *Úgy tudom, a zalai válogató versenyen alig 30 pont különbség alakult ki közted és az összetettben második helyezett Kalamár Gergő között, aki négy részversenyszámban is első lett. Min múltott, hogy végül is Te képviselhetted a Zalaerdő Zrt.-t?*

– Valóban jól felkészült kollégákkal versengtünk a helyi válogatón. Az én előnyöm talán a korábbi versenyekre és országos döntőre történt felkészülés volt. Már a középiskolában is indultam hasonló versenyen, jó tanuló voltam. Többször vettem részt a zalai válogatókon (általában dobogós vagy dobogó közeli helyezésekkel), és 2010-ben is sokat készültem az országos döntőre. Igazán szoros verseny azonban Pécsváradon volt, mert ott mindössze 2 ponttal sikerült többet gyűjteni, mint a második helyezett *Tuba Gábornak* (SEFAG Zrt.).

– *Miután eldőlt, hogy 2010 után ismét indulhatsz az országos döntőben, hogyan és kiknek a segítségével készültél fel a megmérettetésre?*

– A felkészülésben sok segítséget kaptam a kollégáktól, az erdészetben és a központban is. Közülük *Jakabfi Ferencet* és *Dózsa Lászlót* szeretném kiemelni, a legtöbbet ők segítettek, tanácsokkal, felismerési anyagokkal, a napi munkám során ritkán használt műszerekkel való gyakorlással. Az interneten is sok hasznos jegyzetet és szakmai leírást találtam.

– *Milyen volt versenyzői szemmel az idei országos döntő? Miben volt más, mint a 2010-es?*

– A verseny szervezői nagyon jó munkát végeztek. Én nem tapasztaltam semmilyen hibát. Egyértelműek voltak a feladatok, kiválóan választották ki a helyszínt és megfelelően készítették elő az egyes versenyszámokat. Az időbeosztás és a terepi feladatok forgószínpad jellegű elrendezése is nagyon jónak bizonyult. Sok változás történt 2010 óta: új számok kerültek be a versenybe. Ezek a százalásjelölés, az erdősítés leírása, és a legújabb, a közjóléti feladat. Ezek teljesen új kihívást jelentettek, mert például százalást még nem jelöltem a gyakorlatban, az erdősítés leírása pedig a műszaki vezetőink és az erdészeti hatóság képviselőjének a feladata. A kerületemhez 100 hektár parkerdő is tartozik, így a mindennapokban is találkozom közjóléti feladatokkal; de jellemzően nem minden kerületvezető erdész végez túravezetési, ismeretterjesztési munkát.

– *Mely versenyszám jelentette a legnagyobb szakmai kihívást számodra? Volt olyan pillanat, amikor már érezted verseny közben is, hogy ismét magasba emelheted a győztesnek járó kupát?*

– A legnehezebb az elméleti feladat, hiszen ebben a tanulmányok és a gyakorlat során felmerülő összes ismeretanyagból származnia kell a terepi feladatok között pedig a már említettek, amelyek nem részei a mindennapoknak.

A verseny folyamán nem tudtam követni a pontszámokat, és egyébként

Zambó Péter elnök gratulál Gál Sándornak

is arra koncentráltam, hogy a feladatok lehetőség – illetve a tudásom – szerint legjobban megoldjam. Jó volt, hogy a kísérők a versenyzőkkel tartottak az egyes terepi feladatok között, és így az átállás közben próbáltuk értékelni a megoldásokat. Az eredményeket azonban csak a záróünnepségen tudtam meg.

– *Miért fontos, hogy az Országos Erdészeti Egyesület minden évben megbírdeti az Év Erdésze Versenyt és ezzel lehetővé teszi az erdésztechnikusok jó értelemben vett szakmai vetélkedését?*

– A legfontosabb szerintem a szakmai tudás bővítése. Emellett jó az is, hogy az egymástól távol, különböző körülmények között dolgozó erdészek ismerkedhetnek egymással, megismerhetik egymás problémáit, eredményeit. Mindenképpen pozitív dolognak tartom az ilyen rendezvényeket, szeretek részt venni a szakma hasonló programjain.

– *Térjünk át az Év Erdésze Verseny-ről kicsit a bivatásra is. Milyen családi háttér, belső indíttatás és életút vezetett el az erdész szakemberré válásig?*

– A családban előttem nem volt erdész (legalábbis nem tudok róla). Egy pest megyei faluban, Tápióságon töltöttem a gyerekkoromat, a házunk közvetlenül az erdő mellett állt. Sokan voltunk gyerekek akkoriban. Gyakran előfordult, hogy húsz-huszonötön játszottunk együtt. Ebből a csapatból négyünket a többieknél jobban érdekelt a természet, így gyakran túráztunk a falu környékén az erdőben, a szomszédos halastavaknál. Sokat madarászunk is. Úgy 10 éves voltam, amikor kaptam egy jó fényképezőgépet, aminek a használatára édesanyám unokatestvére tanított meg. Ma is sok időt töltök fényképezéssel. Ebből a kis brigádból ketten erdészek lettünk, egyik barátunk a rovarvilág profi ismeretére tett szert. Az pedig, hogy Zalába kerültem, a falumbeli *Kertész Ferencnek* köszönhető, aki nálam idősebb lévén már itt dolgozott kerületvezető erdészként a Nagykanizsai Erdészetenél. Ő mutatott be az erdészeten 1986-ban mint frissen érettségizett erdészt, és a technikusminősítőt már a Zalaerdő Zrt. jogelődjénél (ZEFAG) munka mellett végeztem, mert akkor még nem volt nappali tagozaton lehetőség erre.

– *A verseny után folytatódnak a szakmai mindennapok. Milyen szakmai kihívásoknak kell megfelelned? Mutasd be kérlek a jelenlegi feladatokról, a kerületet!*

– Az erdészkerület mintegy 560 hektár területű. A nagyságát tekintve ez kicsinek számít, azonban az elhelyezkedése miatt így is nehezen felügyelhető. Két erdőtömb alkotja a kerületet, körülbelül 5 kilométerre vannak egymástól, a két végpont között pedig 20 kilométer a távolság. Nehéz terepviszonyok között kell végezni a munkákat, és gyakran előfordul, hogy még terepjáró gépkocsival sem tudjuk bejárni a területet. Ilyenkor marad a gyaloglás, és így időigényes az ellenőrzés, illetve a munkák szervezése.

A vadászatot három vadásztársaság folytatja a kerületben, ezzel kapcsolatosan nincs más dolgom, mint a vadkárrok megelőzése és a kapcsolattartás. Az erdőben folyó terepi munkák irányítása, az élő erdő és a kitermelt faanyag felügyelete, az ezekkel kapcsolatos elszámolás elkészítése a feladatom.

Talán úgy fogalmazhatom meg röviden, hogy az erdőt alkotó fák magjának összegyűjtésétől, az érett faanyag kiter-

meléséig, a terepen folyó valamennyi tevékenység végrehajtása, annak ellenőrzése az én felelősségem a rám bízott erdészkerületben.

A felügyelt munkafolyamatok közül felsorolok néhányat a teljesség igénye nélkül: szaporítóanyag gyűjtése és tárolása, az erdőfelújítások ápolása, a nevelőlövágások és véghasználatok jelölése, a kijelölt fák kitermelése, a faanyag számbavétele, faanyagmozgatás, egyéb erdei hasznvételek (gomba, toboz, gyógynövény), utak és más létesítmények karbantartása, munkabiztonsági szabályok betartása, az erdő őrzése, a vadkárrok megelőzése.

– *Bár az erdészszakma egész életet betöltő bivatás, az „erdőn túl is van élet”, és tudjuk, hogy a beszűkült szakbarbárság elkerülésére és az újra feltöltődésre gyakran a magánéleti elfoglaltságok, a hobbik adják a legjobb háttérrel. Mivel foglalkozol, amikor nem a bivatásodnak élsz? Mi tölti ki az erdész bivatás mellett a napjaidat, szabadidődet?*

– Legfontosabb számomra a család. Feleséggel, Judittal 26 éve élünk boldog házasságban. Négy fiúgyermekünk van, Balázs (24 éves), András (21), Marcell és Gergely (15, ikrek).

a képeimből. A Zalaerdő Zrt. több pályázatán is sikereket értem el.

A négy fiammal együtt tagjai vagyunk a Karos Fűvősegyüttesnek. Ennek kapcsán gyakran vagyunk együtt próbán, fellépéseken. A helyi programokon kívül, több országban is fellépett már a zenekar (Németország, Ausztria, Lengyelország, Ukrajna). 2015-ben Sárváron ezüstminősítést szereztünk.

A család tulajdonában van körülbelül fél hektár szőlő és gyümölcsös, amelyet közösen művelünk. A termésből bort, lekvárt, befőtteket készítünk, és a maradékból pálinkát főzök. Borunk és pálinkánk is kapott már arany minősítést a helyi bírálókon.

Szívesen főzök. Galambokon élünk, a falu és a környékbeli települések rendezvényein rendszeresen állok a konder mellett. Több versenyen is részt vetünk feleséggel, a családdal, barátokkal, és már többször értékelték aranyéremmel az ételünket.

A helyi önkormányzat képviselőtestületének és a polgárőrségnek is tagja vagyok.

A hétvégeim jórészt az erdőn töltöm, mert szakirányítói tevékenységet is végzek körülbelül 80 hektár magán-

Díjátadási ünnepség a székelyföldi vándorgyűlésen, Tusnádfürdőn (Balról: Bitay Márton Örs államtitkár, Zambó Péter elnök, Gál Sándor és Pintér Eszter)

Elfoglaltságom, hobbim van szép számmal. Szeretek gombát gyűjteni, 2014-ben gomba szakellenőri vizsgát tettem. Gombaismereti túrákat vezetek Zalakaros környékén. Gyerekkorom óta örömmel fotózom. A lakóhelyemen és a környéken kiállítás is szerveztünk

erdőben. A rendőrség munkáját eseti szakértőként segítem. Ezekon kívül szeretek vadászni, horgászni és olvasni is, de ezekre csak ritkán van időm.

– *Még egyszer gratulálok az elért eredményhez és köszönöm a beszélgetést!*

Szöveg és kép: **Nagy László**

„Zöld erdőben jártam”

Magánerdős juniális Napkoron

Napkoron, a Kerekerdő Turisztikai Központban, 2016. június 8-án, rendkívül szép időben a Környezeti nevelés kicsiknek és nagyoknak a magyar magánerdőkben címmel rendezték meg a MEGOSZ juniális a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával.

Több mint 220 gyerek és mintegy 80 erdőtulajdonos, gazdálkodó, pedagógus jelent meg a rendezvényen. A rendkívül harmonikusan tájba illesztett, tág tereket biztosító épületegyüttes hangulatát a gyülekező, az erdő szabadságát megérező gyereksereg tudta csak fokozni.

Az első szabad szaladgálás, felfedezés után megnyugodva, a vadászkiáltó hívó hangjára osztályokba rendeződtek, és kezdődhetett a megnyitó, a programot támogató Földművelésügyi Minisztériumot képviselő *Ugron Ákos Gábor* helyettes államtitkár beszédével. Wass Albertet idézte: „... amikor a Jóisten megteremtette a világot, magához hívatta a négy legkedvesebb angyalkáját, hogy szétossza közöttük a világ kincseit, mindegyiknek egyet: a jóságot, a szeretetet és a békességet... meg az erdőt, hogy megnyissa az emberek szívét a másik bárom befogadására...”. Ezután a házigazda, a Napkori Erdőgazdák Zrt. képviseletében *Támba Miklós* elnök, a táj történetét, mai arculatának létrejöttét, a helyi emberek áldozatos munkáját állította példának az egybegyűlt gyereksereg és a megjelentek elé. Ezt követően a gyerekek több csoportban az erdei iskolai programokat járták végig, és az erdővel kapcsolatos vetélkedőkön vettek részt, míg a „nagyok” a *Környezeti nevelés az erdészeti erdei iskolákban* témakörben megtartott szakmai konferenciára igyekeztek, az előkészített nagyterembe.

A konferencia *Luzsi József* gondolataival kezdődött. A MEGOSZ elnöke tájékoztatta a közönséget, hogy 2016-ban a *Zöld erdőben jártam – Környezeti nevelés a magyar magánerdőkben* rendezvénysorozat egyik állomásának részesei vagyunk. A Földművelésügyi Minisztérium által támogatott MEGOSZ pályázat keretében az ország több helyszínén a környezeti nevelésre irányuló rendezvények zajlanak, ahol a szervezők a szakmában dolgozókon kívül igyekeznek megszólítani minden erdőt szerető honfitársunkat is.

A következő esemény szeptember végén a Magánerdősök Országos Találkozója lesz, ugyancsak a környezeti nevelés jegyében Somogyországban. Azt követően regionális rendezvénysorozat is indul, az erdészsképzés hat helyszínén előadásokkal kívánják felhívni a jövő erdészeinek figyelmét a hosszú távú gondolkodás, a bölcs gazdálkodás szerepére, a környezet alakításának felelősségére és megőrzésének fontosságára.

Az egész éves rendezvénysorozat hírverését kiadvánnyal és szóróanyaggal is kívánjuk támogatni. *Luzsi József* az erdők szerepével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az erdőtelepítés és erdőkezelés az egyedüli hatékony lehetőség a klímaváltozás hatásainak a csökkentésére.

Az első előadó, *Román István*, az FM agrárszakképzésért felelős helyettes államtitkára felvázolta, hogy a környezeti képzés alapja hogyan épül be a köznevelés rendszerébe, hogyan sikerül megoldani a motivációt, előteremteni a szükséges finanszírozási forrásokat. Fontos, hogy a zöld óvoda programtól kezdődően a több száz, már minősített iskolán át az agrár-szakképzésig mindenhol jelenjen meg a környezeti nevelés. Külön kiemelte a jól működő ökoiskola programot és ebben a nevelők, tanárok szerepét, áldozatvállalását.

Mádi Péter, a Harangodi Erdei Iskola igazgatója a nevelés gyakorlati megvalósítását, terepre igazítását mutatta be. Kiemelte: az erdei környezet már eleve nevelő erővel hat a hozzájuk látogató gyere-

kekre, de meg kell őket tanítani, hogy hogyan fogadják el az erdőt, hogyan viselkedjenek benne. Bemutatta, hogy milyen programok segítik leginkább az erdő és a természet megismerését.

Dr. Komáromi István, a Nyíregyházi Egyetem Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium igazgatója vázolta a környezeti nevelés helyzetét, a jelen jogszabályok lehetőségeit. Elmondta, hogy a környezeti nevelésben látja a következő generációk valódi fejlődési irányát. Részletesen ismertette azt a folyamatot, amelynek eredményeként a Napkori Erdőgazdák Zrt.-vel közösen a Harangodi Erdei Iskolában kialakíthatták a környezeti nevelési programokat, és azokat bevezették a tananyaghoz kötött oktatásba.

A hozzászólók között többen elismerően nyilatkoztak az elért eredményekről, és biztatták a résztvevőket a folytatásra. Elhangzott kérdés az erdőtulajdonosokat, erdőgazdálkodókat érintő pályázatok megjelenéséről, és többen sürgették a gazdálkodást segítő erdőtervény mielőbbi módosítását. Ehhez kapcsolódóan *Támba Miklós* zárszavában jelezte, hogy az erdőtervény módosítási folyamatát fel kell gyorsítani és azt még ebben az évben az Országgyűlés elé kell vinni. Ehhez a szakma széles körű összefogása, a vezető tisztségviselők részéről pedig teljes támogatás és személyes elhivatottság is szükséges.

Duska József
MEGOSZ

Fotó: MEGOSZ

Az első magyar szisztematikus erdőleltár

Napjainkban egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a Föld által biztosított erőforrások végesek. Jövönk záloga, hogy ezeket az értékeket kellő körültekintéssel, felelősen és hosszú távú szemlélettel kezeljük.

Az erdőleltározás az erdei ökoszisztéma számos elemét, összetevőjét méri fel, veszi számba, elsősorban a vegetációt megcélözva. Az erdőleltár statisztikai alapokon nyugszik, a mintavételezés megtervezésétől kezdődően egészen a gyűjtött, felmért adatok feldolgozásáig, kiértékeléséig bezáróan.

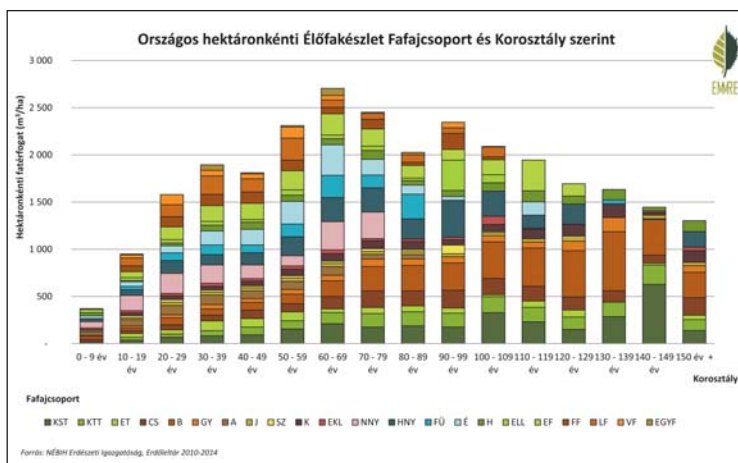
Az erdőleltározás során a nemzetközi definíciók kerülnek alkalmazásra, így az adatok, eredmények teljes mértékben kompatibilisek az egyre markánsabb igényekkel jelentkező nemzetközi (európai és még nagyobb léptékű) szakmai adatbázisokkal, döntéshozatali háttérrel biztosító információk elvárásokkal.

A biológiai rendszereknél még inkább létkérdés a változások észlelése, nyomon követése a szükséges intézkedések meghozatalához. Az erdőleltár a monitoring funkciót is betölti, méghoz-

zá az elemzésekhez elengedhetetlenül szükséges egységes szemlélet és metodika fenntartásával és az alkalmazott statisztikai módszer összes előnyével.

Az új honlapon az elmúlt öt év során végzett erdőleltározás több száz statisztikai adata mellett bemutatásra kerül az erdőleltározás története, időszertana és jövőképe, az országos lefedettségű adatgyűjtés menete, az adatok feldolgozása. Emellett az eredmények helyes értelmezését szolgáló legfontosabb információk, meghatározások is elérhetők.

Az erdőkre vonatkozó statisztikai adatok többféle területi egység szerinti bontásban is rendelkezésre állnak. Használatukat, az adatok értelmezését a táblázatos forma mellett számos esetben grafikon és térkép is segíti, az adatok-

hoz való közvetlen hozzáférést pedig excel formátumú export támogatja.

Az online felületen, interaktív módon elérhetővé tett adatbázis a kutatók és érdeklődők számára szabadon letölthető és felhasználható. (A témában részletes írás jelenik meg a közeljövőben, az Erdészeti Lapokban.)

A tartalom magyar és angol nyelven is elérhető: <http://erdoleltar.nebih.gov.hu>; <http://HungarianNFI.nebih.gov.hu>

NÉBIH Erdészeti Igazgatóság

Egyedülálló erdei pályaszakasz nyílt meg a kisvasutazás szerelmesei előtt

Magyarország egyik legvadregényesebb vonalvezetésű hegyvidéki erdei vasútját építette újjá az Ipoly Erdő Zrt. a Börzsönyben. Már korábban üzemelő két szakaszt kötötték össze a Márianosztra és Nagyirtáspuszta közötti vasúti pálya kiépítésével, így a három szakaszon összehangolt menetrenddel jár az erdei vasút, immár a Duna-menti Szobtól, az Ipoly-völgyi Nagybörzsönyig.

Az Ipoly Erdő Zrt. fejlesztésének keretében a mintegy 7 kilométer hosszú erdei vasúti pálya visszaépítésével megvalósult az évtizedeken át hiányzó összeköttetés a Szob-Márianosztra és a Nagybörzsöny-Nagyirtáspuszta kisvasúti vonalak között, ezzel pedig a vasútvonal történetében először indulhatott meg menetrendszerű személyforgalom a délnyugat-börzsönyi szakaszon. Az országban egyedülálló kanyargós és meredek pálya megépítése, a kiszolgáló épületek és a gördülőállomány több mint 1.1 milliárd forintból készült el, az Európai Unió, a Földművelésügyi Minisztérium és az erdőgazdaság közös finanszírozásával.

A kisvasút az összekötő pályaszakasz kiépítésével teljes vonalon, összehangolt menetrenddel közlekedik, április 1. és október 31. között hétfőenként, továbbá június 1. és augusztus 31. között pénteki napokon is. A Márianosztra-Nagyirtáspuszta közötti szakaszon a gördülőállomány fejlesztése folyamatos, a tervek szerint hamarosan motorvonat is munkába áll a nagyobb utasforgalom kiszolgálása érdekében. Különvonat igénybevételére is van lehetőség, részletes információk a +36 (20) 4687-145-es telefonszámon kérhetők.

A túrautakban bővelkedő Börzsöny és az Ipoly-völgye igazi gyöngyszemek az aktív időöltés kedvelői számára. A Börzsönyben a Királyréti és a Kemencei Erdei Vasút is várja a túrázókat. A páratlan szépségű környezet felfedezésére érdemes több napot szánni, a megfáradt utazók éjszakára az erdei szálláshelyeken találnak menedéket.

További részletes kisvasúti információk a <http://erdeikirandulasok.hu/erdei-vasutak/mnniev> oldalon. A Börzsöny és Cserhát kirándulohelyeiről és minőségi erdei szálláshelyeiről a www.erdeikirandulasok.hu, valamint a www.erdeibazak.hu honlapok és a www.facebook.com/ipolyerdozrt oldal nyújtanak bővebb tájékoztatást.

Ipoly Erdő Zrt. (X)

SZÉCHENYI 2020

Műveljük erdeinket és anyanyelvünket!

Gyakorló erdőművelőként joggal büszkélkedhetünk azzal, hogy erdeink gondos kezelése mellett édes anyanyelvünk művelése terén sem maradtunk el. (Lapunk idei lapszámaiban több írás is foglalkozik a szakmai nyelvünkkel.)

Az ötvenes évekbeli kényszerű pályamódosításom során az első fura tapasztalatom az volt, hogy az építőiparban schichtakönyvnek nevezték az a füzetet, amit mi munkanaplónak hívtunk.

Szakmai zsargonunk jól kifejezi tevékenységeinket, megértése a köznyelvet beszélőknek sem okoz nehézséget. Remélhetőleg az új és még újabb munkagépek is elnyerik kifejező elnevezésüket (harveszter, forwarder stb.)

Az erdőművelésben is új eljárásoknak, munkamódszereknek nézünk elébe, ezért fontos, hogy ezeknek is kialakítsuk a közérthető, kifejező elnevezéseit. Például a száraló üzemmódra, a folyamatos erdőborításra való áttérésnél ilyen találó elnevezés a bolygatás, a lékek vágása stb. Van azonban néhány fogalom, amelynek a használatát előbb megfontolásra ajánlom, mielőtt széles körben bevezetnénk.

Szabadjon például a gyakran használt „minőségi csoportos gyérités” elnevezést felhoznom. Ennek sajnos nem tudtam eddig az értelmét megfeyteni. A „minőségi” jelzőt a kereskedelem reklámberei találták ki néhány évtizeddel

előtt, és a „jó minőségű” helyett kezdtek a kedves vásárló fülébe elültetni. Esetünkben is a jó minőségű jelző szinonimája ez a szó? Ellentétele pedig a rossz minőségű, rosszul elvégzett gyérités?

A gyéritésjelölés során az erdész az állomány minőségének a javítására törekszik. Kívágyásra jelöli a nem kívánatos fafajú, kedvezőlen alakú, esetleg sebzett fákat, nagyobb növényteret adva ezzel az értékesebbnek tartott egyedeknek. Ha pedig olyan szerencséje van, hogy az állományt már az ápolások, tisztítások során megszabadították a nem kívánatos fáktól, egyszerűen törzsszámapasztást végez, elkerülendő az állomány vészes felnyugulását. Tevékenységéhez támpontot is találhat az erdőnevelési táblázatokban. Úgy gondolom tehát, a gyéritést lehet jól és rosszul is elvégezni, a „minőségi” jelző nélkül is.

A „csoportos” jelző esetében azt tudom feltételezni, talán a gyérités erélyére gondolt ennek a jelzőnek a kitalálója. Ismeretes, a gyérités lehet erőteljes, erélyes, vagy inkább mérsékelt, „óvatos”. Ez utóbbit akkor alkalmazzuk, ha egy jól kezelt erdővel van dolgunk, tehát nincsenek benne a fő fafaj fejlődését gátló faegyedek, mert azokat már az előzőek során gondos kezék kigyomlázták az állományból. Itt a törzsszámapasztás során általában nem megyünk

80% alá a záródás megbontásával. Nincs okunk megkockáztatni az ágtisztulás elmaradását, a fattyúhajtásokat, az erdő aljának elborítását gyomokkal, cserjékkel.

Egészen más a helyzet, ha egy kevésbé jól sikerült rudas erdő helyrehozatalának nemes feladata hárul ránk. A nem kívánatos faegyedektől, ha nem is minden áron, de „áldozatot” is vállalva minél előbb meg kell szabadítanunk a kevés és szorongatott helyzetű, véghasználatig fenntartandó fákat. („V”-fák, emlékszünk?) Ilyen esetben már 70%-ra is lecsökkentjük a záródást, számolva (kisebb) káros következményekkel is.

Ha pedig egy erdőrésztelen belül mindkét eset előfordul, máris itt a tenni-való, egyenetlen erélyű gyérités végzendő. Talán ilyesmire gondolt a „csoportos” jelző alkalmazója is. Az ilyen, változatos erélyű gyérités lehet az első lépés a vágásos erdőnek szálalóvá alakításában is. Az erősebben megbontott részek fái nagyobb koronát fejlesztenek, hamarabb termik a makkot, hamarabb elérik a vágáskorukra tervezett átmérőt. Ezután következhet a még erélyesebb belenyúlás, aminek lékek vágása a neve. Egy-két röpke évszázad, és kialakul a vegyes korú, változatos szálaló erdő.

Reményfy László
okl. erdőmérnök

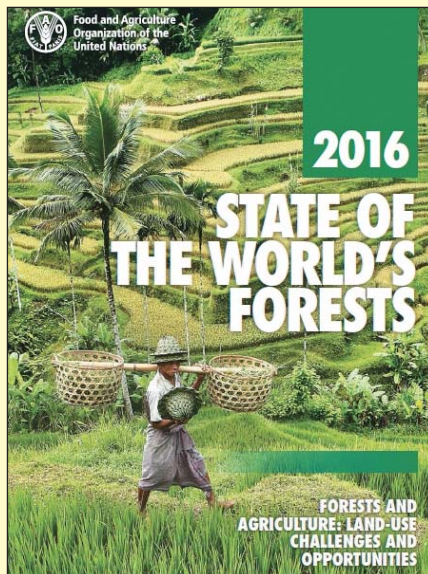
A világ erdeinek állapota — 2016

Megjelent az ENSZ FAO 2016-os éves jelentése *A világ erdeinek állapota* (The State of the World's Forests — SO-FO) címmel, amit a FAO Erdészeti Bizottság legutóbbi ülésén mutattak be.

Az erdők kiemelt szerepet játszanak a fenntartható mezőgazdaságban: hozzájárulnak az egészséges vízkörforgáshoz, talajmegőrzéshez, megkötik a légköri szén-dioxidot, hatással vannak a helyi klímára és élőhelyet biztosítanak számos állatnak és beporzóknak.

A fenntartható fejlődés 2030-ig szóló keretrendszere, továbbá a párizsi klíma-megállapodás szellemében nem kezelhetjük többé az élelmezés és fenntarthatóság kérdéseit egymástól elválasztva, mondta az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) főigazgatója, José Graziano da Silva. A je-

lentés üzenete egyértelmű: fák kivágása nélkül is termelhető több élelmiszer.

Továbbra is a mezőgazdaság tehető felelőssé az erdőirtás országnrészeért. Ezen belül is a trópusi és szubtrópusi nagyüzemi (40%), valamint a helyi és önellátó mezőgazdasági termelés (33%) vezeti a listát, a maradék 27% a városok növekedésének, az infrastruktúra és bányászati beruházások számlájára írható a jelentés szerint. Miközben a fák és erdők ökológiai haszna vitathatatlan.

A megfelelően kezelt erdők komoly kapacitással rendelkeznek az élelmezésben, jövedelmet biztosíthatnak a közelben élők számára. Közel 2,4 milliárd ember használ fát főzéshez és az ivóvíz sterilizálására, illetve az erdei termények a helyiek táplálkozását tehetik kiegyensúlyozottabbá.

A jelentés a FAO honlapján (<http://www.fao.org/3/a-i5588e.pdf>) érhető el, számos világnyelven.

Forrás: FAO

Gróf Tisza Lajos. Emlékbeszéd.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek Sepsi-Szt.-Gyógyón 1898. augusztus 25-én tartott közgyűlésén elmondta: Vadas Jenő m. kir. erdőtanácsos és erdészeti akadémiai tanár.

Tisztelt Közgyűlés! Mély megilletődéssel lépek erre a helyre, hogy az Országos Erdészeti Egyesület megdicsőült nagy elnöke: gróf Tisza Lajos emlékét fölidézzem, azt az emléket, melyből a mindeneket megőrlő idő csak azt a mély fájdalmat semmisítheti meg, amelyet az elválás pertzében éreztünk.

Az ő élete nem enyészik el, hanem csak alakot változtat, s mint kimagasló példa örökkön megmarad, hogy a jövő nemzedéknek becsületes munkásságára, jellem-szilárdságára, s hazafias kötelességérzetére nemcsak tápláló, hanem termékenyítő hatású is legyen.

És ha a magyar nemzet nagy költője Jókai, II Rákóczi Ferenczről való megemlékezésében emígy szól: „Az eszme, aminek egy élet szenteltél, Küzd, épít és terjed, hódít és elfoglal, Mi halottnak látszott, álmaiból felkél, Helyet kér a földfia és halad a koral,” akkor a magyar erdészet is változatlanul vésheti e szavakat feledhetetlen nagy elnöke emlékkövére.

Mert van-e sorainkban olyan, akit ne lelkesítene az eszme: a magyar erdőkulturát szilárd alapra fektetni, s a magyar erdőgaz-

daság szebb jövőjét biztosítani! Ez az eszme vezette a magyar erdészetnek szentelt önzetlen munkásságában halhatatlan emlékü nagy elnökünket s ez a most már bennünk is meggyökeredett eszme, küzd - mert kitűzött célját még el nem érte; épít és terjed, aminek eredménye főképp az Országos Erdészeti Egyesületnek közgyűléseinken évről-évre híven vázolt munkásságából, eddigi alkotásából, s tértfoglalásából tűnik elő; hódít és elfoglal, mert a magyar erdőgazdaság ma már nem az a mostoha gyermek, aki a háttérben meghúzódottan kegyelemmorzsákból tengeződik, hanem életerős, nehéz küzdelmekben megedzett sarja közigazdaságunknak.

Sarj, mely a nemzettest életerejét nem gyöngíteni, hanem pezsgő vérével fölfrissíteni van hivatva. És mi azelőtt halottnak tetszett, az a hazafiság, s a nemzet vagyonosodását célzó haladás és kultúra mezején kifejtett becsületes munkásság éltető lüktetésétől felkél, helyet kér a földön és halad a koral.

Az ébresztők sorában első — az, a ki számolva páratlan kötelességérzetével, meggyőződését nyomban tetté is tudta érlelni: dicsőült nagy elnökünk gróf Tisza Lajos. Az ébresztésnek az akkori politikai viszonyok között nehéz küzdelmekkel egybekötött munkájából, már az Országos Erdészeti Egyesület megalapításakor vette ki a maga részét, a mikor is az 1866-odiki alakuló közgyűlésen választmányi taggá történt megválasztása után, kiváló tevékenységet fejtett ki az alapszabályok kidolgozásában.

Majd amikor 1867-ben az egyesület, az erdőgazdasággal kapcsolatos s az erdészettől ennek érdekei csorbítása nélkül el nem választható vadászati ügyek fejlesztését és rendezését is tevékenysége körébe vonta, a vadászati törvény alapvetésére kiküldött bizottság elnökévé gróf Tisza Lajost választatott meg. Az ő elnöklete alatt működött bizottság vetette meg tehát az 1872. évi VI., majd az 1883. évi XX. törvény-cikk alapját, abból a főelvűből kiindulva, hogy a vadászati jog a földtulajdon elválaszthatatlan tartozéka.

Lelkesedéssel dolgozott e törvény megalkotását célzó előmunkálatokon nemcsak azért, mert mint maga is hivatott vadász nagyon érezte a tervezett törvény hiányát, hanem főképp azért, mert a viszonyok alapos ismeretéből éles ítélőképességgel következtette, hogy a vadászati-törvény életbeléptetése után a várva várt erdőtörvény sem késhet soká.

Maga is erdőbirtokos lévén, nemes gondolkozásmódjával nem csak tudta, hanem mint meggyőződését hirdette is, hogy a törvénnyel védett erdőkultúra a magyar közigazdasági jólétnek egyik legerősebb támasza lesz.

Lehet-e ezek után csodálkozni, hogy az Országos Erdészeti Egyesület felismervén Tisza Lajosban azt a férfiút, aki a magyar közélet nagyobb szabású és általánosabb hatású működése között a közigazdaság egyik elhanyagolt ágának: az erdészetnek fejlődését és magasabb színvonalra emelését szívében viseli, szorosabban kívánta magához csatolni, s ezért 1868-ban a debreczeni közgyűlésen első alelnökévé, majd gróf Keglevich Béla elnök lemondása után 1875-ben nagy lelkesedéssel elnökévé választotta.

Ettől a pillanattól fogva áldásos tevékenysége egyesületünk működésével annyira egybeforrott, hogy ezt a kapcsolatot csak a kérlelhetetlen halál szakíthatta ketté. Az országgyűlésnek közigazdasági természetű munkásságában az erdészet ügyei soha

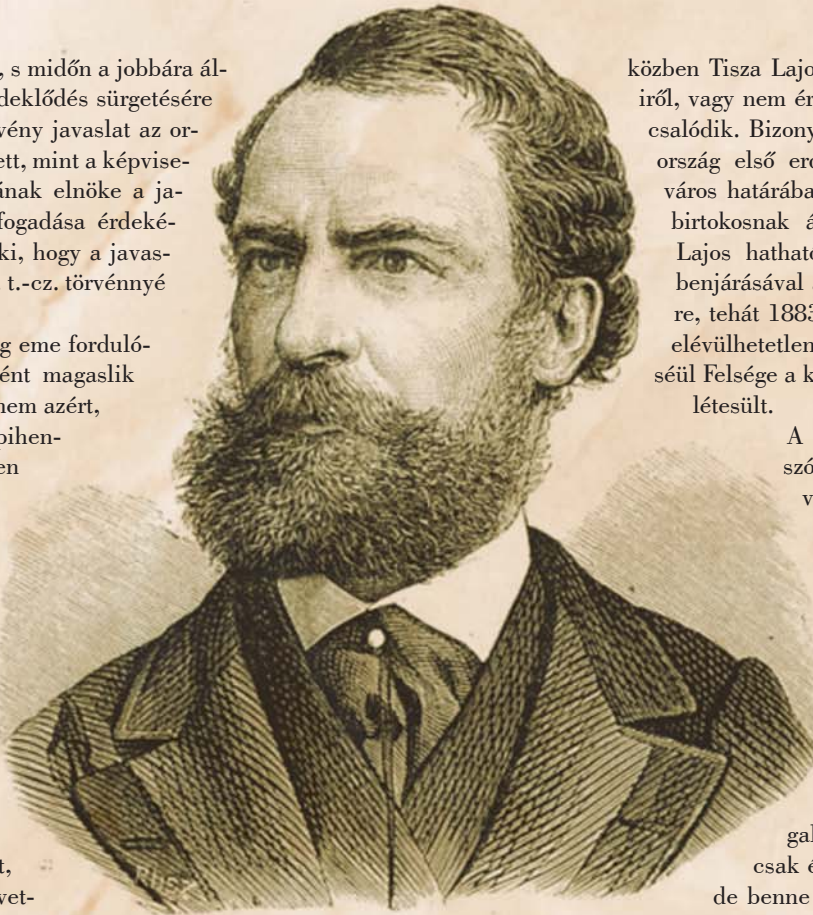
sem kerülték ki figyelmét, s midőn a jobbára általa fölkellett országos érdeklődés sürgetésére a nagyfontosságú erdőtörvény javaslat az országgyűlés asztalára tétetett, mint a képviselőház erdőügyi bizottságának elnöke a javaslat tárgyalásánál s elfogadása érdekében oly buzgalmat fejtet ki, hogy a javaslat 1879-ben, mint XXXI. t.-cz. törvényé vált.

A magyar erdőgazdaság eme fordulópontjánál győztes vezérként magaslik ki Tisza Lajos alakja, de nem azért, hogy most már babérjain pihenjen, de, hogy a szüntelen küzdelemben megerősödve új győzelmeket arasson.

Vezetése alatt s kiváló munkatársai önzetlen ügy-buzgalma folytán egyesületünk a térfoglalás és fejlődés útján oly óriási lépésekkel haladt, hogy fő- és székvárosunkban 200,000 frt értékű székházat építhetett, az erdészeti irodalmat követezően, évről-évre pályázatok s írói megbízások útján nagyértékű művekkel gyarapíthatta, s a mint éppen ma hallottuk, 350,000 frtot meghaladó törzsvagyonnal bír, s azonfelül jelentékeny segélyző alapítványokkal rendelkezik.

Szándékosan hallgatok Tisza Lajos államférfiul tevékenységéről, mint a melynek méltatására nem mi vagyunk hivatva. De az ezen a téren elért sikerei közül egyet, talán a legkiválóbbat még sem hallgathatom el, mert kapcsolatban áll azzal a meleg szeretettel és odaadó ragaszkodással, melyet az erdészet iránt mindenha érzett. Az 1879-ediki rettenetesen pusztító árvíz után, mely Szegedet rombadöntötte, a város újjáalkotása körül, mint királyi biztos, számtalan nehézséggel küzdve, lankadatlan erővel s kitartással dolgozott, hogy felséges királyunk jóslata teljesüljön.

A jóslat beteljesedett: Szeged néhány év alatt „szébb lett, mint volt.” És, ha valaki azt hiszi, hogy eme óriási tevékenysége

közben Tisza Lajos megfedekezett erdészeiről, vagy nem ért rá ügyeikkel foglalkozni, csalódik. Bizonyítja ezt az a tény, hogy az ország első erdőőri szakiskolája Szeged város határában, a városnak, mint erdőbirtokosnak áldozat-készségéből, Tisza Lajos hathatós támogatásával és közbenjárásával a pusztító árvíz után 4 évre, tehát 1883-ban, amikor Tisza Lajost elévülhetetlen nagy érdemei elismerésül Felsége a király szegedi gróffá avatta, létesült.

A szakiskola létesítése látszólag jelentéktelen esemény volt, de ő annál jobban tudta, hogy következményeiben az erdőgazdaság fejlődésére nagyhatású lesz. Nem is csalódott. Kiváló része volt nagy elnökünknek az állami erdőtisztek anyagi helyzetének javításában, mert az ebben az irányban megindult mozgalmat kezdettől fogva nemcsak élénk figyelemmel kísérte, de benne ez az ügy éppúgy, mint a már tarthatatlanná vált erdészeti műszaki

díjnoki intézmény eltörlését, az ország kopárainak befásítását s a magyar erdészeti kísérleti ügy szervezését célzó törekvését hathatós szószólóra talált.

És mindezt csöndben, feltűnés nélkül, a nyilvánosság lehető kerülésével tette, nehogy köszönetre, hálanyilvánításra szolgáltatson alkalmat.

Hogy az erdészeti ügyeket szolgáló munkában nemcsak mint vezető, hanem mint osztályos társ is halála napjáig bámulatos eréllyel, sohasem lankadó cselekvési kedvvel és szívós kitartással működött, főképpen azok tudják, akiknek tevékenysége egyesületünk ügyeivel szorosabb, közvetlenebb kapcsolatban áll, de tudta ezt minden erdész, tudta az egész ország. És mindenki megerősödött ennek tudatában akkor, a mikor a múlt évi december 19-én tartott közgyűlésünkre testének nagy betegséggel, már roskadozva jött hűséges erdészei közé, hogy nagy szellemének utolsó felfolbanásával is világosságot, fényt vessen munkálkodásunkra.

Gróf Tisza Lajos! A magyar erdészet fejlődése történetéhez úgy hozzá van forrva ez a név, hogy az erdészet jövő nemzedéke bármerre s bárhová tekintsen, ezt a nevet egyesülve, egybeforrva találja azokkal az intézményekkel, eredményekkel és tettekkel, melyek a magyar erdőgazdaság megerősödésére, az erdészeti tudomány színvonalának emelésére s a magyar erdészet tekintélyének fokozására szolgáltak. Mint a meleget sugárzó, világító és fényt szóró napsugár, úgy hatott az ő élete, az ő munkássága mireánk, munkásságunkra s ez a sugár nem veszté el s nem is fogja éltető hatását veszíteni soha, mert a forrás, melyből fakad, s mely a földi élet elenyészése után örökönkül ránk maradt, gróf Tisza Lajos szelleme: örök.

Most is a halála utáni első közgyűlésünkön, amikor szívünk egész bensőségével, hálával és kegyelettel adózunk dicső emlékének, szelleme itt van közöttünk és késő unokáink között marad addig, amíg a magyar erdész szíve nemzetéért, királyért, s a hazáját védő erdős bérczekért dobogni tud! Úgy legyen!

Gróf Tisza Lajos szobra Szegeden — Fadrusz János alkotása (Archív)

Kísérleti telepek, diplomácia és női szerepek

A II. Nemzetközi Erdőgazdasági Kongresszus és az IUFRO IX. kongresszusa

Fekete Lajos és Blattny Tibor Az erdészeti jelentőségű fák és cserjék elterjedése a magyar állam területén című korszakos jelentőségű művének bevezetője jelezte, hogy a magyar erdészet már 1913-ban komoly nemzetközi esemény, az Erdészeti Kutatóintézetek Nemzetközi Uniója (IUFRO) soron következő kongresszusának megrendezésére készül.

Abban az évben a magyar kísérleti állomás tizenöt éves múltja tekintett vissza, s az európai élvonalba tartozott. Az első világháború az utolsó pillanatban hiúsította meg konferenciát. Többek között dr. Oroszi Sándor és dr. Bartba Dénes selmebányai erdészeti oktatással kapcsolatos kutatásai nyomán ismert, hogy a magyar erdészeti kutatás és oktatás az impériumváltás nyomán, 1918 telén katasztrofális infrastrukturális helyzetbe került. Az ország erdőterületének növelése ezzel egy időben stratégiai kérdéssé lett, így az erdészeti kutatás újjáépítése is azzá vált.

Amikor az IUFRO 1928-as stockholmi ülésén Magyarország megkapta a lehetőséget arra, hogy hét évvel később erdészeti világeseménynek adjon otthont, a feltételek még távolról sem voltak adottak. Roth Gyula évtizedekkel későbbi leírásából kiderül, hogy bemutatható kísérleti telepek alig voltak az országban, s ilyen körülmények között

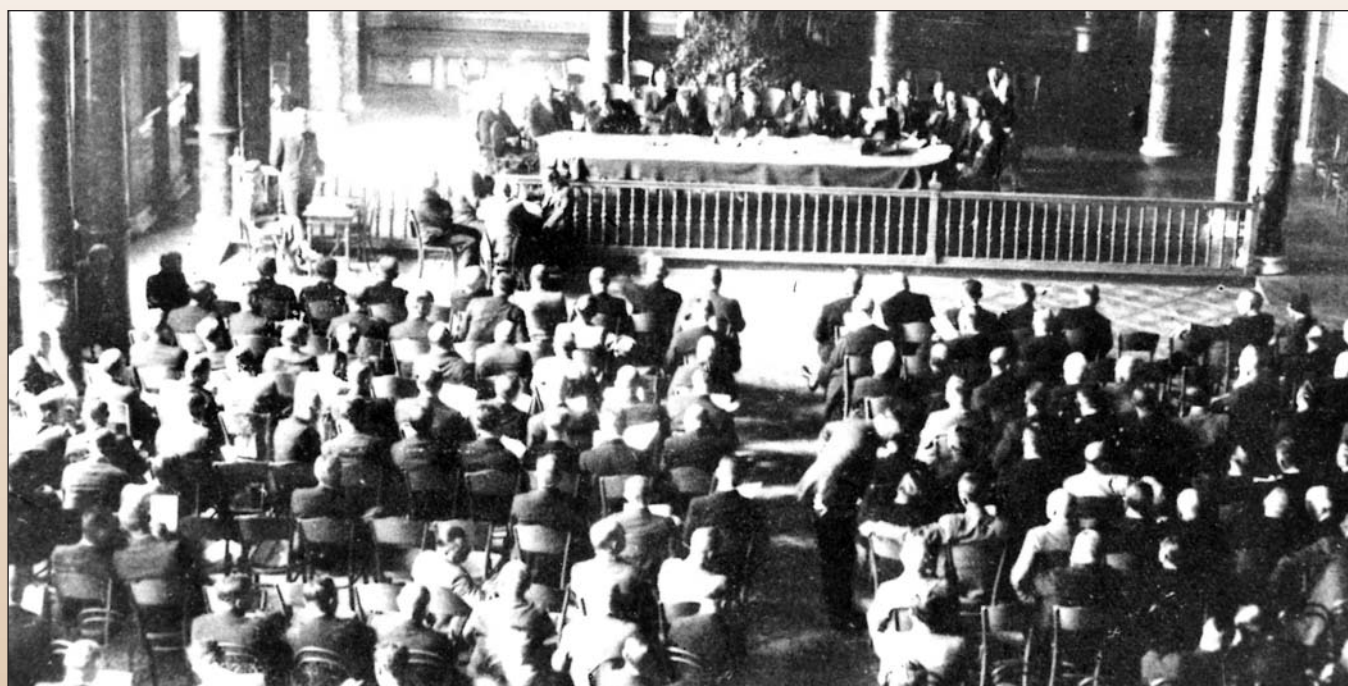
csak a csodával határos módon lehetett tudományos eredményeket elérni.

Az Erdészeti Lapokban 1936 őszén közölt konferencia beszámolójában Mibályi Zoltán szintén kiemelte, hogy Roth Gyulának 1928 és 1935 között szinte a semmiből kellett bemutatható erdészeti kísérleti területeket létrehozni. A legnagyobb kihívást 1919 után az jelentette, hogy korábban erdőgazdasági szempontból kevésbé jelentősnek tekintett területekre kellett kidolgozni a művelés alapelveit. Biró Zoltán 1925-ben a következőkben határozta meg a kutatás feladatát: „A lényeg az, hogy az eltávolított állomány helyét minél előbb olyan fiatalos foglalja el, amelynek egyes egyedei a rájuk nézve lehető legkedvezőbb körülmények között telepedtek meg, már az első időben gyorsan növekednek s mielőbb záródva, műszaki célokra alkalmas egyedekké fejlődnek. Azt hiszem, a felvetett kérdések mindegyike megérdemli azt, hogy velük nemcsak gyakorlati erdőgazdánk, de az erdőgazdaság fejlődése érdekében a kísérleti állomás is behatóan foglalkozzék.” A kutatók mindamellert egy másik, Biró által is felvetett, kérdéssel, a magok nemesítésével is foglalkoztak. Fehér Dániel fogalmazott meg koherens és hosszú távú dendrológiai-genetikai kutatási programot.

Az Erdészeti Lapok Szerkesztősége 1926 elején elégedetlenségének adott hangot az erdészet mint tudomány meg-

becsültségével kapcsolatban. „...leszámítva az erdőmérnöki főiskola tanári karának méltó képviselőit, a magyar erdőgazdaságot a kongresszuson igen alárendelt számban képviseltük, holott minden bizomnyal ott kellett volna látnunk az erdőgazdasági tudományoknak azokat a művelőit is, akik odakint a gyakorlatban sem szűnnek meg tudományos működést kifejteni. Ugyancsak így történetet meg az is, hogy az erdőgazdaság minden önállósága mellett is teljesen indokolatlanul a „mezőgazdaság” fogalmkörébe soroztatott be.”

Az idézett kommentár egy nagyszabású magyarországi természettudományi konferencia apropóján íródott, amelyen Roth Gyula és Fekete Zoltán a kulturális tárca vezetői elé tárták, hogy melyek a kutatás követendő irányai, ezeket az akkori intézményrendszer miért nem teszi lehetővé, s mi szükséges a továbblépéshez. Feltehetőleg a szakma határozott fellépésének is része volt abban, hogy az intézményrendszer ezt követően jelentősen bővült. 1926-tól jelent meg ismét az Erdészeti Kutatások című folyóirat, amelynek első folyama 1899-ben indult, s amely 1918-ban megszakadt. Még 1926-ban megnyílt a püspökladányi Erdészeti Szik-kísérleti Telep, 1930-ban a kecskeméti Homokfásítási Kísérleti Telep, 1932-ben pedig a Gödöllői Arborétum. A kísérleti állomást 1933-ban kutatóintézetté minősí-

A II. Nemzetközi Erdőgazdasági Kongresszus ülése a Magyar Tudományos Akadémia Nagytermében (Fotó: Archív)

tették. A felvelés olyan jelentős volt, hogy az 1936-ban Magyarországon rendezett erdészeti világkongresszus és egyben IX. IUFRO kongresszus idejére a magyar erdészeti kutatás ismét világszínvonalon állt.

1936 augusztusában és szeptemberében három nemzetközi, erdészeti tárgyú kongresszus zajlott Magyarországon. A Nemzetközi Erdőgazdasági Kongresszust formálisan *Darányi Kálmán* hívta Magyarországra a Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet felkérésére. Az IUFRO IX. kongresszusáról már volt szó, míg a harmadik eseményről, az alternatív üzemanyagokról folytatott tanácskozásról jegyzőkönyv hiányában jóval kevesebbet tudhatunk. *Dr. Király Pál* mutatott rá doktori disszertációjában, hogy döntő szerepet játszhatott az olasz-magyar diplomáciai együttműködés abban, hogy Magyarország megkapta a nemzetközi kongresszusok és csatlakozó események rendezési jogát.

Az 1920-as évek közepére a *Benito Mussolini* fasiszta rezsimje által vezetett Olaszország, s annak növekvő presztízse nemcsak kulcsszerepet játszott Magyarország elszigeteltségének lebontásában, de olasz tőke állt egyes komoly stratégiaileg fontos infrastrukturális beruházások mögött is.

Nem kevésbé fontos tényező, hogy Róma már az 1920-as években a nemzetközi mezőgazdasági szervezetek székhelye volt. A konferenciák diplomáciai kontextusához hozzátartozik, hogy az 1936-os év csak utólag tűnik békeévnek. Japán akkor már öt éve háborúzott pán-ázsiai terveinek megvalósításáért, Olaszország az év során szállta meg és csatolta kelet-afrikai gyarmatbirodalmához Etiópiát. Spanyolországban 1936 júliusában tört ki a polgárháború. A világ közvéleménye az augusztusi olimpiai játékok kapcsán is szembesülhetett azzal, hogy Németországban az NSDAP faji alapon végrehajtott szelektív jogfosztás és terror mellett építette a totális államot. A Szovjetunióban 1936-ban vette kezdetét az úgynevezett csisztká, a milliőkat tönkretévő internálások és kivégzések újabb hulláma.

Fontos megemlíteni, hogy 1936-ban a világ erdőterületeinek nagy részét gyarmati adminisztráció kezelte. Ez volt a helyzet Indonéziában, Dél- és Délkelet-Ázsia jelentős részén és Nyugat-Afrikában is. A távolságok mellett részben ezek a feszültségek és uralmi viszonyok okozták, hogy az Erdőgazdasági Nemzetközi Kongresszuson voltaképpen 32 ország képviseltette magát. Az Európán kívüli államok közül csak Argentína, Uruguay és Chile, valamint az USA és Ausztrália volt jelen.

Az akkor Indokínának nevezett, a mai Kambodzsát és Vietnámot magában foglaló területet, valamint Líbiát, Palesztinát, Indiát és Burmát francia, illetve brit tisztviselők képviselték. A legnépesebb, több mint két tucat főt számláló delegációkat Lengyelország és a szomszédos országok, így Ausztria, Románia, és Csehszlovákia adták. Emellett a finn, a német, a jugoszláv, a svájci, az amerikai (USA) és az olasz részvétel volt kiemelkedő. Ezzel szemben mindössze két bolgár, és egy-egy belga, török, norvég és észt küldött volt jelen. A magyar résztvevők nélkül a teljes létszám 345 fő volt. Az már nem meglepő, hogy az IUFRO kongresszuson ennél jóval kevesebben, huszonegy ország mintegy nyolcvan erdésze vett részt.

Az Erdészeti Lapokban közölt részletes beszámolóban, az akkoriban már egy évtizede tudományos pályán tevékenykedő Mihályi Zoltán az erdészeti kongresszus diplomáciai jelentőségét humorosan, de sokat mondóan érzékeltette: *„Úgy véljük, a hölgyek se bánták meg, hogy eljöttek. Minden érdekelte őket és kedvesen tudtak lelkesedni, főleg pulikutya, lovas csendőr és hasonló néprajzi dolgokért. És nekik lehetett kicsit a revízióról is beszélni...A budai oldal páratlan szépségeiben gyönyörködve, az egyik angol hölgy a Mátyás-templomban mindenáron Szent István koronáját is látni akarta. Megmagyaráztuk neki, hogy azt nem lehet egy hatósért végigmustrálni, hogy a koronaöri méltóság a legdíszesebb kitüntetés, s hogy a föld egyszerű népe is azért jön fel a messze kis falvakból a koronázásra, hogy egyszer az életben láthassa a szent koronát, a magyar állameszme szimbólumát. És akkor megértette, hogyan lehet Magyarországot király nélkül is királyság! Nem lenne teljes a beszámolómnak, ha megfeledekeznénk a tolmácsszolgálatot ellátó két hölgy-útitársunkról, Kossow Józsefnéről és Papp Erzsébetről, akik pompás nyelvtudásukkal, kultúrájukkal, szemelvidító megjelenésükkel és megnyerő kedvességükkel elvitathatatlanul a legsikeresebben reprezentálták a magyar nő szeretetreméltó sokoldalúságát. És több hasznára voltak az árva magyar ügynek, mint egy fél tucat átlag diplomata.”*

A Nemzetközi Erdőgazdasági Kongresszus hivatalos kiadványa számos fényképet közölt a jelen levő feleségek számára szervezett úgynevezett Női Bizottság eseményeiről. A képaláírásokból azonban rendszerint csak a magyar arisztokrácia körébe tartozó nők nevei derülnek ki. A nők 1936-os budapesti jelenlé-

tét Roth Gyula két évtizeddel később publikált cikke más kontextusban emelte ki. Roth az IUFRO kongresszus kapcsán arra hívta fel a figyelmet, hogy a női résztvevők száma számottevően nőtt az 1920-as évekhez képest. Az erdészszakmában tehát akkoriban tűntek fel a nők.

A Nemzetközi Erdőgazdasági Konferencia kilenc szekciójának fő munkanyelve a francia volt, de igen sok előadás hangzott el németül és angolul, valamint a felszólalók anyanyelvén is. A szabályok szerint csak arról a témáról lehetett vitatkozni, amely franciául vagy magyarul legalább összefoglaló szintjén elhangzott. Roth Gyula a VI. számú, az erdőgazdaság és a vidék kapcsolatával szemerkéző egyik alelnöke volt, amely a kiadvány alapján, a legtöbb előadás színhelye is volt. Amennyire azt a hivatalos kiadványból meg lehet ítélni, kiemelt érdeklődés ezen kívül az erdőstatistikát övezte. Ez utóbbiban a hozzászólók kivétel nélkül azt hangsúlyozták, hogy minden szereplő érdeke, hogy összehasonlítható adatok álljanak rendelkezésre a világ erdeiről. Meglepően kevés tér jutott azonban a faipar és a kereskedelem kérdésének.

Az 1936-ban Magyarországon zajló nemzetközi erdészeti események egyik legfontosabb hozadéka az volt, hogy a Nemzetközi Erdőgazdasági Kongresszus folytatásaként 1937 májusában, szintén Budapesten összeülő nemzetközi ülés kinyilvánította, hogy a nemzetközi közösség létre kívánja hozni az állandó Erdőgazdasági Bizottságot (CIS), amely 1938-ban megalakult és első elnöke éppen Waldbott Kelemen, az OEE akkori elnöke lett.

Balogh Róbert
történész

Felhasznált irodalom

- Bartha Dénes – Oroszi Sándor: Selmec. Selmec. Sáros Selmec... Vademecum erdészek számára, Erdészettörténeti Közlemények IV., Budapest-Sopron, 1991
- Biró Zoltán: Aktuális kérdések II., Erdészeti Lapok, 1925. 4–13.
- Király Pál: Erdészeti politika a két világháború között az Országos Erdészeti Egyesület történetének tükrében, Sopron, 1987. (kézirat)
- Mihályi Zoltán: Külföldi erdészek Magyarországon, Erdészeti Lapok, 1926. 829–871.
- Roth Gyula: Erdőgazdaságunk a természet-tudományi országos kongresszuson, Erdészeti Lapok, 1926. 2–19.
- Roth Gyula: A magyar erdészeti kutatásügy története 1898-tól 1940-ig, *Erdészeti kutatások: Az Erdészeti Tudományos Intézet közleményei* 3-4. (1958). 🌿

Göcsej fája, Tündérkertek zamata

2016. április végén a Zalaerdő Zrt. és az OEE Nagykanizsai Helyi Csoportjának meghívására a Lenti Erdészet területére látogattak el a Szombathelyi Erdészeti Zrt. munkatársai és az OEE Szombathelyi Helyi Csoportjának tagjai.

A 11. alkalommal megrendezett tapasztalatsere résztvevőit a Zalaerdő Zrt. nevében *Kovács Ferenc* termelési igazgató és *Varga Attila*, a Nagykanizsai Helyi Csoport titkára fogadta és köszöntötte a Kerkakutas 16-os tagban.

Ezt követően *Gróf András*, a Lenti Erdészet igazgatója köszöntötte a jelenlévőket és ismertette az általuk kezelt területek adatait. Az erdészet 15 600 hektáron folytat erdőgazdálkodást és 30 000 hektáron vadgazdálkodik. Az éves erdőfelújítás 150 hektárt tesz ki, a fakitermelés pedig éves szinten nettó 90 000 m³. A fafajok közül az erdeifenyő elegyaránya 40 százalékos, így erdeikben komoly szerepet játszik, és ennek fenntartása érdekében mindent meg is tesznek.

Házigazdáink ezután itallal és harapnivalóval látták el a vendégeket. A frissítőt követően pedig *Bakó Csaba*, a Szombathelyi Helyi Csoport elnöke is szólt pár szót. Elmondta, milyen nagy érdeklődéssel várták ezt a napot, hiszen a zalai kollégák is döntően ugyanazokkal az erdőgazdálkodási problémákkal küzdenek, mint mi Vas megyében.

Elsőként Lukács Istvánnal, a fahasználati ágazat vezetőjével tekintettük meg a Kerkakutas 16/J erdőrészletben az erdeifenyves átgyérítés (átszálalás) lehetőség-

geinek gyakorlati megvalósítását. A 115 éves erdeifenyő alatt egy alátépett bükk második koronaszint található, melynek kora 85 év. Lukács István elmondta, hogy a második koronaszint felszabadítása a cél. A bükk most már belenő az erdeifenyő koronájába, így száradás és koronagyérülés mutatkozott.

Gond, hogy bár az erdeifenyő alatt fejlődött bükk nem álgesztes, szélállósága gyenge és fényérzékenysége is figyelemmel kell lenni. Vannak azonban gazdasági előnyök is: nincs erdőfelújítás, kieső növedék, csak folyamatos hozam és „ajándékba” kapunk egy növedékfokozó korú erdőt.

A folytatásban *Molnár György* erdőművelési műszaki vezető részletezte a Kerkakutas 16/E erdőrészlet erdeifenyő-pásztás felújító vágásának körülményeit. Az erdőgazdaság az 1950-es évektől állított be kísérleteket az erdeifenyő természetes felújításával kapcsolatban. Az évek során pedig kialakult az a módszer, amivel a Lenti Erdészet területén a legjobb eredmény érhető el. Ismertette a magvető pászták kialakításának követelményeit (kelet-nyugat irány, pásztaszélesség), az alkalmazott pásztakészítő gépeket, valamint a gyomok visszaszorítására felhasznált vegyszereket és azok alkalmazásának módjait. A területen valamivel kevesebb a vad, így nem okoz gondot a felújításokban.

Végezetül Lukács István fahasználati ágazatvezető osztotta meg a jelenlévőkkel a 2011. évi hőtörés tapasztalatait és javaslatokat hallhattunk a jövőbeli hőtörésekre való felkészülésre.

A terepi program végeztével a Csömödéri Állami Erdei Vasút Lenti állomásépületében *Kaliba Mihály*, a Vasútüzem vezetője fogadott minket. A vasútállomás és a múzeum termei az egykori Esterházy-uradalom épületeinek hangulatát elevenítik fel. Az épületben három – vasúttörténeti, erdészettörténeti és fűrészipar-történeti – kiállítóterem a látogatókat. *Kaliba Mihály* vezetésével végig járva ezeket bepillantást nyerhettünk a göcseji erdők magával ragadó világába, az ott dolgozó erdészek munkájába, a Lenti és Csömödéri Fűrészüzemek, valamint az erdei vasút történetébe. A fűrészipar-történeti terem kialakításnak köszönhetően testközelből szemlélhettünk meg egy közel száz esztendeje gyártott gőzkazán homlokzatát és egy korhű, méreteiből fakadóan is rendkívül impozáns gőzgépet.

Ezt követően lehetőségünk nyílt megtekinteni a tavaly ősszel Magyar Termék Nagydíjjal kitüntetett Zakatoló Erdei Iskola oktatókocsiját. A közeli étteremben, jó hangulatú baráti beszélgetés közben fogyasztottuk el bőséges ebédünket.

Ezután a Lenti Fűrészüzemet látogattuk meg. *Lukács Ferenc* fafeldolgozási műszaki vezető röviden ismertette a fűrészüzem történetét és kíséretével megismerkedhettünk az üzemben zajló gyártási folyamatokkal és termékekkel. A fűrészüzem 1923-ban indult, 7 hektáron évente összesen 15 ezer köbméter rönköt dolgoznak fel (10 000 m³ tölgy, 6 000 m³ bükk és 1 000 m³ egyéb fafaj). A gyártott termékek listája széles skálán mozog, fő termékük az előgyalult svéd padló, de foglalkoznak aprótermék-termeléssel és pelletet is gyártanak. Az üzemben készülő Lenpell keményfa pellet 2014-ben szintén elnyerte a Magyar Termék Nagydíjat.

A szakmai programok végeztével átutaztunk a pórszombati Medes-hegyre. A közeli Szentegyházi-tetőn 20 méter ma-

gas tölgyfából faragott kereszt hirdeti az egykori Medes falu templomának helyét. Annak tövében várt minket *Kovács Gyula* erdész, a Tündérmozgalmat megalapítója. Köszöntője és a hely történetének ismertetése után átsétáltunk Medes-hegyi pincéjéhez. Ezen a birtokon létesült az országban először génbank az őshonos gyümölcsfajták megmentésére. A pórszombati erdész munkája példaértékű. Gyűjtőmunkája során szinte az egész Kárpát-medencét bejárva igyekezett tudása legjavát és azt a szemléletet is elhinteni, „beoltani” az emberekbe, hogy őrizzük meg gyümölcskultúránk ősi értékeit és sokszínűségét. Az

öreg tölgyek övezte kis pince udvarán, házigazdáink izletes vacsoráját követően, Kovács Gyula palackokba rejtett kutatási eredményeiből is kaphattunk egy kis ízelítőt.

Végezetül Bakó Csaba Szombathelyi HC's elnök és Varga Attila Nagykanizsai HC's titkár záró gondolataival ért véget ez a rendkívül tartalmas és szakmailag is igazán építő jellegű tapasztalatsere. Köszönjük a Nagykanizsai Helyi Csoport és a Zalaerdő Zrt. munkatársainak a töretlen lelkesedéssel zajló kiváló szervezést és a változatos programokat. Találkozunk ősszel Sárvár térségében!

Szöveg: **Nagy-Khell Melinda**

Fényképek: **Markó András, Kronecker József**
OEE Szombathelyi Helyi Csoport

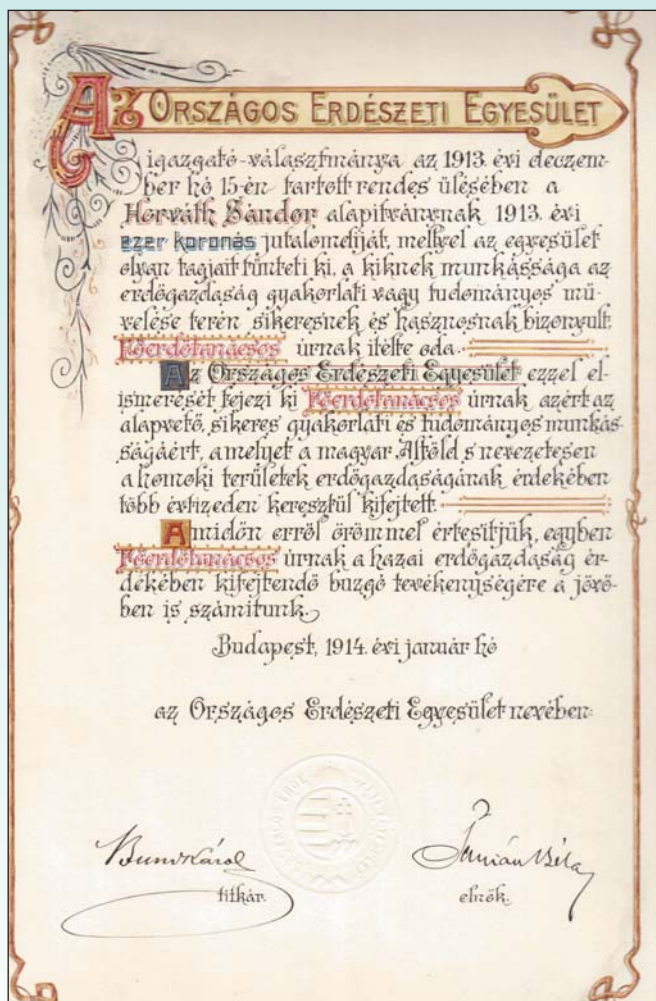
Könyvtári aktualitások

Könyvtárunk árverésen jutott hozzá az Országos Erdészeti Egyesület díszokleveléhez, amelyben 1914 januárjában arról értesíti *dr. Kiss Ferenc* főerdőtanácsos urat, hogy az Egyesület Horváth Sándor Alapítványának 1913. évi ezer koronás jutalom díjával tünteti ki azért az „alapvető, sikeres gyakorlati és tudományos munkásságáért, amelyet a magyar Alföld, s nevezetesen a homoki területek erdőgazdaságának érdekében több évtizeden keresztül kifejtett.” A díszoklevelet mellékelten bemutatjuk, s egyben köszönjük *Kiss Csaba* tagtársunknak a figyelemfelhívást és az árverésen Egyesületünk képviselését.

Babos Rezsőtől júniusban gazdag könyvadományt kaptunk. A több mint 80 könyvért, folyóiratért, hivatalos rendeletért, amelyeket hiánytalanul és megkímélt állapotban vetünk át levélben mondtunk köszönetet. Külön öröm volt számunkra, hogy a dokumentumokat 6 fejezetbe csoportosítva, katalogizálva és külön csomagolva kaptuk kézhez, ami nagyban megkönnyítette állományba sorolásukat és adminisztratív feldolgozásukat.

Néhány értékes és érdekes kiadványt külön is ki szeretnénk említeni az ajándékból: *Tomcsányi Gusztáv: Erdei facsemeték nevelése (1889)*, *Az erdészeti rendeletek tára (1891–1900)*, *Péchy Dezső: A külföldi fánemeknek hazánkba való telepítéséről (1903)*. *Nagy Gyula: Vadászattörténetünk problémái* című akadémiai doktori értekezésének bekötött példánya kuriózumnak számít, ugyanígy a könyvtári feltárás eszközeit gyarapító *Brehm négykötetes Az állatok világa* című hiánytalan sorozata is könyvtári állományunk féltett darabjai lesznek. Még egyszer köszönjük az adományt!

Dr. Sárvári János
a könyvtár őr

Madarak és fák napja a Budakeszi Vadasparkban

A Magyarországi Zöld Kereszt Egyesület (MKZ) és az OEE Szeniorok és Tiszteletbeli Tagok Tanácsa 2016. május 12-én közös rendezvény keretében emlékezett meg a Madarak és fák napjáról a Budakeszi Vadasparkban.

Az elnöki köszöntéseket követően Szabó Péter erdőmérnök, a vadaspark három éve kinevezett igazgatója tájékoztatta a szépszájú hallgatóságot a létesítmény alapításának körülményeiről, fejlődéséről, a mai feladatairól.

Harminchét éve alakította ki az akkori Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaság a kiemelt vadászati feladatok biztonságos teljesíthetősége érdekében, és a főváros térségében már akkor felvetődő közjóléti igények kielégítésére. A szerzett tapasztalatok alapján állandó változásokon esett át a park, míg elnyerte mai formáját. Jelenleg a Kárpát-medence állatvilágának (elsősorban az emlősök) bemutatása a cél az intenzíven használt 5-8 hektáros területen. Rendszeres szakvezetéssel, tematikus táblarendszerrel kalauzolják a látogatókat. Az extenzíven feltárt nagyobb terület részt csak kevesen veszik igénybe.

A fejlesztés folyamatos, és a kalandpark kialakításával évenként 8000 fővel nőtt a látogatók száma. Ehhez ki kellett alakítani az étkezőhelyet és illemhelyeket. Megteremtették a lehetőségét a nagy sikerű nyári napközis táborok megtartásának is. Magas színvonalú ellátást nyújtanak, mert úgy tartják az elégedett látogatóra lehet további információkat „zúdítani”. Büszkék a tavaly átadott tematikus játszótérre is.

Nagyon jó a híre a vadasparknak. Ezt fontosnak tartják. További nagyszabású fejlesztésre készülnek, egy új kilátó épül, ahonnan egy lombsátor tanösvény indul majd. Ez cca. mintegy 100 milliós beruházás. És szinte hihetetlen, a 167 millió forintos éves költségüket 170 millió forintos áfa nélküli árbevétel ellensúlyozza.

Ezt követően Fácányi Ödön jeles vadászati szakírónk emlékezett meg Herman Ottóról, az utolsó magyar polihisztorról, a madarak atyjáról, aki 1835–1914 között élt és alkotott. Érdeklődési területe igen széles körű. Úttörő

munkát végzett a madarak, pókok, rovarok életmódjának felderítésében, de néprajzi, régészeti, nyelvészeti, sőt irodalmi tárgyú tanulmányai is figyelmet érdemelnek. Mint a felsorolásból is látható, több egymástól távol álló tudományág történetében foglal el jeles helyet szervező és alapozó munkássága révén.

A magyarországi madártani vizsgálatokat ő emelte európai rangra, és hívta létre a Magyar Ornitológiai Központot. A Néprajzi Múzeum tárgyi anyagát a gyűjtései formálták át magyar jellegűvé. Hazánkban Herman Ottó kapcsolta először össze a régészeti és néprajzi kutatásokat, kezdett először történeti néprajzi vizsgálatokat az életmód területén. Zseniális megsejtése és a kutatói szerencse találkozott az ősember magyarországi telephelyének első ízben történő feltárásakor. A közéletből is kivette a részét, hiszen majdnem két évtizedig aktív ellenzéki országgyűlési képviselő volt. Hozzászólt a kor szinte minden lényeges kérdéséhez, különösen kedvelte a gazdasági, azon belül az iparügyi témákat. Kossuth Lajos rendíthetetlen híve volt, két ízben meglátogatta Turinban. 1871-ben a Magyar Polgár hasábjain állást foglalt a Párizsi Kommun mellett. Munkásságát harcos materialista világnézet, eredeti szempontú, gazdag ismeretanyag, rendszerező hajlam, árnyalt, lebilincselő előadásmód, élvezetes stílus jellemzi. Fontosabb művei: Magyarország pókfaunája I-III. (1876–79), A magyar halászat könyve I-

II. (1887–88), A madárvonulás elemei Magyarországon (1895), Az ősfoglalkozások, Halászat és pásztorélet (1898), A madarak hasznáról és káráról (1901), A magyar pásztorok nyelvkinccse (1914).

Herman Ottóról számos életrajzíró könyvét kiadták, de közülük kiemelkedik a neves paleontológus Lambrecht Kálmáné, amely Herman Ottó, az utolsó magyar polihisztor élete és kora címmel 1920-ban jelent meg. Lambrecht nagy érdeme, hogy tüzetes szorgalommal lajstromba vette a mester nyomtatásában megjelent műveit, ami 1140 tételt tett ki. Ezt a hatalmas életművet úgy hozta létre Herman Ottó, hogy tudását szinte teljes egészében önképzéssel szerezte, hisz eredeti szakmája géplakatos volt.

Érdekes erdészeti vonatkozás, hogy az erdőművelés neves selmechányai professzora, Vadas Jenő rokonságban volt Herman Ottóval. Vadas Jenő Az akácfa monográfiája című 1911-ben megjelent könyvében a következő ajánlás található: „Ajánlom mesteremnek, szeretett nagybátyámnak, Herman Ottónak, aki belém oltotta a nagy Természet iránti szeretetet és megtanított annak könyvéből olvasni.”

Az előadásokat követően a Budakeszi Vadaspark panteonjában a Herman Ottó kopjafánál meghallgattuk Kozma László Magyar erdők című versét Köveskúti Györgyszenioratársunk előadásában, majd a két egyesület koszorút helyezett el a polihisztor tiszteletére. A Vadaspark Büfében elfogyasztott ízletes ebédet követően, az időjárás még engedélyezett számunkra egy rövid vadasparki sétát, így lett teljes ez a megemlékezés.

Összeállította: **Dr. Szikra Dezső**
titkár, OEE SZITTT

Kép: **Dr. Halasy Gyula**

Szabó Péter igazgató ismertetőt tart a Vadaspark működéséről

Debreceni Erdészeti Technikum és diákjainak története

Könyvbemutató a cívis városban

Az Országos Erdészeti Egyesület Debreceni Helyi Csoportja könyvbemutatót és erdészetalálkozót tartott 2016. május 20-án Debrecenben. Az Erdészeti Technikumban 1950—1955 között 258 fő tanult a különböző évfolyamokon, akik oklevelet is szereztek 1953-ban és 1954-ben Debrecenben, illetve 1956 és 1958 között Szegeden, napali, vagy levelező tagozaton.

A technikumot az esztergomi erdészgimnázium megszűntetése után szervezték meg Debrecenben, a soproni mellett, annak egyik utódjaként. Az öt év alatt három helyszínen folyt az oktatás, majd Szegeden végleges otthonra lelt, ahol a nagy hírű jogutód intézmény azóta mintegy 2000 erdésztechnikust bocsájtott útjára.

A rendezvényen mintegy 70-en jelentek meg, javarészt az egykori diákok és családtagjaik, ismerőseik, hiszen a bemutató egyben baráti találkozó is volt. A Halápi Erdészet vadászkürtösei köszöntötték a megjelenteket, majd az egykori évfolyamtársak, barátok rögtönzött dalárdába tömörülve *Bagdi Elek* tangóharmonika kíséretével elénekeltek azt a sajátos hangulatú korabeli erdészindulót, aminek szövege Puskás Pál könyvének 200. oldalán olvasható.

Gencsi Zoltán, az OEE elnökségének tagja, a rendezvény levezető elnöke köszöntötte a jelenlévőket. Külön köszöntötte az elnökségben helyet foglaló *Puskás Pál* szerzőt, *dr. Hargitai László* professzort, *dr. Oroszi Sándort*, az Erdészeti Lapok szerkesztőbizottságának elnökét, az Erdészettörténeti Szakosztály elnökét, *Dufla Ferenc* erdészeti igazgatót, az OEE Debreceni Helyi Csoportjának titkárát és *dr. Sárvári Jánost*, az OEE Könyvtárának őrét, a MEGOSZ ügyvezető elnökét.

Ezt követően *Csordás József* mondta el verseit az erdő szeretetéről (szövege szintén megtalálható a könyvben) és az idős emberek megbecsüléséről.

Dr. Sárvári János megnyitó beszédében megemlékezett Puskás Pál eddigi írói munkásságáról, megemlítve a 2007-ben megjelent *Ötven év az erdőben* és máshol című munkáját, a 2012-ben a debreceni erdőgazdálkodás egy évszázadát bemuta-

tó értékes kötetét és a 2014-ben nyomdába került nótáskönyvét az akácról.

A Debreceni Erdészeti Technikumról szóló mostani kötet színes, fóliázott, kemény kötésben jelent meg, nagyon sok archív, az egykori találkozókról készült fotóval gazdagon illusztrálva, közel 400 oldalon. A könyvben nemcsak a jelzett időszakban Debrecenben újtárra indult 5 évfolyam 7 osztályának történetét, de az abban az időszakban indított levelezőképzéseket is bemutatja a szerző. Nagy szeretettel és tisztelettel emlékezik meg a könyv az egykori oktatókról, köztük *dr. Kollwentz Ödön*ről, aki még 95 évesen részt vett az 1957-ben végzett évfolyam 50. éves találkozóján. Ajánlotta mindenkinek, szakmán belül és kívül a könyv megismerését, mivel az rendkívül érde-

szkesztett jubileumi kiadványából kimaradtak az 1953-as és 1954-es évfolyamok. Ezt követően sorra vette az egyes évfolyamokat és a könyv olyan érdekességeket tartalmazó fejezeteit, mint az 1956-os őszi időszakot bemutató és az azt illusztráló fotók történetét. Reményét fejezte ki, hogy ezzel a könyvvel is hozzájárul a Debreceni Erdészeti Technikum történetének fennmaradásához és az egykori évfolyamok összetartozásához, a közülük már eltávozottakra való emlékezéshez.

Németh Imre az 54-es évfolyam képviselőjében emlékezett vissza. Puskás Pált segítve nagyon sokat tett ennek a rendezvénynek és találkozóknak a létrejöttéért. Beszámolt arról, hogy kiket és milyen eredménnyel próbáltak megke-

Puskás Pál a debreceni könyvbemutatón

kes és gazdag tartalma mellett egyfajta különleges korrajzot is tár az olvasó elé.

Ezután a szerző, az egykori debreceni diák, Puskás Pál mutatta be a kötetet. A könyv megjelenésének támogatásáért külön köszönetet mondott a Nyírerdő Zrt.-nek, az OEE Debreceni Helyi Csoportjának, Németh Imre egykori iskolatársnak, a KEFAG Zrt.-nek és a MEGOSZ-nak. Elmondta, hogy az évfolyamfelelősök nagymértékben támogatták és segítették adatokkal, archív felvételekkel a munkáját, amiért ezúton is hálás köszönetét fejezte ki. Megjegyezte, hogy a kötet megírására az is készítette, hogy a Kiss Ferenc erdészeti szakközépiskola egyébként kiválóan

reszni az egykori évfolyamtársak közül.

Dr. Hargitai László professzor az 1956-ban végzett „A” osztályukra vonatkozóan elmondta, hogy 52-en indultak és 22-en végeztek. Közülük 14-en élnek ma is.

Ezután Balogh Imre *Fél évszázad* című saját versét szavalta el, ezzel köszöntve a megjelenteket. Hozzátette, hogy a vers 2007-ben keletkezett Bükk-széken, amikor az említett 50 éves találkozóon Szegeden jelen volt dr. Kollwentz Ödön tanár úr, aki utolsó debreceni évükben osztályfőnökük is volt.

A rendkívül szép, olykor megható rendezvény végén a jelenlévők elénekeltek az erdészhimnuszot.

Dr. Sárvári János

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET ERDÉSZCSILLAG ALAPÍTVÁNY PÁLYÁZATI FELHÍVÁSA

Az erdőgazdálkodásban dolgozók, erdészeti nyugdíjasok és családtagjaik támogatására.

A felhívás célja: A rászorulókat támogatása, családsegítés, időskorúak gondozása.

Támogatásra jogosult: Az erdőgazdálkodás területén dolgozók és családtagjaik, az erdészeti nyugdíjasok. Családtagnak minősül, a feleség, (özvegy) és gyermekek (18 éves korig). Feltétel: legalább 5 éves e területen végzett, igazolt munkaviszony. Az OEE tagság nem feltétel.

Támogatás igényelhető:

- Elhunyt erdészek és erdészeti dolgozók gyermekeinek megsegítése, esélyegyenlőségük megteremtése, anyagi helyzetük javítása érdekében.
- Nehéz anyagi körülmények között élő erdészek és családjuk helyzetének javításához.
- Időskorú, nyugdíjas erdészek szociális helyzetének javításához.

A pályázat tartalmi és formai követelményei:

A pályázatokat **augusztus 31-ig (2 példányban)** kell benyújtani (a szükséges mellékletekkel együtt) az **OEE Erdészcsillag Alapítvány 1021 Budapest, Budakeszi út 91. címre.**

A pályázatot beadhatja a jogosult, illetve egyesületi helyi csoport, vagy szakosztály, illetve munkahelyi közösség is a kedvezményezett megjelölésével, amennyiben a rászorultság körülményeit és a szükséges adatokat ismeri (adatlap).

A beadott pályázathoz mellékelni kell: a kitöltött „Adatlap”-ot, az Országos Erdészeti Egyesület Helyi Csoport titkárának véleményével.

Az Adatlap információin kívül, röviden indokolni kell a rászorultság körülményeit.

A pályázat elbírálásának rendje és az elbírálás főbb szempontjai

A pályázat évente egy alkalommal kerül kiírásra.

A pályázatokat az Alapítvány kuratóriuma **október 31-ig** elbírálja és döntéséről értesíti a pályázókat, valamint az OEE illetékes helyi csoportját.

A kuratórium a pályázatok elbírálása során az alábbi szempontokat vizsgálja:

- A közös háztartásban élők egy főre eső havi jövedelme és a mindenkori minimálbér viszonya,
- a kérelmező egészségi állapota, betegállományának hossza, kórházi kezelése, esetleges balesete, leszázalékolása, esetleg haláleset, stb.
- a család összjövedelmét, illetve kiadásait befolyásoló lényeges változások,
- eltartottak, gyermekek száma,
- árvaság,
- az igény gyakorisága,
- helyi csoport véleménye.

A segély alsó és felső határértékét a rendelkezésre álló szabályozás és keretek ismeretében a kuratórium határozza meg, melyet az indokok súlyossága és az igénylők száma befolyásol.

Gémesi József
Kuratórium elnök

Az Erdészcsillag Alapítvány tájékoztatása az Erdészeti Ösztöndíj Pályázatról

Az **Erdészcsillag Alapítvány 2016/2017. tanévre Erdészeti Ösztöndíj Pályázatot** hirdetett szakmai középfokú iskolai tanulók részére.

A pályázati kiírásra az alább felsorolt oktatási intézményekből érkezett be pályázat:

- NyME Roth Gyula Gyakorló Szakközépiskola és Kollégium (Sopron) 1 pályázat
- Venczel József Szakközépiskola (Csíkszereda) 3 pályázat
- Eperjesi Erdészeti Szakiskola (Presov) 1 pályázat

A beérkezett pályázatokat az Erdészcsillag Alapítvány Kuratóriuma 2016. május 18-i ülésén értékelte és az alábbi döntést hozta:

Eperjes Adrienn (Sopron)
Erdély Zoltán (Csíkszereda)
Péter András (Csíkszereda)

részesült ösztöndíjban.

Az ösztöndíjra jogosító okirat ünnepélyes keretek között, az érintett iskolák 2016/2017. évi tanévnitóján kerülnek átadásra.

Gémesi József
Erdészcsillag Alapítvány Kuratórium, elnök

**Kőrös László
(1932–2016)**

Tisztelt Tagtársak, Kedves Olvasó! Egy főhajtás és egy ima erejéig emlékezünk meg korábbi tagtársunkról, azon erdőmérnök nemzedék tagjáról, akik a háború után szereztek oklevelüket és felépítették az országot, ki a szakmában, ki pedig más mérnöki pályán.

Kőrös László Budapesten született, édesanyját gyermekkorában vesztette el. Másfél éves korától tizenegy éves koráig nagyszülei nevelték a Győr-Sopron megyei Beledben.

Ezután apai nagynénje vette magához és a Ciszterciák Budai Szentimre Gimnáziumába járt, majd az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karán folytatta tanulmányait és oklevelet szerzett. Szakmai gyakorlatát az Északkiskunsági Állami Erdőgazdaságnál töltötte, majd 1957 szeptemberétől a Honvéd Térképészeti Intézetéhez került geodétának, és hivatásos tiszt lett.

A honvédségnél rendszerszervezői oklevelet szerzett. 1973-ban egészségi okok miatt a honvédségtől örnagyi rangban leszerelt és Szegedre költözött. Az Erdőrendezőség Természetvédelménél dolgozott. Később áthelyezéssel az OLAJTERV-hez került, osztályvezetői beosztásban. Betegsége 1982-ben kiújult, leszálalékolták. Családjával Balástyára egy százéves tanyára költözött, melyet családi összefogással felújított. Szeretett faanyaggal dolgozni. Fafaragással és bútorrestaurálással töltötte szabadidejét és részét. Foglalkozott a vízi- és szélmalomok műszaki kérdéseivel és történetével. Egy százéves tervdokumentáció alapján megbízásra, működő szélmalom építetett. Életét a tanyán családjával, nyugodt körülmények között eltöltött, egészséges életmód hosszabbította meg.

Laci bácsival a tanyájának felújításakor találkoztam először. Nyílt, barátságos természete, esetenként kíméletlenül őszinte szókimondása ugyan okulandó volt, de nem sértő és a közös alma mater miatt könnyen összebáratkoztunk. Az egyesület helyi csoportjának is tagja lett. Míg ereje bírta, részt vett a közös programjainkon is, sajnálta, hogy nem lehetett tő mellett dolgozó erdőmérnök.

A lakóhelyén és a környéken is megismerték és megszerették. Kedvelte a könyvtárakat, érdeklődött a technikai újdonságok iránt. Fontosnak tartotta, hogy az egyesület lapját mindig leadja a könyvtárba, hogy más érdeklődő is láthassa.

Egyszerű temetést szeretett volna magának. Az általa épített szélmalom falában lévő Mária-kép mögötti kazettában gondolta hamvait elhelyezni. Mivel már nem ő gondozta a malmot és a tulajdonos is változott, így családjá a Pesti Jézus Szíve Templom altemplomában helyezte el hamvait. Megemlékező gyászmisén a Balástyai templomban április 24-én búcsúztunk Tőle. Nyugodj Békében! Gyászolnak feleséged, fiad, menyed, unokád, barátaid és ismerőseid.

Sere Ferenc

**id. Simsay István
(1944–2016)**

Mély fájdalommal vettük tudomásul a hírt, hogy barátunk, egyetemi társunk, erdőszkollégánk id. Simsay István 72 éves korában eltávozott közülünk.

Tudtunk betegségről, de halála mégis váratlanul ért bennünket, hiszen néhány hónapja készült el új otthona Zebegényben, azt rendezően és éppen ő szervezte az évenkénti családi-baráti találkozónkat is.

Simsay István (Pisti, Pista, Simi, kinek mi volt) Szegeden született 1944. szeptember 8-án. Középszkoláit szülővárosában, a Kiss Ferenc Erdészeti Technikumban végezte. Ezt követően lett a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem hallgatója, ahol 1969-ben szerezte meg erdőmérnöki diplomát. Nyugdíjba vonulásáig az erdőgazdálkodás ügyét szolgálta.

Első munkahelye a Gemenci Állami Erdő- és Vadgazdaság, ahol a Hajósi, majd a Bajai Erdészet műszaki vezetője lett. 1975. március 1-jén került a Mecseki Erdő- és Felfeldolgozó Gazdasághoz, ahol a Pécsváradi Erdészet vezetésével bízták meg. Alföldi születésűként hamar megismerte és megszerette a hegyvidéket. Pécsváradon telepedett le, ott vásárolt lakást, majd később szőlőbirtokot is.

Húsz évig irányította az erdőgazdálkodást olyan vezetőként, aki a feszített – időnként túlfeszített – munka közepette is az emberséget tartotta mindennél előbbre valónak. Kiváló kollektívát teremtett munkahelyén. Hozzá bátran fordulhatott bármelyik munkatársa akár személyes problémával is. Mindig volt rá megoldás!

1996-ban az erdőgazdaság központjába helyezték, minőségügyi igazgató, majd

nyugdíjba vonulásáig a tanúsított rendszerek igazgatója lett. Ezekben az években irányításával több minőségbiztosítási rendszert vezettek be az erdőgazdaságnál. Szakmai tevékenységét Kiváló dolgozó és Kiváló munkáért kitüntetéssel, majd 70. születésnapja alkalmából Életfa emléklapett adományozásával ismerték el. Közéleti tevékenységben is aktív volt, odaadódóan segítette az OEE helyi munkáját.

Remek ember volt, fiatal korában eredményesen sportolt, röplabdázott. Igazi társasági személyiség, a szakestélyek egyik fénypontja, híresen jó nótafa lévén nem sokan tudtak olyan nótát elkezdni, amihez ne csatlakozott volna szinte azonnal.

De nemcsak a nótázásban volt erős, hanem az anekdotázásban is. Nagyon sok derűs percet szerzett társaságának. És mindez nem csak az egyetemi évekre volt jellemző, évtizedekig örülhettünk és élvezhettük társaságát, sőt társaságukat, mert felesége, Éva is hasonlóan jó kedélyű kedves asszony volt. Két gyermekük született, István és Laura. István erdőmérnök, Laura orvos lett.

Szerette volna, ha az erdőszőlőskészt és szeretett szőlőbirtokát az ifjú István viszi tovább. Sajnos nem így lett. A sors kegyetlen volt és a fiatal erdőmérnök 32 évesen elment. Ezt a fájdalmat a szülők nem tudták feldolgozni, és nemsokára Éva is itt hagyott bennünket.

Pisti is betegeskedni kezdett, felszámolta pécsváradi bázisát és lányáékhoz költözött, ahol két, majd három unokájának örvendhetett. Amikor jobban lett, házépítésbe fogott rövid sétányira lánya és erdőmérnök veje lakásától, és szervezte az ideai baráti-családi találkozót is. Erre sajnos már nem kerülhetett sor, mert Pisti is elment. 2016. április 1-jén Pécsváradon nagyon sokan kísértük utolsó útjára. Emlékét szívünkbe zárva – míg élünk – megőrizzük. Pisti nyugodj békében, Isten Veled!

Dr. Szikra Dezső

Kiemelt státuszt kaphat a Soproni Egyetem

Erdészeti és a faipari területen Európa vezető kutatóközpontjává válhat az NYME Kiemelt státuszú intézmény azokból az egyetemekből válhat, amelyek nemzetstratégiai céloknak megfelelően kulcsfontosságú területeken végeznek európai szinten is meghatározó oktatói és kutatói munkát – ehhez azonban meghatározott tudományos és működtetési feltételeknek is teljesülnie kell. A célok elérése érdekében január 1-től megújuló működési struktúrában és valószínűleg Soproni Egyetem névvel folytatja a munkát az anyaintézmény. Az államtitkár hozzátette: a soproni egyetem értékeit mindenképpen meg kell őrizni – az országosan egyedülálló, Európában is elismert erdőmérnöki és faipari tudományos központ kiemelkedő jelentőséggel bír, így e tudományterületek jövőbeli erősítését a fenntartó támogatja.

Forrás: kisalfold.hu

http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/sopron_kiemelt_statusz_egyetem

♦♦♦

Elkészült a Nemzeti Erdőstratégia tervezete

Aktuális ágazati feladatok, kibívások és megoldási lehetőségek

Elkészült a 2016-2030 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Erdőstratégia tervezete a Földművelésügyi Minisztériumban (FM), az állami és magánerdőkre vonat-

kozó tervezetet július elején tette közzé a szaktárca a kormany.hu honlapon. A minisztérium az MTT kérdésére közölte: FM az erdészeti politikáért felelős kormányzati szervezetként a korábbi stratégiai dokumentumok alapján készítette el a tervezetet. A célkitűzés olyan stratégia megalkotása volt, amely az erdő sokrétű funkciói közötti megfelelő egyensúly megteremtését szolgálja. A tervezet megfogalmazza az aktuális feladatokat, kihívásokat és azokra megoldási lehetőségeket vázol fel. A gazdálkodás és az erdei ökoszisztémák dinamikus folyamatainak összehangolása, valamint az ökoszisztéma-szolgáltatások megvalósítása is a kiemelt feladatok közé tartozik.

Forrás: **MTT**

http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/elkeszult_nemzeti_erdostrategia_tervezet

♦♦♦

Közös erdészeti együttműködést írtak alá a Visegrádi négyek

Határokon, régiókon átnyúló szakmai kezdeményezés

Visegrádi négyek: hazánk, Lengyelország, a Cseh Köztársaság és az aláírási ceremónia házigazdája, Szlovákia erdészeti együttműködési memorandumot írtak alá. Magyar részről Ugron Ákos Gábor az Földművelésügyi Minisztérium helyettes államtitkára, szlovák részről pedig Gabriella Matecná agrárminiszter asszony látta el kézjegyével a megállapodást. A dokumentum célja a felek

közötti információáramlás biztosítása erdészeti témákban, a Visegrádi négyek erdészeti politikájának alakítása, tapasztalatszerzés az alkalmazottak szakmai fejlődése szolgálatában, a régiókon átnyúló erdészeti kihívások megoldásainak koordinálása, valamint együttműködés határokon átnyúló programokban, EU-keretek felhasználásával.

Forrás: **FM Sajtóiroda, kormany.hu**

http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/v4_erdeszeti_egyuttmukodes

♦♦♦

Indul a Hazai Erdész című műsorsorozat!

Új tematikus adással bővül a Hazai Vadász palettája

2016. július 31-én, vasárnap 11 órakor, a 121. adásban jelentkezik először 100%-ig erdészeti témájú műsorunk HAZAI ERDÉSZ címen. Az ECHO-TV csatornán 2012 szeptemberében indult műsorunk történetében ez az arculatbővítés fontos mérföldkőnek számít. A magyar erdők, mezők és az ott dolgozó, vagy szabadidejüket eltöltő emberekről forgatott, és a hazai tájakat rendszeresen bemutató filmjeink témái az indulástól eltelt közel négy év alatt alaposan megsokszorozódtak. A jövőben a HAZAI VADÁSZ című műsorban – arányaiban – túlnyomórészt vadász, míg a HAZAI ERDÉSZ című műsorban jelentősebb mértékben erdész, természetjáró témákkal fogunk foglalkozni.

Forrás: **Hazai Vadász/Hazai Erdész**

http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/hazai_erdesz_musor

HASZNÁLJA TAGSÁGI KÁRTYÁJÁT!

Az Országos Erdészeti Egyesületben fennálló tagságot 2012-től tagsági kártya igazolja. Az OEE-kártya tulajdonosa egyre több kedvezményt vehet igénybe a különböző vásárlási lehetőségektől kezdve a vadász-házi szállásokig. Az aktuálisan elérhető kedvezmények listája a www.oee.hu oldalon olvasható, évente egy alkalommal az Erdészeti Lapok is közli.

Az Egyesület vezetése a kártya használatára biztat minden egyesületi tagot! A kedvezményrendszer igazi értékét, minél szélesebb körű elfogadottságát a rendszeres kártyahasználat alapozza meg. A kártya névre szóló, sorszámossal és vonalkóddal ellátott, az Egyesület titkársága évente érvényesíti. A 2016-ra szóló érvényesítő matricákat azon tagok kapják meg az Erdészeti Lapokon keresztül, akik teljesíteték az adott évre vonatkozó tagdíjfizetési kötelezettségüket.

A kedvezményrendszerrel és a tagsági kártyával kapcsolatos bármely kérdésben felvilágosítás kérhető az Egyesület titkárságán (titkarsag@oee.hu, 06 1 201 6293) vagy a helyi csoport titkároknál.

Partnereink:

Kihívásokra tervezve

STIHL RE 88
magasnyomású
mosó

[55 900 Ft helyett]

41 900 Ft

A takarítás a legtöbbünknek nyűg, a STIHL számára szenvedély. Hideg vizes magasnyomású mosóink a ház körüli munkákhoz és a gépjárművek, kerti bútorok, lépcsők, térkövek, teraszok takarításához is ideális partnerek. Ha makacs szennyeződések eltávolításáról vagy nagy felületek tisztításáról van szó, még mindig a víz az úr.

Már a STIHL belépő modellje, az RE 88 is 100 bar nyomáson teljesít, miközben az otthoni felhasználásra tervezett kompakt kategória csúcsa, a STIHL RE 119 súlya sem éri el a 20 kilogrammot. A gazdag alapfelszereltségű, könnyű, kézre álló, kis helyigényű gépek nélkülözhetetlenek a mindennapok során, egy-egy plusz tartozékkal pedig igazi specialista válik belőlük.

Az akció időtartama:

2016. július 1. – augusztus 31.

ANDREAS STIHL KFT.

2051 Biatorbágy-Budapark, Paul Hartmann u. 4.

Telefon: (+36-23) 418-054

Általános információk: stihl.hu

STIHL®